

Franckesche Stiftungen zu Halle

Christologia Concordans Evangeliorum Occasione Responsi Summe Rever. Dn. Valent. Ern. Loescheri S.S. Theol. D. & Superint. Dresd. &c. nec non ...

Winckler, Balthasar

Bernburgi, MDCCXXVIII.

VD18 13484893

Responsio Autoris Reciproca.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-199360

detur, periniquè lancinantur, salvo salutis fundamento in una totius Christi obedientia posito, rectè docet, corpus & sanguinem Christi, adeoque *aliquid* humanæ naturæ esse *medium*, quo Deus utatur ad medicinam cœlestem nobis ferendam, indeque arguit, humanam Christi naturam excelsius, quam pro conditione miseræ humanitatis, spectandam esse. Nequaquam vero (quod fingitur,) spirituosum influxum, quo hæc medicina fiat, docuit: adeoque a Fanaticorum & Crypto-Fanaticorum, portentis, fundamentum & ordinem salutis confundentibus, ac deinceps chymicum mysterii incomprehensibilis processum fingentibus, & Deismo infesto omnia corrumpentibus, tantum abest, quantum cœlum a terra. Dresdæ, M. Jan. clb lcccxv.

RESPONSIO AUTORIS RECIPROCA.

§. 1. In tam miserabili ac miseranda Ecclesiarum Evangelicarum de præcipuis quibusdam

A s

busdam

busdam fidei articulis acerbissima dissensione ingenuus quisque Christi discipulus semper tamen in motu & actu est tendendi ad pacem, & intendendi in Christo suam cum fratribus concordiam, ut ipsemet ejusmodi mutuam cum ipsis foveat sententiam, quæ erga omnes Christianos ut fratres sit benevola, quamque alii itidem in ipso mutua complecti possint charitate aut tolerantia, utpote quam amicam animorum conjunctionem Christus ipsorum Dominus sanctissime ipsis injunxit, quamque simul sola atque unica vera ejus tanquam capitis mens per Spiritum suum sanctum veritatis & amoris ipsis ut membris suis veris indita, præstat. Articulum itaque de Christi Θεωλογίας Personæ, christianæ religionis nostræ principem, sed cheu! ingentibus difficultatibus intricatum pacis & concordie conciliandæ causa consideraturi, ante omnia Te omnipotens ac æterne Pater Domini nostri Jesu Christi pia ac devota mente supplices oramus atque rogamus, ut tuo Filiiqve tui Spiritu fidei & amoris mentes nostras inungas, quo Deo & Salvatore nostro dignissima, & verbo tuo prorsus conformia, atque Ecclesiarum unioni inprimis servientia & sentiamus & testemur.

§. 2. Juxta Athanasii symbolum Fides Christianorum catholica hæc est,
ut

ut unum Deum in *Trinitate*, & *Trinitate*,
 rem in *Unitate* veneremur, neque con-
 fundentes personas neque substantiam,
 separantes, alia enim est persona Patris,
 alia Filii, alia Spiritus S. sed Patris &
 Filii & Spiritus S. una est divinitas, æ-
 qualis gloria & coæterna majestas. De,
Incarnatione autem Domini nostri Jesu,
 Christi fides recta est, ut credamus &
 confiteamur, quod Dominus noster,
 JESUS CHRISTUS Dei Filius, Deus,
 & Homo est. Deus ex substantia Pa-
 tris ante secula genitus, & Homo ex,
 substantia matris in seculo natus. Per-
 fectus Deus, perfectus homo ex anima,
 rationali & humana carne subsistens.
 Qui licet Deus sit & Homo, non duo,
 tamen, sed unus est Christus. Unus,
 autem, non conversione divinitatis in,
 carnem, sed assumptione humanitatis,
 in Deum. Unus omnino, non confu-
 sione substantiæ, sed *unitate personæ*.
 Nam sicut anima rationalis & caro,
 unus est homo, sic Deus & Homo unus,
 est Christus. Hæc brevis est christianæ Re-
 ligionis summa duorum istorum tremendo-
 rum

rum de Trinitate & incarnatione Christi my-
 steriorum; quod scilicet *una* numero divina
essentia a *tribus* numero realiter inter se di-
 stinctis hypostasibus, Patre, Filio & Spiritu
 S. vocatis, in *unum* numero terminetur *Nu-*
men individuum, & quod *Una* numero Chri-
 sti *Hypostasis* *duas* numero realiter distinctas
essentias, divinam & humanam in unum in-
 dividuum Θεάνθρωπον, seu in unam numero
 Christi personam adhaeret. Mysteria fidei haec
 sunt christianæ, adeoque ea non a ratione
 humana inventa, sed sola divina revelatione
 constant, & sola fide tenenda. Interim ut
 doctrinam hancce abstrusissimam aliquo mo-
 do faciliorem cognitu redderent, & a tot
 hæreticorum perversionibus liberarent san-
 cti Ecclesiæ primitivæ Patres, discrimen inter
 θεϊκὴν καὶ ἀνθρώπιναν, essentiam & subsistenti-
 am probe observandum esse inculcarunt.
 Et quoniam hodierno quoque tempore,
 propter hypothesein Ubiquitatis carnis Chri-
 sti a quibusdam Lutheranis assertam, icidem
 de incarnatione Christi metaphysicorum
 horum terminorum involucra, puta substan-
 tiz, personæ, concreti, abstracti, actus, mo-
 di &c. inimicum prorsus dissidium inter E-
 vangelicos pepererunt, multum sane ad con-
 cordiam, & ad dextram horum mysteriorum
 explicationem juvabit, si Doctorum de hisce
 terminis

terminis placita probe investigemus, quidnam sit *subsistentia* seu actus ille personalis, in quo unionis & communicationis naturarum Christi *formale* ponendum sit? & num hic actus carni communicatus Ubiquitatem ei afferat?

§. 3. Philosophia universam rerum naturam a Deo conditam ex Individuis seu Entibus singularibus constitutam deprehendit. In his autem juxta Philosophorum observationes dantur *tres actus* seu *modi entitativi*, quibus ens quodlibet individuum completur. Primus actus est *essentia*, quo res est id, quod est; vel *simplex* in sua essentia, qualis Deus est, purus actus essendi, vel in creaturis constans aut ex mero spiritu, aut ex mera materia; vel *composita*, ex spiritu & corpore, ut Homo, vel ex subjecto & accidentibus. Secundus actus est *existentia*, quo res existit, seu actu in se est; accidentia autem cum non sint entia in essentia, sed modificatio essentiae, hinc habent ea quidem existentiam quoque, sed non in se, verum in alio, in subjecto seu in essentia sua, cui inhærent. Hinc essentia quæ habet accidentia, vocatur *Substantia*, quæ substat accidentibus. Et quia attributa in Deo per modum accidentium a nobis concipiuntur, hinc & essentia ejus quoque analogice vocatur *Substantia*. Tertius & radicalis individui actus est *subsistentia*.

subsistentia, quo essentia in se existens per se *subsistit* ut individua essentia ab alia ejusdem speciei essentia realiter ut una numero separata & distincta. *Ergo*, quod hosce tres actus habet, vocatur *completum*; & quando est materiale tantum, vocatur *suppositum*, quando intellectuale est, dicitur *persona*, seu *πρόσωπον*. Ita Deus creavit Adamum ut essentiam humanam individuum, & hac creatione produxit eum per hos tres actus, dando ei *essentiam* humanam compositam ex anima & corpore, ut partibus ad hoc totum constituendum ordinatis; dedit & ei *existentiam* in se, & *subsistentiam* propriam, ut actu per se subsisteret hocce corpore & hacce anima in hunc hominem individuum Adamum ab aliis ex ipso orituris hominibus distinctum & non unitum. Ex hoc individuo homine per hosce tres actus multiplicata est essentia humana in plura talia individua, quale ipsum Adami fuit, seu potius eadem essentia Adami multiplicata est in tot individuos homines quotquot unquam existunt & subsistunt per generationis opus ex prima creationis divinae benedictione: uti granum tritici multiplicatur per idem propagationis opus. Ita Deus universum genus humanum ex uno Adami sanguine produxisse dicitur. Act. 17. Habent ergo omnes & singuli homines eandem

dem
sing
con
tam
div
ster
qvi
na
in e
se f
son
ster
me
om
rip
se f
sub
tan
tis
der
ster
mi
pe
sub
pla
tia
po
un
a

dem Adami essentiam, quæ in universis ac singulis abstractiva concipitur ut eadem & communis quoad speciem existens, sed quæ tamen in Adamo & singulis hominibus ut individua & ab aliis distincta existit per substantiam, quæ sola facit, ut singuli homines, qui quoad speciem in essentia eadem humana sua iidem sunt, quoad numerum tamen in essentia sint distincti & non iidem, sed per se subsistentes & restrictæ essentiæ seu personæ, quæ habent uti unam numero substantiam sic etiam essentiam. Hæc autem metaphysica rationis humanæ contemplatio omnes homines ut peculiare essentias multiplicatas, cum aliis non conjunctas, sed per se subsistentes videns, opinatur essentiam & substantiam re ipsa unum idemque esse, & tantum ratione ratiocinata per nudam mentis relationem, quæ rei aliquid nec addat nec demat, ut distinctas concipi, adeoque *substantiam* pro *nudo conceptus* sui modo & denominatione externa philosophica habet, & ne per somnium quidem cogitat, essentiam & substantiam re ipsa inter se differre, eiqve plane absurdum est, tres numero substantias unam tantum numero essentiam habere posse, & duas numero diversas essentias ab una tantum numero hypostasi terminari, uti a Christianis in Trinitate & incarnatione creditur

creditur

creditur, quia simile exemplum ipsi in rerum natura non occurrit. Matæologi igitur per saltum in aliud genus theologicum, olim hæc philosophiæ rationalis placita traduentes, enormes circa Trinitatis & Incarnationis Christi mysteria errores, & hodiernum quoque dissidium in Ecclesia excitarunt. Non abs re ergo fuerit *Observata* quædam Doctorum de *subsistentia* & *essentia* discrimine, & eorum applicatione ad illa mysteria præmittere.

§. 4. *Persona* quid sit? Difficulus hactenus definiri potuit. Describitur a Boëthio, quod sit naturæ rationalis individua substantia; & a Cartesianis, quod sit *substantia* rationalis *cum alia non unita*, quatenus non conjuncta est. Sed hæc definitio aliis improbat, quia latior est definito, & quoque animæ separatæ competere potest, quæ licet sit individua & cum alia substantia non unita, propterea tamen non persona est: quia etiam non dicit, quid sit, sed quid non sit persona? Sic positivi modi formalem rationem in negationem meram reponens, per consequens tres subsistendi in una essentia divina modos seu tres summas perfectiones Dei substantiales in tres puras negationes seu imperfectiones commutat, cum tamen tres subsistentiæ, seu tres illæ in Deo proprietates personales mera sint positiva in summo gradu. Non

autem

autem
in co
posta
nam
quipp
stat,
alio t
runt
dum
re po
quia
ter no
ret ex
tivo;
erunt
cation
quia
respo
rem n
in Tri
negat
nalita
nudu
alis d
est:
tum
unum
corpo
na na
nalita

autem tam hic qværitur, quid sit persona in concreto, quam quid sit in abstracto hypostasialis? qvænam sit illa ratio, qvæ personam constituat, qvæ vocatur *personalitas*? quippe qvæ facit, ut essentia per se subsistat, & non sit pars alterius, aut non sit in alio tanquam in subiecto. Cartesiani negant subsistentiam aliquid positivi, aut modum entitativum esse, quia nemo exponere possit, qvæ sit hujus positivi natura; & quia sic entia in Deo multiplicarentur præter necessitatem; quod sic persona constaret ex sua essentia & ex hoc entitativo positivo; & contra personalitatis formale posuerunt in Non-Unione, seu in incommunicatione. Sed hæc quoque improbantur, quia cum qværitur, quid sit *personalitas*? respondent, quid non sit. Sic vero etiam rem nihili definire possemus. Quia autem in Trinitate omnia sunt positiva realia, non negativa, hinc necessario sequitur, personalitatem aliquid *reale ac positivum* esse, non nudum negativum aut nihil, utpote qvæ realis distinctionis personarum fundamentum est: Et quia *personalitas* idem fundamentum est, cur ex duabus diversis essentiis unum fiat subiectum, v. g. ex anima & corpore unus homo, & ex humana & divina natura unus Christus; & cum in *personalitatem* τῆ λόγῃ humanitas ita assumpta

B

statui-

statuitur, ut illa subsistat & uniatur divinitati, necessario personalitas ipsa aliquid positivum & reale sit oportet, non nudum negativum seu Non-Unio. Quomodo enim Non-Unio potest facere unionem? & quomodo in negativo potest subsistere & in illud assumi humanitas? Relinquitur ergo, quamvis definitu difficile sit, quid sit personalitas, id tamen certum esse, eam i.) *non nudum* conceptus mentis nostræ *modum*, seu *ens rationis*, aut nudam mentis relationem esse. Id enim omnium circa personam Christi hæreticorum veterum *πρώτον ψῦδος* fuit, quod hypostasim nudum cogitationis nostræ modum, adeoque ab essentia divina non distinctum putarunt; uti Samosatenus & Photinus hypostasim *λόγος* expresse dixerunt esse *Decretum* Dei, seu ejus nudum ali- quod *verbum mentale*, seu relationem mentis ad divinitatem, atque hanc *mentem* Dei seu divinam naturam, cum anima & corpore seu humana natura unam constituere Christi personam: per quem nudum modum seu ens rationis utique nec in una essentia divina tres realiter distinctas personas, nec ex duabus Christi naturis distinctis unam personam fieri posse existimarunt (quæ opinio etiam Alcorani autores in illum suum errorem præcipitavit;) adeoque illud (verbum caro

caro
nam
can
Chr
com
cide
tiam
inha
volu
rem
raru
vini
con
set;
do
Chr
corp
& p
hæ
unio
rich
con
stase
mo
vera
hinc
lem
enim
sent

earo factum est) cum ὑπόστασιν & εἰς αὐτὴν divi-
nam pro uno eodemque habuerunt, expli-
candum esse per divinæ naturæ in carnem
Christi vel essentialem immeationem aut
commixtionem, aut exaqvationem vel ac-
cidentalē conjunctionem, uti per assisten-
tiam duo asseres coalescant, aut gratiosam
inhabitationem ex singulari benevolentia &
voluntate Dei factam, aut etiā intimio-
rem συνύστασιν combinationem harum natu-
rarum inexplicabilem, cum in finem, ut di-
vinitas ἐνεργείας seu operationes suas per
conjunctionem sibi humanitatem efficere pos-
set; uti Nestorius divinitatem & λόγον nu-
do rationis modo conceptum in homine
Christo seu in humanitate, uti animam in
corpore in una connexionione Filii inhabitare
& permeare dixit. Summa, id certum est,
hæreticorum omnium horum errores non in
unione naturarum & communicatione pe-
richoristica ad communes ἐνεργείας, quam
concesserunt, sed in negatione realitatis hypo-
staseos constituisse, quam ut nudum rationis
modum ab essentia distinctum, adeoque re-
vera unum idemque cum essentia, atque
hinc realiter incommunicabilem, immutabi-
lem infinitamque opinabantur. Verum
enim vero, si in Trinitate hypostasis & es-
sentia divina pro nostro tantum concipien-

di modo propter effecta & operationes modo Pater, modo Filius, modo Spiritus S. esset, sequeretur nihil aliud, quam Antitrinitariorum & Patripassianorum hæresis. A quibus periculis hodierni Lutherani parum sibi cavere videntur, qui ut carnis Christi ubiqvitatem pervicaciter ex essentia divinae infinito actu communicato & hinc fluente per modum ἐνενγίας omnipræsentia exstruant, formale actus personalis in naturarum immeatione & συνδυάσει constituunt, & hypostasim ut nudum modum & revera a naturis nihil differentem sibi concipiunt. *Persona*,
 „Resposum ait, *in Christo reipsa a naturis* (saltem a divina) *ut abstracta per*
 „*horrendum errorem concipi non potest,*
 „*adeoque persona & natura divina re*
 „*ipsa unum idemque est: persona ut*
 „*nudus modus non efficit unionem*
 „*arctissimam ac communicationem*
 „*naturarum & idiomatum, adeoque*
 „*personæ non tribuendæ sunt actiones*
 „*& passiones, sed naturæ personæ*
 „*Christi: unio personalis non termi-*
 „*natur in personam, sed in naturam*
 „*personatam spectatam cum alterutra*
 „*natura &c.*

J. S. Sequitur ergo II.) Hypostasim
 aliquid

all
 cia
 qv
 ut
 par
 ab
 qv
 am
 pra
 ale
 res
 mer
 ler
 pre
 tial
 in
 nob
 resp
 nor
 Per
 lud
 ster
 real
 ster
 str
 sub
 lict
 lud

aliquid reale esse, seu substantiam & essen-
tiam revera seu realiter inter se differre,
quamvis non realitate, ut vocant, majori,
ὑποκειμένῳ supposititaliter, ut res & res, seu
ut essentia & essentia, ita ut substantia se-
paratum essentiale subiectum fundet, quod
ab essentia sua separatim existere possit: ne-
que enim hoc modo Scholastici substanti-
am modum entitativum vocarunt, quasi ea
præter essentiam etiam aliquod ens essenti-
ale esset; sed realitate minori, modaliter, ut
res & rei modus ratione ratiocinata; quia
mens nostra eas inter se licet non suppositali-
ter separatas, attamen realiter distinctas de-
prehendit, *aliquo modo*, etiamsi non essen-
tiali aut accidentali, attamen reali & nobis
inexplicabili seu eminentiori, quam ut a
nobis comprehendi possit; cujus realitas
respectu entis seu rei, quam modificat, mi-
nor quidem, est respectu rationis major est.
Per & propter quod enim quid tale est, il-
lud maxime est tale: Atqui propter substi-
tencias tres in una essentia divina tria sunt
realiter distincta subiecta, & propter substi-
tenciam unam dux Christi essentia distincta
unum tantum constituunt individuum
subiectum: E substantia tanto magis rea-
liter ab essentia distincta est, utpote quæ il-
lud reale discrimen in Trinitatis una essen-
tia

fla & in persona Christi inter duas essentias
 praeſtat. Detorquent Lutherani hanc Re-
 formatorum ſententiam, de communicati-
 one naturarum ad perſonam in concreto,
 in ſiniſtram partem haud ſine calumnia, quaſi
 „per perſonam intelligant peculiare
 „aliquod ſubjectum, quod ſit perſona.
 „ſic ut ſit ſubjectum tertium a natura
 „divina cum hypochſi ſua ſpectata di-
 „ſtinctum. Sed palam ipsis ſit injuria.
 Sic enim expreſſe inculpatus Clariff. D. Stri-
 meſius in Viſit. Artic. Viſit. I. p. 6. confe-
 „tur: Perſonam, inquit, accipimus
 „non abſtracte pro nudo modo ſub-
 „ſtantiam rationalem ultimato deter-
 „minante, ſed concrete, ſubſtantiam
 „qvandam includente, p. 9. dum per-
 „ſonam Chriſti profiteſcitur, perſonam
 „S.S. Trinitatis, ſuppoſita ejus ſumma
 „Deitate ſatis probata, hanc ipſam De-
 „itatem tribus perſonis communem
 „dicimus, una ex tribus perſonalitate
 „veſtitum ipſi competere, ut ita tum
 „a Deitate ſumma & unica tribus per-
 „ſonis communi, quam a duabus, ex
 „tribus perſonis, non nuda ratione ra-
 „tiocinante ſeu conceptu formali, ſed
 reali.

realiter, ab ista quidem inadæquate. ab his adæquate, realitate, quam, vocant minori, h. e. modaliter distinguatur & differat. Conveniunt ergo omnes saniores in hoc, subsistentiam nihil quidem essentiale esse (sic enim quoque esset essentia) neque Spiritum, neque corpus, neque adjunctum, neque partem, neque accidens, neque actionem aut passionem &c. Interim tamen *aliquid reale* sive *positivum* esse, idque vocant *actum*: & sic dari in qualibet persona individua tres actus distinctos, quibus essentia specifica actu ponatur in individuum, nempe actum essendi, existendi & subsistendi. Atque hos terminos quoque a Patribus observatos esse, non quod stolide opinati sint, hos tres actus tria realiter ab invicem separata entia realia esse, & tria subiecta in uno subiecto fundare, sed ut his terminis omnes hæreticorum rimas obstruerent, & inprimis Trinitatis & Incarnationis doctrinam dextre explicare possent, ac ut maxime constaret, in quo actu unionis & communicationis formale esset ponendum. Concludimus ergo cum iis, subsistentiam distinctum quid esse ab essentia, quamvis non ut subiectum ab ea separatum, interim tamen realitatem ferme majorem inesse subsistentiæ quam essentiæ

vel ex eo patet, quod Lutherani ipsimet concedunt

III.) Actum subsistentiæ esse actui essentiae *radicalem*, seu essentiam specificam in numericam modificantem, seu e potentia in actum ponentem, seu in separatum subiectum individuum fundantem. Quippe una eademque a Deo creata Adami essentia communis est omnibus hominibus, quæ specifica vero essentia seipsam non multiplicat, gignit aut gignitur, ut hinc individuum seu homo existere non posset, nisi actus subsistentiæ in opere productionis emergens essentiam specificam terminaret seu actuaret ex uno individuo in aliud individuum tale, quale est ipsum gignens. Hinc

IV.) Concedimus, subsistentiam quidem nec actionem nec passionem esse, sed tamen ut radicem individui principium esse omnis actionis & passionis essentiae, utpote, quæ non solum existentem specificam in individuum, seu in subiectum separatum per se ultmato subsistens, seu in essentiam personatam, sed & ejus vires & proprietates in actiones & passiones actuet. Adeoque

V.) Personam, quæ nunquam abstracte, sed semper concretive spectanda, cum natura sua, quam modificat, seu personam naturatam illud *subiectum* esse, de qua

qv
q
f
fio
on
pa
tu
7
tu
fi
2
tu
de
de
esse
am
dua
ver

do
f
po
den
fol
ne
ist
dic
con
tam

qua actiones & passiones prædicantur, ne-
quaquam solam naturam; quia actus subsi-
stentiæ essentiam actuat in actiones & pas-
siones juxta essentia suæ actum. Hinc acti-
ones & passionis non essentia soli & ejus
partibus, sed toti personæ naturata tribun-
tur. *Persona*, inquit B. Lutherus F. C. p.
772. cit. *ipsa illa est, qua agit aut pati-*
tur, proinde omnia opera, omnesque pas-
siones non natura sed persona in natura
agenti tribuuntur, & qui vellet illas na-
tura tribuere, & sic opera a persona di-
vellere, is omnino naturam & personam
divideret. Cum statuimus, substantiam
esse actum hominis radicalem, i. e. essenti-
am specificam non posse existere in indivi-
duam seu in hominem, nisi essentia super-
veniat substantia humana, inde sequitur

VI.) *Essentiam a substantia ut suo mo-*
do esse inseparabilem, (quia sine radice subsi-
stentiæ essentia individua nec creari, nec e-
potentia in actum produci, imo ne fingi qui-
dem potest ut homo, denn ein Mensch seyn
sollen, bloß aus Leib und Seele, und doch kei-
ne eigene menschliche Selbständigkeit haben,
ist ein pur Non-ens) adeoque perabsurde
dici, humanitatem Christi fuisse ἀνθρώπου,
completam quidem in essendo, incomple-
tam vero in subsistendo; humanam quippe
subsi-

subsistentiam ejus a λόγῳ subsistentia infinita divina quasi absorptam esse, & postea essentiam humanam a divina esse sustentatam, eiqve per divinæ essentiæ immeationem esse unitam, & sic in λόγῳ essentiam & subsistentiam infinitam divinam quasi in centrum esse assumptam. Verissime enim hic objiunt Sociniani: Si Christus non habet subsistentiam humanam, utiqve non erit homo, sed tantum Deus, qvi assumsit animam & corpus hominis destructi; quippe ut aliquis sit homo, non sufficit, ut partes habeat humanæ essentiæ, sed maxime requiritur, ut habeat quoque suam singularem numericam propriam, ab aliis ejusdem essentiæ humanæ individuis realiter distinctam subsistentiam humanam, daß Er eine eigene menschliche Selbständigkeit habe. Cui difficultati satis non aliter fieri potest, quam concedendo humanitatem Christo in ipso incarnationis momento completam quoque fuisse in subsistendo, quia sine subsistentia humana ut individuum Jesus Homo existere nequivit, ac eapropter λόγῳ factum esse carnem, ut subsistentia ejus carni suæ fieret propria, quæ humanam suam essentiam specie nobiscum eandem in humanam propriam numericam restrictam, seu in individuum hominem Jesum terminaret,

naret, daß eben dieselbe Persönlichkeit, welche der Göttlichen Natur diese Selbständigkeit giebt, daß sie der Sohn Gottes des Vaters ist, auch der aus Maria angenommenen Menschheit eine Selbständigkeit gebe, daß sie dieses Menschen Maria ihr Sohn sey. Contra ea certissimum quoque est VII.) *Subsistentiam ab essentia esse inseparabilem*, quia sine hac illa, ut *modus rei sine re sua* nec existere, nec esse, nec concipi potest, sed merum Non-ens abstractivè conceptum esset. Tantum enim abest, ut *subsistentia* aliquod separatim existens *essentiale* subjectum sit, aut *essentia* suæ per actum suum personalem aliam *essentiam* aut proprietatem afferat, ut ipsa potius *essentia* suæ indolem sequatur, & tali actu seu modo personali eam actuat, & in ea ita agat & patiatur, qualis est *essentia* cum propriis suis, & mutata vel destructa *essentia* ipsa sua mutetur quoque & tollatur *subsistentia* ut *modus* ejus. Observandum quoque est VIII.) *Subsistentiam incommunicativam* esse alteri *subsistentia* seu personæ, quia alio atque alio modo *modus* unus sibi contradictorius esse non potest, sic Pater non potest esse simul Filius seu non Pater; e contra *communicabilem esse naturæ*; ita tres *subsistentia* divinæ uni numero *essentia* divinæ se commu-

cominu-

communicant, ut hæc alio modo seu actu Pat. r, alio modo Spiritus S. sit: & una λόγος subsistentia communicatione sui naturis facta alio modo Deus, alio modo Homo sit. Pari modo naturam cum propriis suis æque alteri natura esse incommunicabilem, ita ut una realiter subjective fiat altera; communicabilem vero esse personæ: ita λόγος infinita divinitas minime facta est finita humanitas, & contra: λόγος vero e communicata infinita Deitate infinitus Deus, & ex humanitate finita realiter finitus homo est. E quibus veritas axiomatis illius dilucet, in Incarnatione Christi non personam assumpsisse personam, nec naturam naturam, sed personam naturas.

§. 6. Ex his omnibus necessario fluit IX.) Sub scientiam λόγος in divinitate infinita infinitam permanentem, in incarnatione sua (quia jam extitit, nec aliam subsistentiam accepit aut accipere potuit,) ita in carnem transiisse, ut talis subsistentia, qualis est essentia humana facta, seu finitæ hujus e Maria assumptæ humanæ essentiæ modus proprius humanus sit, qui hanc per conceptionem & nativitatem ex specifica in individuum, Jesum hominem actuaret, seu uno verbo, subsistentiam λόγος divinam infinitam, factam esse in finita humana essentia etiam hominem finitum. Nam, quicumque caro factus est,

est, seu in humanam essentiam ita transit, ut hanc in peculiare restrictum individuum humanum subsistere fecerit, ille necessario habet subsistentiam humanam; quia essentia humana sine illa ultimato per se ut homo subsistere, seu homo fieri & esse non potest: Atqui ὁ ἄγος caro factus est, seu &c. E.

Si Christus habet subsistentiam humanam (quod necesse est, quia homo est, sola enim essentia humana, corpus & anima, non est, nec esse potest homo) habet aut *peculiarem* subsistentiam humanam a sua subsistentia divina *diversam* (sed sic duæ in Christo essent personæ,) aut ejus divina subsistentia (quæ in infinita divinitate semper manet divina infinita, qualis est essentia, seu infinitus Deus) in incarnatione ita ab essentia humana affecta est, ut & simul in hac finita essentia humana *facta* sit subsistentia humana seu modus finitus hujus finitæ carnis, seu finitus homo. Proinde mirari satis nequeo Reverendiss. Dn. D. Loëcherum *pro certo habere subsistentiam divinam in finitam nullo modo posse fieri finitam humanam*, idem enim est ac si diceret, infinitum infinitæ divinitatis modum nullo modo potuisse fieri modum finitæ humanitatis, seu, quod idem est, Deum infinitum nullo modo

modo

modo potuisse fieri hominem finitum. Certum quidem id est, infinitam personam in infinita essentia subsistentem hoc modo nullo modo posse fieri finitam, & sic finitam carnem non esse capacem infinitæ subsistentiæ & essentiæ; at dum hæc infinita hypostasis quoque simul terminat finitam essentiam, utique *hoc modo* fit hujus essentiæ finitæ finitus modus, adeoque hoc modo finita caro ejus capax fit. Hanc vero Orthodoxæ quoque veteris Ecclesiæ fuisse sententiam, testatur Versus de Christo: *Sum, quod eram* (infinitus nempe Deus in infinita Deitate) *neque eram* (homo finitus) *quod* (jam in finita humanitate) *sum*; *nunc dicor utrumque*; (Deus infinitus & Homo finitus,) scilicet, uti explicatur: *Christus quod ante fuit* (Deus infinitus) *permansit, quod non fuit* (homo finitus) *factus est.* ὁ λόγος enim σὰρξ ἐγένετο, Joh. i. κατὰ πάντα; Ebr. 2. e semine Abrahæ conditionem humanitatis omni modo, essentiæ, existentiae & subsistentiæ humanæ, hujusque proprietates actiones & passionibus subiit. *Quoad rem* con- similis est nostræ ejus productio, saltem *quoad modum conceptionis* origo est dissimilis. Cum enim omnes ceteri homines per conjunctionem maris & foeminæ in concupiscentia

ſcientia carnali factam e ſemine humano ſpecificam eſſentiam determinant in individuum, ipſius ſubſiſtentia jam exiſtens ipſa ſe conjunxit ſemini mulieris, & ſic per obumbrationem virtutis ſuæ divinæ & Spiritus S. creatricem omnipotentiam ſine concupiſcentia, adeoque ſine peccato originis conceptus eſt a Maria & natus eſt; id quod verba ἐπιλαμβάνειν, aſſumſit, κοινοῶντες communicavit ſe, Ebr. 2. indicant; quod de cæteris hominum liberis dici nequit, qui non ante exiſtunt, & ſe carni communicant, ſed ipſorum eſſentia, exiſtentia & ſubſiſtentia in propagationis opere emergit & ipſis communicatur. Ex quibus alteri etiam Socinianorum difficultati occurritur, quæ Chriſti ſanctitatem naturalem oppugnant, quod cum ſit e lumbis Adami peccatoris e peccati maſſa, adeoque haud ſine peccato originali conceptus ſit, negando ſcilicet, eſſentiam hominum ipſum eſſe peccatum, aut peccati quandam maſſam eſſentialem ei inſuſam, de qua illa ſanguinis Mariæ a Chriſto aſſumpti particula a Spiritu S. prius ſit purgata: Si quidem peccatum non accidit eſſentiæ humanæ ſpecificæ, quam Deus uti ſine peccato creavit, ita vi benedictionis primæ adhuc producit; alias Chriſtus eam, ut peccatum, non potuiſſet aſſumere; ſed

sed peccatum est vitium individuum & accidit
subsistentia naturata (quæ actionum & passio-
 num adeoque & peccati principium est in
 essentia,) in generatione vitiosa passiva, es-
 sentiam specificam in individua existentem
 in individuum multiplicanti, quæ corruptus
 status individualis ex individuis in individua
 e generatione prava in generationem pra-
 vam propagatur. Et quidem consistit in
concupiscentia carnali activa & passiva animam
 & corpus pravis cupiditatibus & affectibus
 & hinc consequentibus pœnis essentiam al-
 terantibus corrumpente. Paucis, consistit
 in *qualitate, moralitate* actionum & passionum
 subsistentiæ in essentia agentis *illegalium*, non
 in infectione aut defectu essentia. Hinc
 patet, quia Christus non e semine viri ejus-
 que prava voluntate per concupiscentiam
 conceptus est, quod etiam absque originis
 peccato integer plane, ut primus Homo seu
 ut Eva ex Adami costa ita ex sanguine Ma-
 triæ ad imaginem Dei natus sit sine potentia,
 habitu & actu peccandi, in spontanea arbi-
 trarii Libertate ad bonum & conformitate
 voluntatis suæ cum Dei voluntate, & quod
 hinc sancta hæc subsistentia actiones & pas-
 siones individualis hujus essentia humana,
 ut alter Adam judicialiter & universaliter de-
 nuo in tentationis fratum positus, libero &
 spontaneo spiritu se ad bonum tantum seu
 ad

ad
 fest
 qvi
 sit,
 pup
 divi
 hæc
 qv
 faci
 non
 com
 han
 jux
 ead
 tare
 nita
 næ.
 est
 huj
 male
 influ
 no u
 nec
 per
 form
 sub
 stent

ad voluntatem Dei Patris per omnia perfecte determinare potuerit.

§. 7. Ex his dijudicari facile potest quid de Lutheranorum phrasi statuendum sit, in qua Ubiquitatis defensores proram & puppim constituunt: num λόγος *subsistentia* divina infinita *carni* ita sit communicata, ut hac actu illo divino infinito personali *ipsa* quoque *subsistat ubique*? nempe Lutheranis facile concedi posse, Reformatos quosdam non recte negasse hypostasim λόγος *carni* communicatam esse ad subsistentiam, sed hanc tantum *haberi* a Filio Dei *hypostatice*, juxta Wendelinum; vel divinam naturam eadem vi, qua subsistit humanitatem *sustentare* juxta Hottingerum; quia finita humanitas non sit capax infinitae subsistentiae divinae. Nam si humanae Christi naturae non est communicata ipsa λόγος *subsistentia*, & hujus illa non est capax; & si unionis formale liceat explicare per sustentationem & influxum talem, ne deficiat, sequitur omnino unionem talem non esse personalem, nec carnem cum divinitate unam facere personam. Consequentia probatur, quia forma unionis personalis in hoc consistit, ut subsistentia λόγος quoque sit carnis subsistentia propria & essentialis, non ut eam so-

C

lo

lo influxu sustentet, quæ actio est Trinitati communis quæ & omnes creaturæ uti a Patre ita & Filio sustentantur. Ebr. 1. 3. sed ut eam ex essentia specifica terminet in individuum; seu ei ultimum complementum & terminum entitativum in genere substantiæ largiatur, si non una carnis & divinitatis esset substantia non resultaret ex unione naturarum una persona, sed tantum compositum quoddam, & esset hæc unio quovque accidentalis & dissolubilis, qualis est λόγος & creaturarum illa, Ebr. 1. quæ per actum inhaerentiæ in eo sunt & moventur, Act. 17. vel Sanctorum quos æque inhabitat & qualis est ferri candentis, ubi ignis a ferro sustentatur: quod ipsum volebat Nestorius, λόγον inhabitare in Christo homine ut animam in corpore, Deum in templo hierosolymitano, ignum in ferro. Hinc Masfonius celeberrimus Reformatorum illorum accusatorum mentem rectius explicat, quod non aliam quem *personalem* statuerint *sustentationem*. Sed status controversiæ tamen non est recte formatus. (1) perversa est Lutheranorum phrasis, quod *humani-
tas ipsa* abstractivè sumpta *subsistat*, (quippe qui actus formaliter substantiæ non vero essentia competat) *divina substantia infinita*;
id

id quod recte negant Reformati, quia sic
 ipsamet quoque essentia esset persona; &
 infinita Deitas, utpote quam modus divinus
 infinitus modificaret. Sed invertenda est
 phrasis & sic redintegranda, quod persona
 λόγς subsistat tum infinita Deitate infinite,
 tum finita humanitate finite ut partibus per-
 sonæ Θεανθρώπου essentialibus. (2) quan-
 do quaeritur: num hæc λόγς subsistentia ra-
 tione carnis assumpta quoque sit & maneat
 infinita, cujus indolem infinitam quoque se-
 quatur humanitas in eam tanquam in cen-
 trum assumpta? (uti interrogant Unsch. Nachr.
 1716. ad scriptum p. 714. citatum, ist denit
 die Menschheit das Centrum unionis? oder
 nicht vielmehr die Gottheit, welche jene ange-
 nommen und trägt? und, muß sich nicht die
 Subsistence und Præsence der Menschheit
 nach dieser richten?) Id quod explicatius ne-
 gare debuissent, quia hic ipsissimus est Euty-
 chis error, quod subsistentia divina infinita
 carnem subsistere faciat infinite: Sic enim
 subsistentia divina infinita mutaret carnem
 in divinitatem, dando ei subsistentiam & exis-
 tentiam divinam; qua ratione, scil. quate-
 nus subsistentia λόγς infinita manet, caro uti-
 que ejus non est capax; adeoque contra as-
 serere fortius debuissent, subsistentiam λόγς
 C 2 respectu

respectu finitæ carnis assumptus, ut modum
hujus factam, ipsam quoque juxta indolem
essentiæ hujus factam esse finitam & hujus
tanquam centri sui præsentiam finitum se-
qui. Id quod & celeberrimus Masfonius
Anat. P. II. p. 160. per Scharffii verba insi-
nuat; *distinctio immediata in infinitum,*
& finitum est entis non modorum entis,
utpote qui pro natura entis, quod modifi-
cant vel infiniti vel finiti sunt & fiunt. Sci-
licet mirabilis hæc est persona. Eadem est
& manet infinita, nec potest ullo modo esse
& fieri finita scil. circa idem, eodem respec-
tu divinæ essentiæ & subsistentiæ: sed ta-
men simul etiam facta est omni modo fini-
ta circa aliud & alio respectu scil. finitæ hu-
manitatis. Imo, quod magis mirandum, ea-
dem infinita persona *Deus*, e communica-
tione naturarum capax est finitæ essentiæ,
carnis nempe, in qua subsistit, agit & pati-
tur finite? & contra hæc persona finita
Homo, capax est essentiæ infinitæ, Deitatis
in qua subsistit, agit & operatur infinite.
Est, fuit & erit hæc fides in oculis sapien-
tam seculi ἀνοητος καὶ ἀθεόλογος stulta &
peregrina, sed in oculis fidelium ad-
miranda Dei sapientia, qui tam certum
hoc habent quam quod certissimum,
Deum

Deum infinitum factum esse Hominem finitum.

§. 8. Maxime vero exinde patescit, quānam sit *unionis personalis differentia specifica*, quā ab omni alia unione differat? seu *in quonam actu seu modo*, essentiae an subsistentiae, unionis personalis *formale* consistat? Lutherani illi, qui subsistentiam ut nudum mentis relationis modum spectant, ponunt hoc *in concursu* duarum naturarum in unam hypostasim, seu in intima earum *περιχώρησι* permeatione, in einer immerwährenden Durchdringung der Göttlichen Natur durch die Menschliche & quod duae hae naturae divina & humana per perichoresin intimam & indistantem unitae, sint una persona seu Christus; & unus Christus sit illae duae naturae sic personalitet seu per perichoresin unitae, quae in hac immeatione non tantum semetipsas, sed & proprietates mutuo communicent: & quidem *divina natura active*, assumptive & perfective, adeoque ab humanis imperfectionibus seu passionibus non afficiatur: humana vero *passive & obedientialiter* a divina ejusque perfectionibus omnibus sic permeetur, ut ipsamet hinc in sua essentia non quidem a se, in

in se & per se, sed per divinitatis infinitatem communicatam sit quoque omnipræsens, non tantum præsentia *intima* resp. ad divinitatem, qua caro nunquam & nusquam sit extra Deitatem totam unitam ubique existentem sed etiam *extima* resp. carnis ad creaturas universas & singulas, quibus æque ut divinitas vi ἐξοχῆς actus hujus personalis & περιχαρίσεως ubique coexistat ἀδιατάκτως, idque vel quoad κίνησιν à conceptione, vel quoad χεῖρσιν partialiter in exinanitione, & universaliter in exaltatione.

§. 9. Verum enim vero, ipsarum naturarum *concursum* vel per sustentationem, vel inhabitationem, vel perichorezin illud *vinculum* esse, quo disparatæ hæ essentia in *unam* coeant *personam*, obstant gravissima scripturæ momenta: Joh. 1. ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο. Gal. 4. γενόμενος: *factus* enim realem infert immutationem, qua Deus vererealiter, naturaliter & proprie factus seu natus sit Homo ex homine. 1) De quo actu τὸ factus est caro, vere, proprie & realiter verificari nequit, in eo unionis personalis formale non est situm: Atqui de actu *essentia* divinæ vere, proprie & realiter verificari nequit, quod facta sit caro, seu in essentiam humanam transierit, ita ut etiam physice & reali-

real
(λ
tion
xio
uni
le i
cur
fiat
ver
sit
tia
ita
iden
qua
ma
fact
tiar
fen
in
ren
car
lam
fact
len
per
fact
Ne
sit

realiter ea facta & nata sit humanitas:
 (λόγος enim factus est caro sine ulla muta-
 tione immutabilis Deitatis, ut Pastor in Le-
 xico annotat;) Ergo in divina essentia actu
 unionis personalis seu incarnationis forma-
 le immediate poni nequit, quod ex ejus con-
 cursu seu combinatione cum humana una
 fiat persona: bene vero de subsistentiæ actu
 vere dicitur, quod λόγος resp. hujus factus
 sit caro seu homo, seu quod ejus substan-
 tia in carnis assumptione in hujus essentiam
 ita transferit, ut ei propria & naturalis, seu
 idem quod essentia est, caro nempe fieret,
 quæ ei terminum & modum subsistendi hu-
 manum daret, atque hinc Filius Dei vere
 factus sit *caro personaliter* seu quoad substan-
 tiam, non vero essentialiter seu quoad es-
 sentiam divinam: E. bene & recte & vere
 in subsistentiæ actu unionis personalis diffe-
 rentia ponitur. Excipiunt Lutherani *factus*
caro, idem est, quod *unitus carni*: sed r. pa-
 lam ita scripturæ aliam inferri ideam, quia
 factus & unitus neutiquam sunt æquipol-
 lentia. Anima enim corpori intime & per
 perichoresin est unita, & tamen exinde *non*
facta est corpus. Imo hæc glosa ipsius est
 Nestorii, dicentis, quod Deus λόγος factus
 sit caro, idem sit, ac Deus λόγος homini
 C 4 Christo

Christo est unitus tam intime, ut anima corpori, quod inhabitat. (2) De quo actu unio dicitur *personalis*, in eo etiam formale ejus est ponendum: Atqui de actu uno subsistentiæ λόγος, qui utramque naturarum terminat, & sic in unam personam unit, ea est ac dicitur *personalis*: E. in actu personæ vinculum unionis duarum harum naturarum ponendum est. Naturæ enim neque solæ, neque per perichoresin conjunctæ, sine subsistentia faciunt personam, sed tantum *compositum* aliquid adeoque unio illa naturarum perichoristica non potest esse aut dici *personalis*, sed tantum unio naturarum essentialis, vel transmutabilis vel solubilis, ut ferri candentis, quia non fit per hypostasim, sed per naturas ipsas semet per immeationem conjungentes, quæque perichoresis non dat his naturis unam subsistentiam, adeoque non sufficit ad unam ex his essentiis personam constituendam.

(3) Quia incarnationis formale non consistit in unione sed in identitate numerica, qua idem, qui est natura divina Deus est, idem quoque e natura humana Homo est, unum idemque numero subjectum, & quidem non juxta Nestorium Deus homini unitus, sed **DEUS HOMO FACTUS**, (quæ verba;

ba,
tres
ciat
tra
hol
Nar
ne
re c
cho
fact
fact
men
ran
tia
nat
ant
nor
fiat
re
nat
nor
ris
me
oni
cor
tur
E.

ba, cum in symbolo cantabantur, sancti Patres signo etiam dato & lentissima pronuntiatione fidelibus tanquam fidei veræ contra Nestorium omnesque divinitatis Christi hostes tesferam sanctissime commendabant.) Nam duæ naturæ in ipsa intima immeatione sunt & manent duæ numero toto genere diversæ & distinctæ, neque propter perichoresin unquam dici potest, quod divinitas facta sit caro, seu quod personata divinitas facta sit personata humanitas; sed una numero subsistentia terminans divinam naturam naturaliter, & humanæ ex unionis gratia etiam propria & naturalis facta, has duas naturas semper distinctas ita unit, ut coëant in identitatem numericam, ut ex ipsis non una quidem essentia, sed una numero fiat Persona: Ergo & in subsistentiæ actu recte unionis personalis formale, non in naturarum concursu ponitur. Nam, quod non est medium, quo ex his duabus naturis se immeantibus fieri possit identitas numerica, seu una numero persona, in eo unionis personalis differentia specifica non consistit: Atqui unio perichoristica naturarum non est tale medium, quo &c.
E. manent enim in perichoresi natura-

turarum naturæ in æternum distinctæ, adeoque perichoreſis & ſyndyſis minime efficit, ut duæ ſuæ naturæ unus ſint Chriſtus. Talem enim unionem prorsus volebat Neſtorius uti ex Cyrill. anath. 3. patet, qvòd *per conjunctionem* (perichoriſticam) *verbi* (ſeu perſonatæ divinitatis) & *ſuſcepti nominis* (perſonatæ humanitatis) *in una connexionẽ Filii eam deſcripſerit.* Non e negata naturarum unionẽ & permeationẽ, ſed ex negata identitate ſubſiſtentię & communicatione naturarum uni huic perſonæ facta, unionẽ perſonalem laſit.

(4) Si divinitas ita uniretur carni, ut vere & proprie fieret caro per perichoreſin, neceſſario ſeqveretur Eutychiſ naturarum converſio, ac impoſſibile eſſet propter eſſentia divinx identitatem numericam, qvòd & Pater & Spiritus S. facti eſſent caro. Divinitas autem in incarnatione & naturarum unionẽ perichoriſtica ſemper manſit, qvòd fuit & non facta eſt caro: Ergo non in unionẽ naturarum perichoriſtica verſatur unionis perſonalis formale, bene vero in unionẽ & communicationẽ ſubſiſtentię *ἀλλ' ὅτι* carni facta. Hinc notabilis eſt canon Toletanus (qvì uti olim Lombardo, teſtante Apologia A. C. p. 23. ita & hodie Lutheranis multum faceſſit negotii,) *ſolum Filium accepſiſſe carnẽ*

carne in singularitatem personæ i. e. in id quod proprium est Filio (nempe in hypostasin,) non vero in id, quod commune est Trinitati, (i. e. in essentiam divinam. Vox Θεὸς λόγος sumitur hic non essentialiter cum essentia divinæ respectu, quo idem est cum Patre & Spiritu S. sed personaliter seu personæ respectu, quo differt a Patre & Spiritu S. (5) Sole meridiano clariora hæc sunt. Persensit hoc D. Scherzerus Brevia. p. 54. Scripturam,, innuere per τὸ ἐγένετο longè arctius,, vinculum, quam quale est corporis &, animæ unio perichoristica, propter,, quam dicere non possum, quod anima Petri facta sit corpus, sicuti hic,, dicitur, quod verbum factum sit caro,, ro, quod non nisi personale seu communicatio subsistentiæ esse potest. Et,, in Anat. p. 24. rotunde asserit: personalis unionis vinculum & fundamentum est divinæ hypostaseos communicatio. Idem quoque D. Bechman Theologus Jenensis in Hutt. p. 161. testatur, præcipuum unionis requisitum esse, communicationem subsistentiæ Filii, Dei carni factam, qua differat ab,, omni

„omni alia unione v. g. mystica fide-
 „lium, qva quidem Deus ipsis quoque
 „est unitus, ast qvia ipsis non commu-
 „nicat substantiam suam, proinde
 „duo manent supposita: in Christo au-
 „tem substantiæ communicatio utri-
 „que naturæ facta, causa est cur duas
 „hæ naturæ unam constituent perso-
 „nam! Et dicit Hutterum in LL. Theol.
 „p. 141. se clarius explicuisse, *unionem*
 „personalem inde factam esse, quod
 „λόγος ita hypostasim suam communi-
 „caverit carni, ut hujus quoque hypo-
 „stasis sit propria, qva etiam in perpe-
 „tuum subsistat ut Homo.

§. 10. Sed qui perichoresin natu-
 „rarum unionis personalis formale
 „constituunt, acriter hic obijciunt, uti
 „Rev. D. Læscherus. Si Christus e-
 „duabus naturis nil nisi substantiam
 „communem habentibus consisteret
 „non esset æctissime unus, nec vere
 „Deus incarnatus dici posset. Et in
 „Addr. p. 34. Wenn geläugnet wird,
 „daß die beyden Naturen in Christo
 „einander warhafftig mitgetheilet sind,
 (per

(per perichoresin nempe) so ist der Herr,,
nicht Fleisches und Blutes theilhaftig,,
worden; noch hat den Saamen Abraham,,
an sich genommen, wieder Gottes Aus,,
spruch Ebr. 2. Es wird zugleich geläng,,
net, daß das Wort warhaftig Fleisch wor,,
den sey; sintemal, wo nicht durch die,,
Mittheilung der Naturen, das Fleisch,,
der Göttlichen Natur eigen worden ist,,
umb der bloßen Vereinigung willen,,
nicht könnte gesagt werden, daß das Wort,,
Fleisch worden sey, wie doch Joh. 1. klar,,
siehet. Es wird das notwendige und,,
wesentliche Consequens aller Vereini,,
gung (sintemahl keine ohne einige Mit,,
theilung kan concipiret werden,) dieser,,
allergenauesten Vereinigung ohne Noth,,
entzogen, und folglich das nächste Mit,,
tel an die Hand gegeben, die wahre Ver,,
einigung auch zu läugnen, und aus zwey,,
Naturen, die Nichts mit einander ge,,
mein haben, einen zusammen gesetzten,,
Christum zu machen, und in der That das,,
fündlich große Geheimniß zu läugnen, daß,,
ein Christus sey, 1. Tim. 2. 5. Hæc tam ab,,
struse & odiose collecta id sibi velle videntur:
Si statuatur Christi naturas saltem per modum
sub

subsistentiæ modum (qui revera ipsi *nil* est,) uniri, qva Christus subsistat in divina natura ubique, & in humana tantum localiter, nec inter ipsas naturas fieri communicationem & permeationem intimam talem, qva non solum divinitas ubique carnem assumtam, sed etiam caro ubique in omnibus locis & creaturis divinitatem existentem compræfens transmeet, & per hanc divinitatis operationem carnis essentiæ communicatam se omni præsentem quoque sistat, tunc tolli unionem personalem & communicationem veram, tolli idenditatem Christi numericam, qvia in aliquo loco Christus Deus sit, uti etiam non sit ut homo, statui sic Christum compositum, cum Nestorio, & divisum, non arctissime & personaliter unum factum. Verum hæc confusa laborant (1) Fallacia *Elenchi*. Non quæritur: num in unione personali intima detur etiam ipsarum naturarum perichorexis? quod nemo negat: sed num in hac perichorexi ipsum unionis formale consistat, & illa hoc vinculum sit, quo ex his duabus naturis una fiat persona? hoc non concedi posse ex supra dictis ad oculus patet. Laborant (2) fallac. *divisoris*, qva Reformatis non sine calumniæ crimine manifesto contra ipsorum toties factam expurgationem tamen affingitur, quasi statuunt

tua
siste
re,
in
hun
ubi
per
ipse
hon
per
exc
onc
risc
um
Un
per
spic
i. e
na
qv
per
ver
sw
ter
se,
gil
ali

tuant Christum e duabus naturis nil nisi subsistentiam communem habentibus consistere, & quidem subsistentiam λογισ subsistere in divina natura separatim existente, & in humana etiam separatim existente in aliquo ubi, nec naturas intime sibi unitas esse per perichoresin, adeoque ipsos Nestorio etiam ipso peiores esse, qui tamen λόγον Deum in homine Christo inhabitare dixerit. Sed experientia & ipsa rei natura satis Reformatos excusat ipsos naturarum perichoresin ab unionem personali non divellere. Sic enim Clariss. D. Strimesius Vissit. I. cit. p. II. omnium Reformatorum nomine confitetur: Unio, quia humana Christi natura, personæ ejus divinæ conjungitur, respicit personam hanc in concreto, i. e. una cum divina natura ad personam istam restricta acceptam. Eoque humana Christi natura, cum personalitati, tum naturæ, divinis, atque vero utrobique ut ἀδιαίρετος & ἀχωρίστος, quin & ἀδιασχιτος (ἀδιασχις interna naturarum in Christo inter se, non autem externa utriusque, singillatim humanæ Christi naturæ cum aliis creaturis) ita haud minus, ἀτρ. π. τ. ο. s.

est,) natura nec nem non tam, is & præpepe m se tolli nem meri s sit, Christi divinum (i) n in rum gat: ionis n sit, ona? s ad uisio cri tam sta- uant

ⲁⲩⲣⲉⲡⲓⲛⲱⲥ ⲁⲩⲟⲩⲩⲱⲥ unita intelligi-
 „tur. Qua ratione unio vel hoc etiam
 „nomine personalis merito audit; ta-
 „lis tamen hanc ob causam potissimum
 „appellanda, quod utraqve natura di-
 „vina & humana in una eademque
 „persona coëant, sicque eadem perso-
 „na utriusque naturæ divinæ natura-
 „liter, humanæ per & propter unio-
 „nem, eoque quasi unitive particeps sit.
 En tibi Clariss. Strimesium Lutheranis per
 omnia consonum! Ita quoque liquidatio
 Lipsi. num. 2. Lutheranis concedit, daß die
 zwei Naturen in Christo, die Göttliche und
 Menschliche, also unauslösllich und unzertrennlich
 mit einander vereinigt seyn, daß sie
 zu keiner Zeit, an keinem einzigen Orte, so
 wohl im Stande der Erniedrigung als Er-
 höhung einige Zertrennung zwischen den
 Naturen geschehen kan, auch im Tode selbst
 nicht zc. quid ergo in proximum innocentem
 coeco ruimus tumultu? Deinde ex rei
 natura aliter sentire non possunt, quia sub-
 sistentia inseparabilis est ab essentia & sine
 hac nec existere, necesse, nec ut aliquid re-
 ale concipi, multo minus ita separari potest,
 ut in alia essentia sine sua propria separatim
 possit subsistere, sed ipsi semper propria, na-
 tura

tur
 co
 mu
 om
 do
 aut
 nor
 ide
 inti
 stal
 div
 cess
 esse
 &
 hur
 atur
 pria
 hæ
 mur
 seit
 divi
 subj
 sepa
 etur
 acci
 sup
 tian
 con
 qua

turalis & inseparabilis manet, atque una
 communicata necessario etiam altera com-
 municatur, quia ab invicem ne per Dei
 omnipotentiam separabiles sunt. Quomo-
 do enim quis Deus esse potest sine Deitate,
 aut homo sine humanitate? hinc non potest
 non fieri, quin propter hanc subsistentiae
 identitatem cum naturis hae etiam inter se
 intime uniantur: imo hunc in finem hypo-
 staseos communicatio reciproca facta est, ut
 divina subsistentia carni communicata, ne-
 cessario etiam communicetur carni divina
 essentia, quia haec ab illa inseparabilis est;
 & contra, communicata divinitati Christi
 humana subsistentia necessario ipsi etiam uni-
 atur humanitas eoque a subsistentia sua pro-
 pria sibi facta inseparabilis. Denique si duae
 hae naturae unum *ἰφιστάμενον* mediante com-
 muni subsistentia constituunt, res ipsa expo-
 scit naturarum unionem, inseparabiliter, in-
 dividuam & indistinctam ad se invicem in uno
 subiecto intime compraesentium: quae enim
 separatim existunt, non possunt unum subje-
 ctum constituere. Imo, quia non coeunt
 accidentaliter, ut ignis & ferrum ad unum
 suppositum, nec essentialiter ad unam essen-
 tiam, sed personaliter ad unam personam
 constituendam, hinc longe arctior & intimior
 quam ceterorum conjunctorum perichoresis

D

sis

sis sit oportet. Non ergo opinantur Reforma-
mati hæc esse dividenda. Sed tamen nec (3)
per fall. *Compositionis* ea putant *componenda* esse
eodem modo. Unit enim & communicat se
Filius Dei totus carni, totalitate & subsisten-
tiæ & essentiæ divinæ, sed illam *ad identitatem*,
ut caro fiat, hanc *ad unionem*, ut eam permeet
& inhabitet, *corporaliter*, ut anima corpus pro-
prium, atque hinc *Utroque* sed *non eodem modo*
Deus est incarnatus & artissime unus Chri-
stus. *Unio & Communicatio subsistentiæ* naturis fa-
cta est ipsum unionis personalis *formale consti-*
ens perichoresis vero naturarum est ejus essenti-
ale *concomitans*, vel *consequens* das nothwendige
und wesentliche Consequens dieser allerger-
naesten Vereinigung, die ohne Mittheilung
nicht kan concipiret werden. Addr. p. 34. *du-*
plex ergo unionis est formalitas: una pertinet
ad personæ *materiam*, nempe intima & perpe-
tua ad invicem naturarum indistans com-
præsentia, ita ut divinitas una numero totaliter
& omni sua perfectione immeat & corporali-
ter inhabitet carnem: altera vero ad personæ
formam pertinet, qva una eademque, *ἀνὴρ*
hypostasis ita se carni communicat, ut & hu-
jus sit hypostasis naturalis & propria, seu ter-
minus & modus, qui essentiam humanam spe-
cificam e Maria individuo homine in indivi-
duum hominem Jesum per se subsistentem
modi-

modificet, die der angenommenen Menschheit eine modificirte und terminirte eigene von andern Menschen unterschiedene menschliche Selbstständigkeit gibt. Ad hanc substantiæ unionem & communicationem concurrunt *Filius Dei terminative proxime & immediate*, & in hac incarnatio formaliter & primario consistit: ad illam concurrunt tota *Trinitas concomitative & mediate*, mediante *Filiū substantia divina*, quæ ab essentia divina, *Trinitati ex æquo numerice & identice communi*, dividi aut restringi nequit, in qua essentia unionem & communicationem perichoristica personali *materialiter*, secundario & consequenter incarnatio consistit. Hinc est, quod de incarnatione scriptura non eodem modo loquitur. De *hypostasi* λέγει dicit, verbum factum esse carnem, *Filium Dei factum esse e muliere*, (quod de naturarum combinatione verum non est,) de *essentia* vero divina dicit, quod carnem *inhabitet*, Col. 2. Joh. 1. obumbret, Luc. 1. uti olim nubes & umbra tabernaculum, & gloria Dei totum Salomonis templum, non quidem sic symbolice & typice aut mystice, aut eminentiori quadam gratiosa inhabitatione, qua sancti quidam viri toti intus Deo replebantur, aut accidentaliter, sed *σωματικῶς* seu eodem modo quo anima corpus proprium inha-

inhabitat & se intime & essentialiter ei unit
ad unam personam hominis constituendam,
sic hic divina & humana natura corporaliter
seu essentialiter uniuntur ab una *λῶγ* sub-
sistentia personaliter terminandæ & unien-
dæ in unam personam. Id quod & Refor-
mati perlubenter concedunt, Ita Clariss.
„D. Strimesius Vifit, cit. p. 24. Plenitudo,
„inquit, divinitatis in humana Christi
„natura eum in modum inhabitare
„perhibetur, uti anima rationalis in
„corpore humano; non certe per ejus-
„modi immeationem, qva corpus aut
„ulla ejus pars, rationalitatem animæ,
„aut ullam ejus virtutem intrinsece
„participet, aut rationalis evadat, sed
„per eum duntaxat modum intrinse-
„cum arctissimumqve, qvo corpus ani-
„mæ rationalis imperia audit & seqvi-
„tur, (seu animæ operationes per cor-
„pus & membra hujus se exserunt,)
„suam interim naturam nec ex toto,
„nec ex parte ullo unqvam mutatu-
„rum tempore, aut in animæ essentiam
„transiturum. Peropportune mihi, scri-
pti hujus editionem molienti, communica-
tur Reverendis. Dn. Pauli Ernesti Jablonski
SS. Th. D. & P.P. in Viadrina, Collegæ ejus-
dem

de
m
na
as
in
in
abl
fed
sim
cab
Lo
cep
den
oni
rar
jux
the
Eut
mur
utri
fun
tho
qua
se co
unio
usq
ret.
nem
prio
atq

dem Dn. D. Strimesii dignissimi, juxta ac æstima-
tissimæ moderationis Paternæ, Strimesia-
næque, atque ingenuæ concordiaæ amoris ex-
asse haredis, *Exercitatio de Nestorianismo*;
in qua non equidem hujus opinionem eum
in finem, ut quibusdam visum est, excusat, ut
abstractivæ illi alloesi intricatæ subserviat,
sed ut antiquæ & hodiernæ Ecclesiæ haud ab-
similem confusionem deploret, inprimis e vo-
cabulorum ὁμοῦστος & ὁμοίας æquicatione &
Logomachia ortam, qua illud pro nudo con-
ceptus nostri modo, ac cum hoc pro uno eo-
demque habetur, & deinde ex manco hoc uni-
onis personalis formali, quod solum in natu-
rarum unionem & communicationem abstractivam,
juxta Reformatos incommunicabili, juxta Lu-
theranos, communicabili ponitur, unde hi ad
Eutychianismum, illi vero ad Nestorianis-
mum incommodis ac periculosissimis phrasibus
utriusque deflectere videntur, cum tamen in
fundamento seu in mysterii hujus vero & or-
thodoxo sensu utrique revera, verius tamen
quam Veteres illi hæretici & orthodoxi inter
se consentiant, atque hinc facilius inter ipsos
unio fraterna conciliari possit, dummodo utri-
usque Ecclesiæ vera mens explanatius pate-
ret. Ostendit quippe Apollinaristas opinio-
nem suam fundasse in dicti Johannei c. i.
prioribus verbis: Verbum caro factum est;
atque hinc unionis modum personalem in
D 3 natu-

naturarum conjunctione perichoristica per
 συνῳσις posuisse, quæ ex utraque essentia
 una tantum fieret, quæ unus esset Christus,
 seu una persona: & quia ὑπόστασις ipsis nu-
 dus modus & hinc idem cum ὁσίᾳ erat, hinc
 hanc personalem unionem æquipollentes eos
 vocasse vel κατ' ὑπόστασιν vel κατ' ὁσίαν,
 quia Deus λόγος seu mens divina carni seu
 corpori humano animæ loco esset, atque sic
 ex verbo seu mente divina & carne huma-
 na una fieret persona unaque mens & vo-
 luntas, unde & monotheletæ vocati. Osten-
 dit porro Nestorianos recte quidem se huic
 naturarum conversioni opposuisse sed quia
 & hi hypostasim pro nudo conceptus modo
 atque pro uno cum ὁσία habebant in con-
 trarium abiisse errorem & fundata sua opi-
 nione in posterioribus Johannis verbis: &
 habitavit in nobis; æque personalis unionis
 formale tantum in naturarum in abstracto
 unionem & in operatione posuisse, ac eam per
 inhabitationem divinitatis in carne anima-
 ta, seu constante humana essentia perfecta
 anima & corpore, ut partibus hominis es-
 sentialibus morte solvendis descripsisse, &
 quia λόγον pro perfecta divina essentia per-
 sonata seu Deo, & carnem pro perfecta hu-
 manitate seu homine perfecto habebant,
 hinc

hinc
 fer
 son
 per
 ali
 fec
 nem
 con
 xon
 nali
 nat
 nat
 nale
 pro
 sym
 min
 unit
 cum
 vell
 cor
 divi
 clar
 tis
 nat
 nim
 nis
 ver
 hab
 æte

hinc opinatos esse, duas has personatas essentialiter esse personas, quæ in una connexionem seu unionem personali perichoristica unus essent Christus, alius scilicet ὁ λόγος inhabitans & alius perfectus ille homo seu caro, quæ ad similitudinem veteris templi inhabitaretur: quam confusionem illis auxisse obscuram orthodoxorum doctrinam identidem unionis personalis modum in inhabitatione perichoristica naturarum ponentium, & pro abstractiva naturarum unionem saepe concretivam personalem prædicationem ut illi æquipollentem prorsus cum Nestorio adhibentium v. g. in symbolo perfectum Deum esse perfecto homini unitum; & in Vincentii Commonitionum esse hominem Deo in unitate personæ; cum tamen tantum id contra Apollinarem vellent perfectam humanitatem ex anima & corpore constantem unitam esse perfectæ divinitati in unitate personæ. De cætero clare demonstrat, inhabitationem divinitatis in humanitate Christi ad unionis personalis modum pertinere quidem, sed eum minime exhaustire, adeoque integrum Johannis dictum illum exprimere, ita, ut priora verba: verbum caro factum est; *respectum* habeant ad ὑπόστασιν, quæ naturaliter ab æterno subsistit divinitate ut Deus, & quam

ex unionis gratia in conceptione ita carni
fecit propriam, ut & in perfecta humanita-
te ut verus & perfectus homo subsistat, &
hinc non alius sit ὁ λόγος inhabitans, atque
alius Homo verbo unitus, sed idem ille
λόγος, qui Deus est ab æterno in Deitate,
factus quoque sit caro seu homo in humani-
tate. Posteriora vero verba: & habitavit
in nobis, seu in nostra humana natura, ut
in templo sibi ad mortis passionem fabrica-
to, & in æternum personaliter possidendo,
respectum habere ad *essentias*, ipsarumque
unionem intimam, ut consequens illius, qui
modus dici potest κατ' ὁρίαν, secundum
morem aliarum essentiarum unitarum, non
quidem accidentalem, ut ferri candentis, aut
symbolicum, ut nubis, seu umbræ templum
inhabitantis, sed verum & realem, essentia-
lem, corporalem, Col. 2. secundum morem
unionis essentialis corporis & animæ, quæ
ad unam hominis essentiam constituendam
unita sunt inseparabiliter, indivulse, & ta-
men etiam inconfuse & inconvertibiliter.
Quamvis autem Patres duplicem hanc uni-
onis personalis modum non satis clare sem-
per explicuerint, id tamen esse certissimum,
hanc ipsorum mentem orthodoxam fuisse;
id quod ex ipsorum verbis, v. g. Facundi p. 69.
»citatis patet. Ideo inquit: *Verbum* caro
»factum est, Nestorianos expugnat.
Eutychi-

Eut
nob
est,
vit
cit
dua
est,
nor
inh
qvi
cet.
dup
hyp
ter
que
fe
div
uni
onc
ran
seu
abi
han
ro
de
ha
du
jed
lio

Eutychianos autem, & habitavit in,
nobis; quia verbum caro factum,
est, unam significat *personam*; habita-
vit autem in nobis, *duas* manifeste di-
cit *naturas*. Non enim possunt esse,
duæ personæ, quando is, qui verbum,
est, ipse etiam factus est caro; aut duæ,
non esse naturæ, quando aliud sit, quod,
inhabitat, & aliud, quod *inhabitavit*. E
quibus & aliorum Patrum verbis colligere li-
cet, ipsos statuisse unionis personalis modum
duplicem habere *respectum* unum *persona*, seu
hypostaseos, quæ se ita uniat naturis, ut reali-
ter unum idemque sit cum his, & non alia at-
que alia; alterum *natura* utriusque quod inter
se intime quidem uniantur, sed tamen ut
diversæ, alia atque alia, in hac ipsa intima
unione permaneant. Atque hanc distincti-
onem minime mentis esse fictionem, sed ve-
ram & realem, adeoque *ὁμοῦ* & *ἑσῆς*
seu substantiæ & essentiæ actus accurate esse
ab invicem realiter distinguendos, utpote qui
hanc realem distinctionem præsent. Hoc ve-
ro in hac exercitatione omnem meretur lau-
dem, quod p. 84. proficitur, se minime unionem
hancce solummodo pro tali habere quæ secun-
dum communem allæosin Persona unum sub-
jectum constituitur omnium actionum & pas-
sionum utriusque naturæ, ubi quidem propria
D 5 utrius-

utriusque toti personæ realiter tribuantur, sed tamen de una tantum natura unita intelligantur, cujus sunt propria, altera ab hac reali communicatione exclusa, exemplo personæ hominis, ubi quæcunque agit vel anima vel corpus, ea omnia pariter homini tribuuntur realiter, quia homo & corpus est & anima, & subiectum operationum & passionum utriusque naturæ, spiritualis & corporeæ; ut hinc, cum dicimus, hominem edere, id intelligamus tantum de corpore, & cum dicimus, hominem cogitare, id intelligamus tantum de anima: sed se etiam cum orthodoxissimis Lutheranis sentire, unionem naturarum Christi personalem longissime discrepare ab hac essentiali corporis & animæ unionem, & multo excellentiorem esse, quam hactenus a Theologis ea satis indagata sit. Quippe in hac quando totum subiectum Θεανθρωπος ponatur, & ab una tantum natura concretive denominetur, illi tamen tribuantur ea, quæ alteri naturæ sunt propria. Sic quando Christus a divinitate denominatur Deus aut Dei Filius, potest tamen dici & *re vera* (non verbaliter tantum) pati & mori. Et quando idem ab humanitate denominatur Homo, aut Filius Hominis, illi Homini tamen tribuitur realiter potestas remittendi peccata, iudicium totius mundi

mu
pria
ma
pus
Cu
a i
Ha
dia
por

utr
Lic
ciu
xin
bu
ra
sin
Et
on
tat
an
302
&
fel
di
D
ab
pe
W

mundi & alia ejusmodi, quæ divinitati propria sunt. Secus se res habet in unione humani corporis & animæ, ubi nemo ait, corpus cogitare aut animam edere & bibere. Cujus quidem discrepantiæ rationem malit a Lectore indagari, quam a se explicari. Hæc ingenua Reformati Doctoris concordia, credo, Lutheranis animum satis explere potest, si ipsis mens haud læva sit.

§. II. Sed ego nunc pergo intricatam utrinque hanc doctrinam altius indagare. Liceat ergo mihi annotare duas Protestantium hypothesen, incarnationem quam maxime intricantes, subinde a Reformatis quibusdam accuratis improbatas, sed a Lutheranis ad stabiliendam naturarum perichoresin, tanquam unionis formale, & hinc deductam naturarum in abstracto communicationem, atque ex hac exsculpendam ubiquitatem, ut tamen hinc Patripassianismum amoliantur, avide assumtas. Prior est: *non totam essentiam divinam*, quatenus etiam Patri & Spiritui S. communis est, sed *totam & perfectam unius secundæ hypostasos λόγος essentiam divinam esse incarnatam*, juxta D. Deutschm. Disp. de Christo §. III. *essentiam divinam non absolute sed determinate, quatenus ad secundam personam est restricta, esse incarnatam.* Mengwein, p. 231. Posterior est, e qua prior or-
ta

ta, quod generatio Filii & processio Spiritus S. sunt modi habendi essentiam divinam, & a Mengweinio ita definiuntur, quod consistant in *Communicatione productiva ejusdem essentie*. Utraque adversatur palam rationi & Scripturæ S. (1) Si essentia divina potest dividi & multiplicari seu restringi in singulas personas, ita ut in his sit tota individua terminative ad unam personam restricta, ut in peculiari Subjecto per se ultimato restrictively subsistat ita divisim, ut nec Patris, nec Spiritus S. essentia restricta in carne Christi sit corporaliter, sane divina essentia non erit sic numero una, quia est individua, & demum sit in tribus numero distinctis Subjectis individua *sola*. Nam sic intellectus eam sibi concipit primo ut aliquid commune dividuum, deinde ut aliquid differens ab aliis & individuum tribus modis restrictively & individualiter determinatum, & sic revera eam sibi concipit, ut essentiam specificam aptam natam, quæ restringi seu modificari possit per differentiarum tres individuales, in quibus singulis tota sit, non ut communis una numero, sed ut determinata & tota numero ternario restricta: id quod est contra fidem catholicam, quæ credit unam numero essentiam, quæ ex æquo tota sit communis singulis & universis tribus

bus personis, & quidem identice *unitate numerica*, quæ unitas ne cogitatione quidem sine impietate dividi possit aut restringi in plura talia tota, quæ est ipsum totum. Hinc est, quod quidam vocem *Personæ*, (quæ suam uti subsistentiam ita etiam essentiam restrictam numericam habet,) in Trinitate recte averfantur. Cum numerus unus restringitur in tres numero unos totos, sane non amplius manet unus, sed multiplicatus est in tot numeros, in quot restrictus est, seu unitates alias totas. Et sic revera cum ethnicis statuitur una essentia divina *specificæ*, quæ restricta in tres numero Deos, qui ab invicem habent non solum distinctas hypostases, sed & restrictas essentias. Quam ob causam & celeberr. Masfonius Anat. P. II. C. VI. p. 137. verbis Danæi monet periculosum esse asserere divinam Filii *naturam* quæ eadem numero quoque in Deo Patre est, esse *incarnatam*, contra melius & rectius dici, *personam* Filii Dei, quæ non eadem est cum Patris persona, esse incarnatam seu carnem factam.

Posteri-

Posterior assertu non minus est periculosa. Si enim Filius Dei producitur in generatione per essentiae communicationem a Patre, actum est de ejus *αὐτοθεότητι* & coaeternitate, & nullo modo concipi potest, quin Pater Filio sit prior quoque quoad essentiam; id quod Arium etiam in suum, *ἦν ὁτ' ἐκ ἡν*, praecipitasse videtur. Verum enim vero, sic est una indivisa divina essentia simul tota coaeterna Patri, Filio & Spiritui sancto, ut nequaquam Pater Filio sit prior vel tempore, vel ordine quoad modum habendi essentiam, quae huic demum communicetur per generationem productivam, & porro Spiritui S. per processionem: adeoque hi modi non sunt modi communicandi essentiam, quam omnes tres personae ab aeterno ex aequo sine origine communem jam habent, sed sunt *modi habendi personam a persona*, quarum una est altera ordine prior aut posterior *in una essentia coaeterna communi*. Qui modi, quid sint, aut quomodo ab invicem & ab essentia distingvi possint, quomodo tres personae, quarum una prior est altera unam coaeternam essentiam, secundum quam una persona non prior est altera, terminent in unum numero Deum coaeternum, Lombardus ait, distingvere non valent non sufficio. Quia ratio haec non capit, si

des tantum credit. Idem hoc a Masfonio
 observatum inveni p. 167. personæ, inquit,
 habent originem suam; quia Filius a Patre
 genitus dicitur *in essentia*: genitus scil. rati-
 one *originis persona* non ratione temporis aut
 essentiae. Essentia vero divina nullam ha-
 bet originem, quia divina una numero es-
 sentia communis coeterna est singulis Tri-
 nitatis personis. Pater itaque quidem fons &
 principium Filii est quoad personam, non
 vero quoad essentiam, quia essentia quo-
 ad esse suum, nullum habet principium
 &c. Quæ observata cuncta eo ten-
 dunt, ut planum evadat, incarnationis for-
 male in personæ, non essentiae λόγος com-
 municatione situm esse. (2) Adversantur
 istæ hyposteses vero palam scripturæ testan-
 ti, *omnem divinitatis* non solius Filii, sed & Pa-
 tris & Spiritus S. *plenitudinem* habitare in Chri-
 sto, Col. 2. virtutem altissimi h. e. essentiam
 divinam cum omnibus perfectionibus Tri-
 nunius Dei obumbrasse semen Mariæ, Luc. 1.
 Patrem fuisse in homine Christo, Joh. 14.
 2. Cor. 5. & Jesum visibilem esse invisibi-
 lem Patrem, Joh. 14. Patrem in ipso esse &
 operari, Joh. 5. Christum esse non quidem *et*
 unum eundemque Patrem quoad personam,
 sed tamen *et*, unum idemque quoad essen-
 tiam, Joh. 10. 1. Joh. 5. Christum per Dei
 digitum & Spiritum Dei operari, scil. iden-
 tice

tice per eandem Patris sui, & Spiritus S. essentiam & virtutem. Luc. II. 20. Si ergo tota spiritualis indivisa essentia divina *συνωσμένη* humanitatem Christi inhabitat, & in harum naturarum perichorese incarnationis formale ponendum, omnes utique hæreticorum strophæ essent validæ, quod Pater & Spiritus S. quoque incarnati, passi &c. nec quicquam hic juvarent distinctiunculæ, essentiam divinam Trinitati communem competere incarnationi *inchoative* & efficienter, essentiam vero Filii hypostasi vestitam *terminative*; quia tota carnem inhabitare corporaliter dicitur; aut non sine extrema absurditate dicendum, totam quidem essentiam divinam *inchoative* carni superpervenisse, sed tertiam ejus partem ad Filium restrictam solummodo hanc immeare & inhabitare.

§. 12. Interim quoniam hæc aliasque circa actum personalem difficultates insuperabiles infelix Ubiquitatis dogma stabiliendum peperit, paucis quæso videamus, hanc tamen exinde minime sequi. Sic quidem colligunt: Si humana Christi natura (1) subsistit divina infinita *λόγος* subsistentia; & (2) si duæ hæ naturæ per perichorese *ἀναμίχτες* & *ἀδιατάκτως* sunt unicæ, fieri aliter non potest, quin ex actus hujus personalis divinæ infinitatis *ἐξοχῇ* communi-

cata

cata
dista
non
tatis
coru
præf
x̄s e
simu
hanc
natu
tia n
tas,
solve
stans
vero
dum
depo
strati
e cor
quia
nis fi
sed e
quan
actu
finit
hom
amin
tum

cata caro qvoque ubique præsens sit, & vi in
distantis imineationis divinæ naturæ coëxistat
non solum præsentia *intima* respectu divini-
tatis, sed & *extima* resp. creaturarum & lo-
corum omnium quibus divinitas repletive
præsens adest: ratio, quia divinitas in aliquo
non esset aut *separatim* aut *excessive*, in quo non
simul ipsi compræsens esset humanitas, ut
hanc & ibi indivulfe permearet, & humana
natura hac sua infinita communicata subsisten-
tia non qvoque ibi locorum ubi, ubi est, divini-
tas, tota consubstisteret, sic λόγος ἀμέριστος
solveretur loco, & unio personalis seu indi-
stans naturarum perichoresis sic periret: ac
verò, quod Filius Dei assumerit permean-
dum id nunquam & nusquam locorum eum
deposuisse. Verum enim vero satis demon-
stratum est, Ubiquitatem carnis non sequi (1)
e communicatione *subsistentiæ* divinæ infinitæ,
quia falsum est, subsistentiam λόγος resp. car-
nis finitæ assumpta manere infinitam divinam,
sed eam ex essentia hujus indole finitæ, in
quam transit, finitam qvoque esse factam, seu
actu finito personali finitam humanitatem in
finitum hominem modificare: finitum enim
hominem esse, & tamen habere subsistenti-
am infinitam seu terminum humanitatis infini-
tum implicat, seu tollit formam & esse homi-
nis.

nis. Non sequitur (2) e *naturarum* *Unione perichoristica*. Si unio esset inter partes *aquales*, aut sibi adæqvatas, aut præsentia actus personalis utriusque naturæ fieret *eodem modo* infinita divinitatis tum sequeretur. Verum naturæ in Christo *non sunt aquales*; humana enim essentia manet in æternum finita & dimensionalis, partes habens extra partes, ut nequaquam ubi est, tota esse possit in se & in qualibet parte; neque in statu miseræ exinanitionis, quo in forma servi visibiliter modificate & localiter in uno tantum loco fuit, neque in statu glorificationis, in quo in resurrectione pro qualitate spiritus invisibilis humanum ejus corpus sepulchrum, & fores modificate etiam transiisse a Lutheranis statuitur, & in exaltatione in forma Dei seu in majestatico divino splendore humanitas etiam modificate, tum invisibiliter in π̄ illo cælestium ut divinum lumen his apparet, tum visibiliter in tribunali ut modificatus homo apparebit in æternum sic conspicuus. Divina natura est & manet infinita spiritus est purus, qui ubi, ubi est, totus est sine partibus; exemplo animæ quæ tota unitur corpori, tota capiti, tota pedi, &c. nectamen sequitur unionem animæ & corporis solvi, aut animam separative aut excessive a membris integrantibus abesse, licet alicubi sit, v. g. in pede, ubi tamen non est caput.

cap
ta
por
lem
fact
ut
ant
mar
prie
vel
ro
per
nis
dov
men
alta
per
mea
omn
flua
ut
tam
Hur
coex
quod
exis
seq
fem

caput, aut reliquum totum corpus, quia tota est in corpore toto, & tota in qualibet corporis parte. Deinde per unionem personalem humanitas minime est deitati, adæqvata: facta enim illa est ἀτρέπτως καὶ ἀσυγχύτως, ut naturæ in ipso unionis actu & flatu maneat in æternum immutata, nec divina in humanitatis, aut hæc in illius essentiam aut proprietates essentialiter & physice transeat vel ex toto vel ex parte, ut veleandem numero repletivam *omnipræsentiam*, quam divinitas per se & ex se physice habet, caro per unionis gratiam exerceat, seu qua radicatum αὐχημάτων possessionem in unionis momento datam, seu qua plenarium usum in exaltatione (sic enim caro divinam naturam per divinam naturam seu idem per idem permearet;) aut caro *aliam*, numero divinam *omnipræsentiam* ἀλλοποιοητικῶς per substantiæ suæ omnipræsentiam in glorificatione (seu ut olim loquebantur,) in Deificatione collatam, omnipræsens sit, juxta D. Bechm. in Hutt. p. 206. §. 17. atque sic *indistantem* ad coëxistentes res omnes quoque habeat existentiam, quod revera, eodem fatente, est divinam habere existentiam seu carnem divinitati exæquare. Non sequitur (3) ex præsentia divine modo, qui non semper idem est infinitus. *Primus* quidem

E 2

modus

modus præsentiæ divinitatis essentiæ est infinitus repletivus & universalis, qva Deus juxta hunc *essentiæ* modum omnibus, creaturis præsens est essentialiter, seu actu hoc essentiæ naturali, Act. 17. in ipso sumus &c. Secundus modus est præsentiæ *gratia*, qvo essentiæ divina non infinite omnibus, sed peculiariter tantum *credentibus* spiritualiter per fidem gratiosè inest & operatur. Tertius est *gloria*, qvo glorioso essentiæ suæ lumine cœlites tantum implet. Quartus isqve omnium *singularismus* est *personalis* seu *incarnationis*, qvo Filius Dei uno actu suo personali, qvo divinitatem in Deum infinitum terminat, carnem quoque suam, ubi ubi demum in loco dimensionaliter & finite vel visibiliter & invisibiliter nobis ea existit, vel in utero, vel in præsepî, cruce, sepulchro, cœlo tribunali glorioso, ita eam peculiari modo inhabitat, ut eam solam *σωτηρίαν* seu in morem aliorum corporalium hominum, corpus & animam in unam personam terminantium in individuum quoque hominem finitum per se subsistentem modificet. Ut adeo nulla unquam absurdior excogitari potuerit distinctio quam illa, qva fingitur Christi subsistentiam fuisse duplicem humanam unam visibilem modificatam e physicis human-

hum
liche
cruc
fueri
infin
ἐξοχ
quan
ter
mul
infin
e co
rit.
bile
polle
corp
pote
ortu
dole
invi
dific
nita
com
crea
per
hur
nep

humanitatis legibus eine modificirte menschliche Gegenwart, juxta quam simul in utero, cruce, sepulchro præsens vel fuerit vel non fuerit; alteram invisibilem immodificatam infinitam omnipræsentem e divinitatis *ἔξωχῇ* leu communicata divinitate, juxta quam simul in sepulchro, cruce, visibiliter & totaliter physice & realiter, & simul etiam in omnibus aliis locis invisibiliter infinite non verbaliter sed physice & realiter e communicationis in abstracto gratia fuerit. Sed *ἀντίθετα* prorsus hæc sunt. Visibile & modificatum esse non sunt æquipollentia. Visibilitas & invisibilitas corporis Christi est accidens ex omnipotentia divina non ex subsistentia ortum, juxta cujus corporis qualificati indolem persona quidem est vel visibilis vel invisibilis, sed utroque modo semper modificata ut homo finitus in finita humanitate. Non necessaria (4) universalis compræsentia personalis corporis resp. *creaturarum* omnium ratio; quia actus personalis nihil aliud est, quam essentiam humanam specificam modificare in hominem individuum. Si itaque caro actu hoc

E 3 perse-

personali, juxta modum omnipræsentiae re-
pletiva in omnibus ubi subsisteret, utique in
omnibus creaturis modificaretur in homi-
nem, vel caro cum singulis creaturis fieret
persona. Existit equidem ubique essentia
Christi divina, sed persona ejus nullibi actu
personali subsistit, quam in divina hac sua
essentia & in assumpta carne, ergo non opus
est, ut omnibus ubi carnem suam actu per-
sonali sistat, quia eam non ita omnibus ubi
in individuum hominem modificat.

Non necessaria est ubiqvitas carnis (5)
respectu *divinitatis*, ut hæc ubique locorum
tota sit in carne, nec in aliquo loco, ubi non
est caro, excedat carnem aut ab hac separe-
tur, ac si a locis & creaturis unio personalis
solveretur: nam hoc inane est effugium.
Divinitas enim est Spiritus infinitus, qui ubi,
ubi est, totus est, non pars ejus separative
aut excessive extrapartem: licet itaque hu-
manitas Christi non sit ubique, sed semper
dimensionaliter & modificate in certo πῶ, non
tamen parti tantum Deitatis in illo πῶ exi-
stenti est unita, sed toti Divinitati, quia in
illo πῶ divinitas tota est & simul etiam in
hoc universo tota, nusquam inclusa aut ex-
clusa, quamvis non eodem modo. Hinc
etsi divinitas est tota in omnibus ubi, nem-
pe essentialiter & repletive, in solis tamen
electis

electi
rios
distat
Hinc
vifa
Deita
ficata
rum
ubiq
separ
Deum
dem
& in
univ
mul
tus
nita,
nec
tas
vere
ne p
perp
ades
sona
hæc
præ

tis

electis sola tota est gratiose, & in cœlo gloriose, tota autem singularissime tantum indistanter & simul carni assumpta personaliter. Hinc Christus ubi, ubi est, una est & indivisa persona, nunquam & nusquam extra Deitatem infinitam & humanitatem, modificatam personaliter unitam; ubique locorum non ut ἀσαρως sed ut ἐνσαρκος Deus: ubique ut ἀμέριστος λόγος, nullibi ut a carne separatus Deus: Ubicunque locorum ergo Deum collocaveris, necesse est, ut & ibidem carnem Christi colloques, nempe quod & in isto ubi, ubi subsistit totus repletive & universaliter in essentia divina infinita, simul etiam indistanter & inseparabiliter totus subsistat personaliter in sola sua carne finita, ita ut neque nec creatura, nec mors, nec infernus, nec cœlum, in quibus divinitas ejus est essentialiter & universaliter, solvere & impedire possint unionem cum carne personalem, quin & simul in hac sola in perpetuum & ubique subsistat personaliter, adeoque Christi caro quoque actu hoc personali divinitati, ubique demum locorum hæc sit, soli & semper & ubique σωματικῶς præfens & unita sit.

§. 13. Cæterum absque Ubiquitatis opinione infelicitè aut defensâ, aut op-

E 4

pugna-

pugnata si foret, certissimum est, inter Protestantes utrosque plenissimum esse de unionem personali consensum, Missis itaque odiosis istis tricis in medium quaso nunc consulamus, & amico studio concordiam illorum Scripturæ & Antiquitati consonam investigemus.

I. DE PERSONALI UNIONE.

Unio personalis itaque est summa & singularissima divinitatis unio & communio, quæ una Filii Dei hypostasis duas, divinam ab æterno, & humanam in tempore assumptam, naturas, cum ἀδιασπείτως καὶ ἀχωρίτως, quæ & ἀδιείσδατος, tum ἀτρέπτως καὶ ἀσυγχύτως sibi invicem intime & corporaliter (seu ad modum animæ & corporis unam hominis essentiam constituentium) præsentem, pro cuiusvis essentia indole terminat seu modificat in unum ἰφιστάμενον seu individuum per se & ultimato his essentiis in unam personæ suæ essentiam constituendam, unitis, subsistens seu in Θεάνθρωπον perfectum Deum & perfectum Hominem. Juxta hanc descriptionem Utrique Evangelici credunt candide & profitentur *unionem* hanc duarum in Christo naturarum esse

esse
uni
hon
jux
ta
ἀδ
lis
nat
im
vam
am
eni
se,
ipsa
neo
neo
run
inf
ipsa
fint
tes
fla
po
ref
ter
cre
cre
ad

esse *personalem*, non quod *persona personam*
 univerit per conjunctionem verbi & suscepti
 hominis Christi in una connexionione Filii,
 juxta Nestorium, sed quod duæ hæ disparatæ
 naturæ sic uniantur, ut una eademque
 αὐτῶν substantia immediate utrique natura-
 lis sit & propria, quæ mediante inter ipsas
 naturas intima fiat etiam corporalis unio &
 immeatio, non quidem quod *natura natu-
 ram* assumserit ad unam ex utraque esenti-
 am constituendam juxta Eutychen, (sit
 enim unio hæc inconvertibiliter & inconfu-
 se, ut essentiæ cum suis proprietatibus in
 ipsa unione maneant in æternum distinctæ,
 nec unquam fiant essentia alterius essentiæ)
 nec ad *unum accidentale compositum* quale fer-
 rum ignitum est, (sit enim unio hæc etiam
 inseparabiliter & indivulsa & indistincta, ut
 ipsæ essentiæ totæ indistinctæ & intime sibi
 sint personaliter & corporaliter compræsen-
 tes, ita ut nullæ creaturæ & locorum di-
 stantiæ huic præsentia personali obstare
 possint, si scilicet *ἀδιασφαλιστά* cum Patribus
 refertur, ut decet, ad naturas Christi in-
 ter se, non vero ad *carnem* Christi &
creaturas; quia inter carnem Christi &
 creaturas est nulla unio personalis;) sed
 ad unam e duabus hisce essentis in

E 5

uno

uno subiecto tanquam essentialibus partibus *personam* constituendam, seu, ut una λόγῃ substantia utramque essentiam terminet, divinam in Deum, humanam in hominem, non suppositaliter, separatim & accidentaliter, sed personaliter & unitive in Θεῷ καὶ ἁνθρώπῳ Deum Hominem, unum Jesum Christum, unum Mediatorem, Dominum ac Fratrem nostrum ubique locorum in Deitate & carne personaliter unitis adorandum & colendum. Impius vitiligator sit oportet, qui neget, hanc cum scriptura & veteri Ecclesia utriusque quoque Evangelicæ veram & genuinam esse doctrinam.

§. 14. Ex hac personæ identitate utrique naturæ naturaliter competente fluunt *Personales Propositiones & Idiomata*, quarum termini prænotandi. Distingvunt Doctores inter *concretum personæ*, ut Christus, Immanuel, & *concretum naturæ*, vel *divinæ*, ut Deus, vel *humanæ*, ut Homo; & inter *abstractum personæ*, quod non exprimit utramque naturam, ut Deus, & *abstractum naturæ*, ut Deitas. Prædicationes autem personales, quæ ex *unionem* naturarum & idiomatum personali fluunt, maxime distingvendæ sunt ab iis, quæ e *communicatione* earum sequente oriuntur. Nam in illis *Subiecti* loco semper stat

stat persona *σύνθετος*, seu concretum personæ, qvalia sunt nomina, Christus, Mediator &c. *prædicati* loco stat concretum naturæ, vel abstractum personæ. Propositio ergo personalis est, quando de concreto personæ *σύνθετος* prædicatur vel utraqve natura (*Θεάνθρωπος*) vel alterutra in concreto, & quidem κατ' ἐαυτό, utrinque actu personali & naturali: qvalis illa est Symboli: Dominus noster Jesus Christus est Deus & Homos. Et idiomatica: Christus est Deus benedictus, omnipræsens &c. una enim est persona quæ simul actu personali naturali & reali utramque naturam terminat, divinam in Deum, humanam in hominem. Hinc prædicationes hæc non sunt *verbales*, sed *realissime*. Quam vere enim & naturaliter hæc persona habet Deitatem infinitam, tam vere per eam est Deus infinitus, omnipræsens &c. Et quam vere & physice etiam terminat humanitatem finitam, tam realiter & physice etiam est homo finitus, miser &c. Uterque hic modus *subsistendi & operandi ex unione subsistentia* cum naturis, est naturalis, quia persona divina per essentiam suam divinam naturalem naturaliter est Deus infinitus, omnipræsens, & quo eadem persona carni propria & naturalis facta per hanc suam naturam

ram assumptam naturaliter æque est Homo finitus, circumscriptus &c. adeoque ex hoc actu personali naturali nihil subsidii ad carnis ubi-quitatem exstruendam cedere potest.

§. 15. Verum enim vero in redemptionis opere Christus non solo hoc actu naturali personali simplici subsistit & agit in naturis, nec sic ut Mediator spectatur, sed juxta Scripturæ & Antiquitatis orthodoxiam *alio modo personali* nempe naturarum, proprietatum & operationum *communicationis reciproca* & alternativæ actu quippe quæ unicus unionis personalis scopus est. Propterea enim Deus Homo factus est, ut sicut Leo ait, cit. F. C. p. 846. non sine Homine divina, nec sine Deo agerentur humana; seu ut idem p. 836. cit. ait: ad resolvendum conditionis nostræ debitum natura inviolabilis naturæ unita est passibili, ut unus & idem Mediator noster & mori posset ex uno, & non mori posset ex altero. Quare etiam hanc doctrinam

II. DE COMMUNICATIONE NATURARUM ET IDIOMATUM reciproca consideremus.

Sed de hac Protestantium scripta in-
quirentes in explicabilem labyrinthum nos
incidisse statim senserimus, cum quidem
utriusque

utrique in re ipsa convenient in phrasibus
autem & in methodo eam tradendi quam
qui maxime & interdum inimice satis dissi-
deant. Quam confusionem Reformati mi-
nus videntur causati quam Lutherani, quip-
pe qui undique ad nuditatem Ubiquita-
tis velandam folia conquirentes ex hac opi-
nionis pervicacia in tam incommodum do-
cendi genus ruerunt, ut horum circa com-
municationem naturarum placita, si in veri-
tatis investigatione dicere mihi liceat, quod
res sit, pleraque sint manca, & male cohæ-
rentia. Quærenti enim: *An sit?* minus
candide referunt, Reformatos eam prorsus
negare, & cum Nestorio substituere susten-
tationem gratiosamque inhabitationem, vel
saltem verbalem asserere communicatio-
nem Addr. p. 34. Als ob sie läugneten die
Mittheilung der beyden Naturen in Christo,
und daß also der HERR nicht wahrhafftig
Fleisch worden sey, cum tamen iidem cum
Lutheranis veram & realissimam communi-
cationem naturarum & idiomatum in con-
creto factam constanter confiteantur, juxta
testimonium Clariss. D. Strimesii supra cita-
tum. Credunt quippe quod Deus factus
sit Homo verus, & quod Homo iste sit
verus Deus omnipræsens &c. Quis au-
tem eos tam absurdos esse censeat, quasi
opinien-

opinentur, Deum aliquem esse hominem,
& pati & mori posse sine communicata hu-
manitate aut Hominem aliquem esse posse
Deum omnipræsentem sine communicata
Deitate? Verum quod & in abstracto ipsæ
naturæ in persona Christi semetipsas imme-
ando assumant & communicent, daß durch
diese Mittheilung der beyden Naturen anein-
ander das Fleisch der Göttlichen Natur theils
hastig und eigen worden sey, juxta Addr. 34.
p. ut hinc etiam necessario rem qualis est in
abstracto prædicemus, quod divinitas facta
sit physice & realiter caro, & caro eodem
modo physice facta sit divinitas seu divini-
tati propria & essentiali, hanc ideam nemi-
nem in scripturam nisi Eutychen inferre,
recte judicant Reformati.

§. 16. Quærentibus porro, *quid sit?*
quænam communicationis ratio sit formalis,
qua ab unionem differat? miserrime se tor-
quent Lutherani & idem per idem expli-
cant, scil. hanc quoque esse naturarum per-
richoresin, adeoque naturarum *ἐνωσις* unio-
nem, & *κοινωνία*, communicationem earum
quoad rem non differre, saltem nostro *conce-*
piendi modo tanquam prius & posterius. D.
Bechm. in Hutt. p. 169. Hancque in eo
„consistere, quod humana in Christo
natura,

natura, quamvis sit & maneat a di-
vina distincta, ita hujus particeps fa-
cta sit, ut undiquaque ab ea permee-
tur & operetur in concursu hujus &,
hac communicatione passiva unum,
suppositum cum natura divina con-
stituat. p. 170. ut duæ hæ naturæ, di-
vina τῷ λόγῳ & humana personaliter,
h. e. per perichoresin unitæ sint unus,
ille Christus, & unus Christus sint,
duæ illæ naturæ sic unitæ & sic agant,
unde per & propter hanc perichore-
sin recte dicatur, Christum agere se-
eundum utramque naturam & utram-
que naturam agere in Christo cum,
alterius communicatione seu peri-
chorefi. Giesl. Disp. III. Tom. I. de,
Christo. p. 87. Sed hæc omnia (quia,
falsa nituntur hypothesi, substantiam nu-
dum esse conceptus nostri modum, Euty-
chianam vero in abstracto communicatio-
nem, qua caro fuit divinitas, quia hæresis
est, palam asserere non audent, ut hinc na-
turarum communicationem in alia re pone-
re non possint quam in nuda naturæ divinæ
transitione per humanam,) *falsa* sunt & in-
tellectu

telleſtu difficilia. Nam naturarum perichoreſis pertinet ad unionem perſonalem, eſtque cauſa & antecedens communicationis, hæc vero eſt ejus conſeqvens, finis & effectus; ergo formaliter & realiter utique ab invicem differunt. Identitas enim ſubſiſtentiae & naturarum ſuarum perichoreſis eſt cauſa, ut facile & realiter hæc alternativa naturarum communicatio earumque operatio fieri poſſit; qvoad formam autem nulloatenus ipſa naturarum perichoreſis eſt earum communicatio in abſtracto. Nam Unio hypotaſeos cum naturis, & harum intima perichoreſis perſonalis faciunt prædicationes καὶ ἐαυτῶ, ut Chriſtus in una perſona, terminans utramque naturam intime unitas, Deus ſit per Deitatem, & Homo per humanitatem: aſt naturarum communicatio eſt alternativa & facit prædicationes κατ' ἄλλο, ut hic Deus etiam ſit Homo per humanitatem, & hic Homo Jeſus etiam Dei Filius ſit per communicatam Deitatem. Communicationis forma non in ipſarum in abſtracto naturarum immeatione & concurſu ad operationes conſiſtit, qvia naturæ in abſtracto non agunt, ſed in naturarum reciproca communicatione *ad perſonam* ſeu ſubſiſtentiam, ut earum uſum alternationum in promptu

pron
com
ſubli
nem
as m
mo a
Deit
unio
exerc
catic
876.
qv
natu
nis
us

illud
matu
perſon
ſana
ſio, p
com
aliter
ter p
perſon
agit
uniti
Qvo

promptu habeat, ut scil. Deus in humanitate communicata actu personali caro sit, seu subsistat ut Homo, & in carne & per carnem propriam & naturalem operationes suas mediatorias peragat; & viceversa ut Homo actu personali Deus sit in communicata Deitate & corporaliter seu juxta modum unionis corporis & animæ ejus usum & exercitium quoque habeat ad meriti applicationem. Eleganter id Leo, F. C. cit. p. 876. complexus est: Propter hanc, inquit, *identitatem personæ* in utraque, natura intelligendam, & Filius Hominis legitur descendisse de cælo & Filius Dei e Maria carnem assumpsisse.

§. 17. Quando quæritur: *quodnam* illud sit *Subiectum* cui naturarum & idiomatum communicatio formaliter fiat, num *persona*, an *natura*? præter omnem rationem sana reprehenditur Reformationum responsio, *personam* scil. esse illud Subiectum, cui communicetur, & de qua vere, proprie realiter, non tamen naturaliter sed personaliter prædicentur. Nam B. Luthero ipso iudice, *persona* est illud subiectum, quod subsistit & agit & patitur in naturis cum actu naturali unitivo, tum actu personali communicato. Quodcumque enim est illud subiectum inter

F

quod

quod & alterutram naturam communicatam
est & fit identitas subsistendi & agendi, illud
est etiam illud subiectum, cui naturarum com-
municatio fit & tribuitur: Atqui non natura
alterutra in abstracto est illud subiectum, in-
ter quam & alteram fit identitas alternativa
subsistendi & agendi, (non enim divinitas fit
humanitas, aut contra humanitas fit deitas
omnipræsens, unde nec de se naturæ in ab-
stracto prædicantur,) sed persona in concre-
to (cum connotatione alterutrius naturæ)
est illud subiectum inter quod & alterutram
naturam tanquam inter subiectum & prædi-
catum realis fit identitas nempe ut Christus,
qui Deus est in deitate etiam Homo sit in
communicata humanitate, & Christus, qui
Homo est in humanitate naturali, etiam Deus
sit in communicata Deitate, & agat per Deita-
tem hanc communicatam, non quia Deus,
sed quia Homo, non solum immediate per
subsistentiam, sed etiam hac mediante per
carnem a subsistentia inseparabilem: juxta
quem actum personalem communicatum
recte dici potest, quod non solum *Totus Chri-*
stus, sed etiam *Totum Christi*, deitas ejus in
carne sit actu personali finita, nata, passa, &
caro ejus actu personali *omni* per deita-
tam sit omnipræsens: Ergo hypostasis, non
natura, est subiectum communicationis for-
male

male
tant
que
quæ
Hom
que
unio
realis
tas h
eade
& ex
poter
& sic
nem
do, &
citur
tum
per c
ram i
poral
omni
natur
teles
Conc
natur
integ
tura
dicat
prop

male immediatum, natura vero materiale
 tantum & mediatum. Est enim una eadem-
 que utriusque naturæ subsistentia naturalis,
 quæ nomine concreti notatur, quæ Deus &
 Homo est ex unione & communione utrius-
 que naturæ vera & reali: qualis enim est
 unio, talis & est communicatio: jam vero
 realis & vera ex æquo essentialis est identi-
 tas hypostaseos & utriusque essentialis, hinc
 eadem hypostasis, quæ e divinitate Deus est,
 & ex humanitate homo est, facile efficere
 potest, ut Deus per humanitatem Homo sit
 & sic etiam cum affectione Deitatis per car-
 nem & in carne agere & pati corporali mo-
 do, & ut Homo iste reciproce usum & exer-
 citium habeat divinitatis & hujus propieta-
 tum atque operationum itidem corporaliter
 per carnem, inprimis cum utramque natu-
 ram in Subjecto indistincte & intime & cor-
 poraliter compræsentantes habeat. Summa, in
 omnibus propositionibus e communicatione
 naturarum, idiomatum axiomatum & apo-
 telesmatum ortis semper subjecti loco stat
 Concretum naturæ, seu actus subsistentiæ
 naturalis essentialis suæ, seu concretum, quod
 integram personam cum connotatione na-
 turæ, seu personam naturatam notat: præ-
 dicatum vero est natura altera unita, vel ejus
 proprium & operatio, quod subjecto com-
 petit

petit non κατ' ἐαυτὸ formaliter, essentialiter per se, (hoc enim ad unionem pertinet) sed κατ' ἄλλο, secundum naturam alteram communicatam, non naturaliter seu actu naturali, sed personaliter, seu actu personali, non κατ' ὁσίαν sed ἐξ ὁσίαν, non quoad essentiam sed usum & exercitium &c. Unde saepe particula διακριτικὴ specificative additur (spiritu vel carne,) indicans secundum quam naturam id personae tribuatur; ut Rom. 9. Deus genitus e Patribus (κατ' ἄλλο) secundum carnem. Recte ergo Reformati personam statuunt communicationis subiectum. Quamvis hic dissimulare nequeam, ipsos bonae suae causae admodum nocuisse, dum eam improvidi aequae cum Lutheranis ut immutabiliter divinam & infinitam putaverint. Sic enim his telum statim in promptu est, statui absurde communicationem divinae naturae & idiomatum divinae personae, utpote quae jam habeat.

§. 18. Sed Lutherani, ut ex communicatione ubiuitatem exstruant, dicunt illam fieri a natura ad naturam, & quidem Subiectum esse naturam humanam, quae se habeat passive & obedientialiter; divinam vero esse praedicatum & habere se active & perfective, quae se humanitati communicet, ita ut hanc omni ple-

plen
per
divin
tion
prop
neqv
hil in
divin
nativ
accep
omne
carni
plice
aut e
tions
per s
aut h
ce e
ποιν
separ
const
volu
non
sent
tia,
om
Bec
Hu
om

plenitudine sua permeet, ut ut imperfectam perfectione sua perficiat; e contra naturam divinam non fieri subjectum communicationis, utpote cui natura humana cum suis proprietatibus & affectionibus communicari nequeat, quia perfectum ab imperfecto nihil imperfectionis accipere possit, adeoque divinitatem ab ejus passionibus & affectibus nativitate, morte &c. nihil communicatum accepisse; e contra divinam naturam se & omnes suas ἐνοχὰς inprimis omnipræsentiam carni communicasse, non quidem per simplicem emanationem e divina in humanam, aut effusionem, aut exæquationem, commixtionem essentiarum, ut ipsa humanitas in se, per se, formaliter & essentialiter subjective aut habitualiter in substantia sua vel identice easdem proprietates divinas vel ἀλλο ποιήσας alias a divinitatis proprietatibus separatas æquales per modum *novi attributi constitutivi* habeat: (ita quidem sibi cavere volunt ab hæresium societate;) attamen *non unam eandemque numero omnipræsentiam esse, quæ divina substantia, & quæ humana substantia sit, omnipræsens, facile patere ait D., Bechman, Theologus Jenensis, in, Hutt. p. 206, si consideretur quod per, omnipræsentiam naturarum Christi, in,*

„In casu recto denotetur existentia earum, connotetur vero propinquitas, seu indistantia ad res omnes creatas, coëxistentes at existentia cujusque rei revera idem est, quod ejus natura, est & essentia; si igitur una numero, esset divinæ & humanæ omnipræsentia una utriusque esset existentia & essentia; hoc autem Eutychianum, esse, & revera humanitatem divinitati, adæquare. Sed cum Reformatis concedere nolint, Christum Hominem in carne subsistentem per substantiam divinitatis hujusque omnipræsentiam essentialem esse omnipræsentem, & hujus vi carnem suam mediate, ubicunque promisit sistere, nec tamen ipsimet asserere audeant, substantiam carnis *αλλο ποιήσας* per adæquationem essentia divinæ & æqualem omnipræsentiam præsentem esse, & tamen quoque perspiciant, aliam omnino esse omnipræsentiam, qua humanitas omnipræsens asseritur, cumque hæc nec concillari, nec a quoquam homine sano capi possentur, (falsæ enim opiniones infinitæ sunt,) credulitatis mysterio hæc involvere satagunt, dicentes, rem ubiquitatis *haud difficulter intelligi posse, modum vero ejus inexplicabilem esse, adeoque sola fidei obedientia Formulistis debita, esse credendam.*

Et

Et
comm
& So
natur
ræ u
men,
certa
ubiq
secun
dem
creto
præd
offici
creto
stra
nam.
one
cend
§.
cisin
gari
dix
mag
um,
reliq
asfer
mer
cero
quia
(2)

Et quamvis confiteantur oportet, *solum*
communicationis idiomatum genus Antiquitati
 & Scholasticis fuisse cognitum, quo unius
 naturæ proprietates concreto alterius natu-
 ræ ut personæ tribuuntur, excogitarunt ta-
 men, ut idem D. Bechman fatetur, p.17. post
 certamina cum Reformatis, (ut causæ suæ
 ubiqvitaræ scilicet servirent,) reliqua duo:
secundum Axiomatum divinorum; quæ qui-
 dem verbaliter de persona humana in con-
 creto revera tamen de natura in abstracto
 prædicari velint: *Tertium Apotelesmatum*
 officialium, ubi quidem personam in con-
 creto poni, attamen naturam quoque in ab-
 stracto intellectam volunt, inprimis huma-
 nam, quæ ut subiectum cum communicati-
 one seu immeatione divinæ agat ad produ-
 cendum opus salvatorium.

§. 19. Sed quamquam Lutheranis sim ami-
 cissimus, & libenter his, si possem, suffra-
 gari vellem; attamen quoniam in concor-
 diæ conciliationem hac pactione ivimus, ut
 magis sit amica veritas quam partium studi-
 um, hinc Libro Concordiæ addictos (nam
 reliqui Lutherani minime his phænomenis
 assentiuntur,) rogo quæsoque, ut æqua-
 mente patiantur, me scapham scapham di-
 cere; nempe omnia hæc esse (1) *suspecta*,
 quia nova sunt, & antiquitati incognita:
 (2) esse *haud ingenua*, quia verbotenus con-
 cretum

cretum ponunt & revera abstractum intelligunt. (3) *Esse cantorta* quia ut communicationem in abstracto naturæ ad naturam extruant, mutant quadrata rotundis, & dicunt, concretum esse naturam cum connotatione persona, seu esse naturam personatam, cum phrasis invertenda sit, concretum esse personam cum connotatione naturæ, seu esse personam naturatam: (4) *Esse scripturæ incognita*, quæ ne in uno quidem loco communicationem divinitatis & axiomatum ejus humanitati in abstracto tribuit. Nam *vivificatio*, quæ Joh. 6. carni tribuitur est apotelesma, in quo naturam consideramus non seorsum extra personam λόγος, sed in ipsa persona subsistentem. (5) *Esse Scripturæ adversa* adeoque manca & mutila. Lutherani enim divina attributa operantia tantum humanæ naturæ personatæ ad usum, quiescentia vero saltem ad possessionem, Humana autem attributa nulla divinæ naturæ personatæ ad affectionem tribuunt: e contra Scripturæ revelatio, (non ratio quæ hoc mysterium prorsus ignorat,) uti cuncta idiomata divina humanæ in concreto ad usum, sic omnia παθήματα humana divinæ in concreto tribuit ad realem affectionem. *Esse Lutheranorum, orthodoxiæ ipsi* (6) *haud consona*

conso
Resp
nec
curf
fcer
stra
tion
curr
cum
omn
natu
næ
ceat
pon
Ubi
tinu
inde
rem
se
com
nem
Sub
nita
fior
se
dur
qua

consona, imo contradictoria. Recte quidem
 Responsum vi veritatis coactum confiteretur,
necessitatem apotelesmatum realem con-,,
cursum utriusque naturæ necessario expo-,,
scere; verum opinio, quasi ipsæ naturæ in ab-
 stracto ad redemptionem & salutis applica-
 tionem per modum causæ efficientis con-
 currant, reddidit Lutheranorum doctrinam
 cum semetipsa pugnantem. Nam primum
 omni contentione contendunt, divinam
 naturam huiusque idiomata ita esse huma-
 næ communicata, ut caro ipsamet ea exer-
 ceat, ut eorum usu & ἐνεργείᾳ infinitum
 pondus passioni suæ addat, & ubique per
 Ubiquitatis exercitium in essentia sua con-
 tinuatum salutis medicinam applicet: ast de-
 inde sui immemores rursus asserunt, divinita-
 tem ipsam in redemptionis opere requievissē &
 se non exeruisse. Ita enim B. Gerhardus
 communem Lutheranorum sequens opinio-
 nem in Meditat. medulla XI. precatur:
 Subveniat mihi sanctissima tua divi-
 nitas, quæ humanam naturam in pas-
 sione sustinuit, & quæ requiescente &
 se non exerente peractum est adoran-
 dum redemptionis meæ mysterium, &
 quæ sanctæ passioni tuæ infinitum,

pondus ac robur addidit, ita ut Deus sanguine suo me miserum sibi acquiſiverit &c. Sed numne humana natura divinam huiusque idiomata usu exercere potest, si ipsamet divina cum suis idiomatibus requiescat & se non exerat? si *παθημάτων* non realem affectionem divina habeat, qualia sunt nasci, pati, mori, sanguinem fundere &c. & inprimis in passione acqvierit, unde quæso realis divinæ concursus ad opera officialia passionem & sanguinis fusionem ad pondus & robur passioni addendum & ad *λόγον* infinitum carnis parandum, si caro a divinitate requiescente, & divinitas a carnis passione non fuerit affecta? *ἀσύστα* plane hæc videntur, plane erronea, ne dicam, hæretica, quæ incarnationis & redemptionis mysterium plane vanum reddunt, secundum quam opinionem ego nolim esse Christianus. Nam si natura divina in humanis affectionibus nativitate, passione & morte non succurrit, sed a perichoristica communicatione sua requievit, & non reciproce ab humana affecta fuit, (quod verum est in abstracto, neque enim dici potest, quod divina natura personata seu in abstracto caro sit facta, passa, sanguinem fuderit, quem non habuit in substantia sua neque

neque
hil a
nud
hum
fit.
p. n
Sub
tan
pra
exc
Dei
fini
Mas
& p
tiva
jeff
tan
pra
nar
ma
ta,
aliu
fen
bui
rec
nar
esl

neque per se, neque κατ' ἀλλο.,) sequitur nihil aliud quam ipsissima *alloeosis abstractiva*, & nuda antidosis relativa, quod Filius Dei, i. e. humana natura divinæ unita nata & passa sit. Alloeosis quippe juxta D. Bechm., p. 181. est, quæ per nomen personæ, Subjecti loco positum intelligitur illa, tantum natura, cujus proprium in, prædicato exprimitur, altera penitus, exclusa; v. g. cum dicitur: Filius, Dei est passus; Zwinglius, (cui tamen, sinistre hæc opinio attribuitur, prout cum Masfonius defendit, qui æque cum Lutero & Patribus alloeosin seu antidosin concretivam intellexerit,) intellexit per subjectum seu personam Filii Dei illam, tantum naturam, cujus proprium in, prædicato exprimitur nempe humanam, ut sensus sit, Filius Dei, i. e. humana natura, divinitati Filii Dei unita, est passa. Quid quæso hi Lutherani, aliud loquuntur? Persona Filii Dei i. e. essentia divina in perichoresi spectata non habuit affectionem a nativitate & passione, sed requievit; numne sequitur, solam humanam naturam divinitati personaliter unitam esse passam & hæc divinitati non nisi verbaliter

baliter tribui? vel tantummodo Deum cum
divinitate humanitatem ut solem vitrum
transiisse sine omni affectione? quid? quod
ne hoc quidem, cum a communicationis for-
mali vestro, permeatione scil. etiam requie-
verit? si hac exaggerare vellem, nonne di-
cere possem, orthodoxiam hanc Ario & Ne-
storio esse dignam? omni jure adducere
possem B. Lutherum in hac graviter conci-
onantem? F. C. cit. p. 771. Cave tibi,
cave, inquam, tibi ab ista alloefosi
(perichoresi non affectiva,) est enim
larva quædam diaboli, quæ talem
Christum fingit, secundum cujus ra-
tiones certe nolim esse Christianus.
Hoc enim illa vult, quod Christus ni-
hil amplius sit aut efficiat, quam ali-
us quispiam sanctus. Si enim per-
svaderi mihi patiar, ut credam solam
humanam naturam pro me esse pas-
sam, profecto Christus mihi non
magni pretii erit Salvator, sed ipse
tandem Salvatore eget. Si forte ve-
nifica illa ratio, cujus neptis est alloe-
osis (& perichoresis cessativa) recla-
mare voluerit, dicens: Divinitas ne-
que pati, neque mori potest, tu re-
sponde-

spo
tan
for
mo
De
us
pa
pa
us
mi
Fi
h.
inc
ma
Sul
Re
re
sto
vi
qv
pa
fle
U
ra
vi
or

spondebis: verum id quidem est, hoc,
tamen te fateri necesse est, hæc per-
sona, monstrato Christo, patitur &
moritur, hæc autem persona verus,
Deus est: recte igitur dicitur: Fili-
us Dei patitur: etsi enim una ipsius,
pars (ut sic loquar,) divinitas scil. non,
patitur, ea tamen persona, quæ De-
us est, patitur in altera sui parte, ni-
mirum in humanitate; revera enim,
Filius Dei pro nobis est crucifixus,
h. e. *persona* quæ Deus est. Ipsa enim,
inquam, crucifixæ est secundum hu-
manitatem. (en! tibi Lutherum semper,
Subjecti loco personam ponentem, cui cum
Reformatis omnia vult tribui!) Si consta-
ret alloeosis (& perichoresis) in Chri-
sto, duas esse personas necesse est, di-
vinam scil. & humanam; quando-
quidem (utraqve) scripturæ dicta de
passione tantum ad humanitatem in-
flectit, eamque a divinitate separat,
Ubi enim opera divelluntur & sepa-
rantur, ibi etiam personam ipsam di-
vidi necesse est, cum omnia opera,
omnesque passionēs non naturis sed,
perso-

„personæ tribuentur. Persona enim
 „ipsa est, quæ omnia agit & patitur,
 „hoc quidem secundum hanc natu-
 „ram, illud vero secundum alteram.
 „Quare agnoscimus Dominum no-
 „strum Jesum Christum Deum ac Ho-
 „minem in una persona (ut subjectum
 „communicationis) non confundendo
 „naturas (per unionem) nec dividen-
 „do personam (per communicatio-
 „nem.) Ex his liquet, addit Liber
 „Concordiæ, non carere errore, si quis
 „dixerit, scripseritve, quod comme-
 „moratæ propositiones, Deus passus
 „& mortuus est, sint tantummodo
 „verbales sine re, (sine affectione
 „divinitatis & cum hujus requie-
 „scentia.)

§. 20. Utinam Clarissimi Viri hic
 advertant, communicationem naturæ ad
 naturam (inprimis perichoresin unilatera-
 lem hic hære, & vim Scripturæ Dictorum
 de nativitate passione, morte sanguine *Filii
 Dei* minime exhaustire. Non enim est, quod
 eam hinc expediri posse putent distinctiun-
 culis, concurrere tamen divinitatem huma-
 nitati in nativitate & passione (1) per trans-
 meatio-

mea
 dicat
 (2)
 priam
 nem
 Hoc
 nec
 Etia
 sion
 tran
 ut se
 nita
 tem
 con
 in in
 qvo
 na
 spec
 van
 cre
 Nel
 min
 per
 non
 neg
 fixi
 put
 mar

meationem perpetuam quoad *possessionem ra-*
dicatam, etiam si sine exercitio & affectione,
 (2) minimum quoad *ἰδιοποιήσιν* per *appro-*
priationem παθημάτων & (3) per *sustentatio-*
nem humanitatis, ne deficeret, juxta Damm.
 Hodosoph. verum, hæc admodum frigent,
 nec ad redemptionem infinitam sufficiunt.
 Etiam si enim natura divina in nativitate pas-
 sione & morte humanam per unionem
 transisse statuatur, sed tamen sine affectione,
 ut sol vitrum imo requieverit, cum huma-
 nitas passa est, quid quæso hoc ad nativita-
 tem passionem & mortem divini ponderis
 conferet? quomodo divinitas caro facta, si
 in incarnatione requieverit? nonne alloeosis
 quoque humanitatem, ut divinitati in perso-
 na unitam, adeoque æque in perichoresi
 spectat? & tamen Lutherus eam vocat lar-
 vam diaboli, quod putet, divinitatem in con-
 creto a passione carnis non affici. Nonne
 Nestorius id ipsum docuit, Deum *λέγον* Ho-
 minem Christum intime, ut animam corpus
 permeasse, & tamen a passione affectionem
 non habuisse? unde Mariam *θεοτόκον* esse
 negavit, & Judæum se Deum cruci-
 fississe gloriari vetuit, nisi quod itidem
 putavit, naturam divinam inhabitantem hu-
 manam ab hujus passione affectionem non
 potuisse

potuisse habere, hypostasim vero esse rationis figmentum, adeoque incommunicabilem & hinc sine affectione? Deinde, si incarnationis & passionis seu unionis & communicationis naturarum Christi mysterium non realem naturarum affectionem reciprocam affert, sed tantummodo divinæ *appropriationem*, seu uti D. Menz. Disp. Giesf. III. T. I. p. 57. vult, sanguinis effusionem ad Deum seu Deitatem referri per *solam relationem ac reputationem*, tunc sequitur, Deum tantum *appropriative* seu *reputative* factum esse hominem, passum, mortuum, & Christum Hominem *appropriative* seu *adoptive* & *imputative* factum esse Dei Filium & Mediatorem; quæ proxima ad Arianismum, Mahometismum & Antichristianismum papisticum via est. Sic quivis Sanctus Mediatorem & Dei Filium agere posset, quia *appropriative*, *imputative* & *relative* est Filius Dei, seu Mediator, Intercesor & Reconciliator utpote quem Deus sua divinitate speciali modo inhabitat & viribus divinis permeat, ejusque actiones & passionis sibi Deus reciproce appropriat ac merita perfectionibus suis & gratia divina per ipsum in alios derivanda compensat. Uti Papistæ & Mahometistæ ejusmodi Antichristos seu qui loco Christi nobis apud Deum sint, finxerunt, atque

atque
iste
ay/
cat.
non
lis, j
bibli
tum
non
natu
la al
priat
hum
mori
Scrip
ipfa
scen
Deus
fudit
tum,
sic r
one
trans
pora
mane
qui
affec
stinē

atque hinc veri Antichristi hic orientalis,
 iste occidentalis, hostes Christi evaserunt!
 αλ. enim tum pro, tum adversus signifi-
 cat. Hinc omnino assentior Responso,
*non solum veritatem unionis persona-
 lis, sed etiam vim dictorum & phrasum,
 biblicarum nos urgere, ut veram idioma-
 tum communicationem statuamus, qua,
 non sit nuda antidosis relativa.* Ast in,
 naturarum abstractis imprimis divina, nul-
 la alia locum habere potest, quam appro-
 priatio relativa. *Sustentari autem tantum
 humanitatem a divinitate in passione &
 morte, tantum non Nestoriana certe non
 Scripturae phrasis est. Non natura divina
 ipsa nata, pascha, nec sola humana requie-
 scente divina, sed Deus, clamat Scriptura,
 Deus manifestatus est in carne, Deus ef-
 fudit sanguinem proprium non appropria-
 tum, Act. 20. Deus a nativitate humana
 sic realiter affectus est, ut non nuda uni-
 one perichoristica carnem, ut sol vitrum
 transierit, sed ut prorsus naturaliter & cor-
 poraliter e muliere, Gal. 4. ex semine hu-
 mano factus sit caro Joh. 1. Ebr. 2. num
 qui factus est caro, a carne non habuit
 affectionem? Ejusdem tenoris sunt di-
 stinctiones Responsi, quas incommodae*
 G commu-

commu-

communicationi divinitatis ad humanitatem & hinc prognata ubiqvitate affert. Dicit: *communicationem & perichoresin naturarum ex parte divinitatis esse activam, assumptivam & perfectivam, ex parte humanitatis vero passivam*; & tamen quoque dicit, *humanam naturam in exinanitione plenitudinis divinusum non habuisse*, quippe quæ non solum in humanis passionibus quiescebat, sed & humana divinæ naturæ exercitio se abdicabat. Sed cur divinitas maiestate sua humanitati non succurrit, cur humanitas divinitatis infinitatem non tum exercuit, cum maxime fuit necessarium, ut passioni infinitum pondus adderet? dicit, per *possessionem radicatam ex actus personalis fundamento humanitatem in perpetuo usu & exercitio divinitatis & ἀνυπαρξίῳ* eius in se semper etiam in exinanitione fuisse, & tamen quoque eius usu & exercitio se abdicasse; dicit, in acceptione divinæ maiestatis humanitatem *passive* se habere in exercitio eius vero *active*; dicit, hæc haud difficulter intelligi posse, & simul tamen addit, *modum hunc incomprehensibilem esse*, uti omnino sanæ mentis compoti est, quia contradictoria, idem esse & non esse dicit. Nova etiam distinctione succurrit, *humanitatem in exinanitione aliter & legibus physicis considerari & sic scilicet divini-*

divi
abd
spe
πav
exhi
se, l
vum
prim
dific
buis
phia
man
pote
mini
corp
in S
le, &
ale,
mod
in u
invi
ficat
etian
nitat
tum
disti
orth
prat
ris

divinitatis ejusque omnipræsentiæ usu se
 abdicasse, aliter vero quoad personalem *ἐξ ὁχλῶν*
 spectari, & sic in perpetuo usu & exercitio
πανταχόθεν carnis seu omnipræsentiæ
 exhibitivam erga omnes creaturas exercuisse,
 seu non modificatum, infinitum repleti-
 vum corpus habuisse, & hoc modo in
 prima cœna corpus suum invisibile immo-
 dificatum & omnipræsens discipulis exhi-
 buisse. Sed quis unquam aut e philoso-
 phia, aut e Scriptura talem corporis hu-
 mani formam animo sibi sano concipere
 potest quod immodificatam, indefinitam ho-
 minis & repletivam habeat existentiam?
 corpus Christi distingvi quidem videmus
 in Scriptura in physicum, visibile, anima-
 le, & in hyperphysicum, invisibile, spiritu-
 ale, glorificatum &c. nullatenus vero im-
 modificatum & immodificatum, sed quod
 in utroque animali & spirituali, visibili &
 invisibili statu semper tamen retinuit modi-
 ficatam corporis humani Jesu formam. En-
 etiam novum assertum! *Ecclesia nostra huma-*
nitati ubiquitatem nunquam adscripsit, sed tan-
tum omnipræsentiæ exhibitivam. Nova hæc
 distinctio est contradicens Lutheranorum
 orthodoxiæ, quæ licet non cuncta omni-
 præsentiæ seu actualem omnibus creatu-
 ris adessentiam, attamen Ubiquitatem seu
 G 2 potentiam

potentialem adessendi omnibus ubi ubique
cunqve velit, & promisit praesentiam sem-
per adscripsit & contra Reformatos tantum
non tanquam pro aris & focis contendit.
Quid? quod in eadem paragrapho sibi met
ipsi contradicat, asserendo, humanam natu-
ram per actus personalis ἐξ ἑαυτῆς perpetuum ubi-
quitatis usum semper exercuisse, non obstante
exinanitione & corporis physici conditione. Sed
hae merae sunt petitiones principii. Nam
id ipsum in quaestione est: num Christus in
corpore physicis legibus obnoxio ad salutis
acquisitionem conceptus, natus, passus,
mortuus, glorificatus sit actu naturali an per-
sonali? si prius, uti contendunt, sequetur,
solam naturam humanam perfecisse redempti-
onem, personales actiones & passiones obiisse,
& tamen non personam fuisse, quia non actu
personali eas perfecerit: sin posterius, se-
quetur, Christi humanitatem vi ἐξ ἑαυτῆς
actus personalis & modificatum in Maria con-
ceptam, ex ea natam, in cruce passam esse, in
sepulchro extitisse, & eandem quoque actu
personali non modificatam ubique in omnibus
creaturis & locis per πανταχούτως exhibiti-
vam conceptam, natam, passam in sepul-
chro non extitisse adeoque ipsos palam con-
tradictoria asserere, quia circa eandem hu-
mani-

manic
dem a
rum
physic
infini
infini
ula,
passio
cessit
perfor
agens
qui cr
isse di
Joh. r
therap
tatem
tum,
nem
premi
cietas,
lint,
Dn. I
substa
mas &
dam
tiale
influx
homi

manitatem, legibus physicis obnoxiam, eodem actu & modo personali. Excipere iterum malunt: humanitatem in corporis physici conditione habuisse quidem *actum* infinitum personalem, sed *non usum* hujus infinitatis: Sed si persona infinitate non est usa, unde infinitum pondus actionibus & passionibus in corpore physico prestitis accessit? usum ergo infinitatis divinæ in actu personali in profundissima exinanitione agens utique Filius hominis habuit, utpote qui crucifigendus in terra simul in cælo fuisse dicitur, Joh. 3. in sinu Patris immenso, Joh. 1. In quamcunque se verterint hi Lutherani formam, nusquam evaserint absurditatem.

§. 21. Superest gravissimum momentum, quod quam maxime communicationem abstractivam, & exinde fabricatam premit ubiquitatem, nempe *Fanaticorum societates*, in quam illa Lutheranos, velint, nolint, rapit. Quamvis enim valide Rever. Dn. Læschero opposueram, modum illum substantiæ Christi per Ubiquitatem in animas & corpora agendi ad salutem efficiendam arietare salutis fundamentum substantiale & organicum, ac inferre fanaticorum influxum, substantiæ divinæ in substantiam hominum, ad quam *ἐξοχὴν* Divinitatis humani-

manitas per divinitatis huiusque omnipræ-
sentia exercenda communicationem puta-
tur erecta: tantopere tamen ipsum præju-
dicavit opinio, ut ejus defensionem omni
moliatur nisu, & frigide imo obscurissime
per petitionem principii excipere maluerit,
corpus tamen & sanguinem, adeoque aliquid hu-
mana Christi nature esse medium, quo Deus
utatur ad medicinam celestem nobis ferendam;
quod quidem illud centrum est, quo tan-
dem omnis de ubiqvitate carnis spirituosæ,
infinita, divina, incomprehensibili commen-
tatio tendit. Sed optarim sane Clariss. Vi-
rum animi sui recessus clarius mihi expli-
cuisse, quid tandem per medicinam ccele-
stem intelligat? essentiale quid an qualita-
tem? & quomodo corpus ejus ferendæ sit
medium? certe obscuritas illa & inprimis
verba Addr. p. 32. bonis multis jam dudum
suspecta fuit, daß die gerechtfertigende stär-
kende heiligende und erquickende Krafft des
Herrn Jesu noch genauer, als durch die
gläubige Erfassung geschieht, denen Genieffen-
den durch den Leib Christi mitgetheilet werde,
und sie auf eine unaussprechliche Weise
(forte per modum incomprehensibilis Ubi-
qvitatis) mit seinem Leibe vereiniget werden,
(per perichoresin quoque substantia Christi
& communicantium substantia,) welcher
Nutzen

Nu-
gen-
nicht
orga-
chen
subst-
fidel-
In
wür-
berf-
Leib-
gen-
Art-
pot-
faci-
tiam
lan-
qua-
lite-
hif-
Ch-
fac-
leo-
ful-
vi-
qu-
es-
an-
un-

Nutzen, ob er gleich von den Gläubigen angenommen wird, durch den Glauben, doch nicht von dem Glauben (tanquam medio organico,) sondern, von der Sacramentalischen Wirkung seines Leibes und Blutes (a substantia corporis Christi per Ubiquitatem fidelis substantiam permeantis) dependiret. In denen Ungläubigen aber das Gerichte würde, nicht wegen ihrer muthwilligen Widerstrebung, sondern durch den genommenen Leib Christi, die ihnen durch göttliche Allgegenwärtigkeit auf besondere und kräftigere Art zum Richter werde. E quibus colligi potest, ipsum per medicinam cœlestem non sacratissimam Christi obedientiam & justitiam spiritualement, sed vim aliquam spirituosam, justitiam essentialem efficacioram, quam quæ in verbo & sacramentis spiritualiter & divina vi efficaciter agentibus, sed hisce concomitantem intelligere, quam Christus omnipræsens, non per verbum & sacramenta mediate per fidem operantia, sed immediate per corporis & sanguinis substantiam per modum omnipræsentiae divinæ spirituosæ hujusque exercitium, tanquam medium hujus medicinæ cœlestis ex essentia divina per humanam emanantis in animam inferat; in incredulis vero judicium, damnationem & cruciatus per corporis

ris & sanguinis substantiam peculiari & efficaciori modo efficiat. Dicit quidem Responsum, hanc opinionem a *Fanaticorum* & *Crypto-Fanaticorum* portentis tantum quantum *terram a caelo distare*, cum tamen ovum ovo similis esse non possit, utpote qui itidem statuunt, essentiam divinam & loco ejus coeleste spirituosum corpus Christi in coelestibus salutem lucem, justitiam & aeterna gaudia, in inferis contra judicium tenebras & cruciatus infernales operari. Convenit vero ex asse vel *Osandrastica* opinioni, Christum secundam divinam naturam esse justitiam nostram, daß Er die gerechtfertigende *Krafft* durch seine Göttliche Natur in der Seelen würcke: vel *Stankaristica*, Christum per humanam naturam divinitatis *ἐνέργειαν* exercentem nos justificare: vel *Weigeliانا*, quod præter verbum & sacramenta vis quædam spiritalis, Deitas nempe ipsa Christi substantia coelestis ad coelestem divinam sola efficax: vel *Fanaticorum* Deismo, quorum coelestis medicinæ medium æque caro & tinctura sanguinis Christi statuitur, daß durch die gesanete Menschheit Christi unsere verdorbene Menschheit geheiligt, erneuert und in die Göttliche in der Seelen verbliebene Natur eingeführet werde, daß durch den freudenreichen Strahl und Bliß der Menschheit

heit
der
heit
Cant
aliis
Qv
spir
ire
pus
obla
per
tem
stär
Kra
infe
furo
bus
den
citu
esse
cur
& h
qve
man
tas
ritu
vul
inc

heit Christi unsere Seele als ein Füncklein
 der Gottheit wieder in das Feuer seiner Gott-
 heit eingeführet werde, prout hoc dogma in
 Cantilena nova, Du wunderbares Gut, &c.
 aliisque in Ecclesia nostra hodie perstrept.
 Quomodo quæso unico horum fanaticorum
 spiritui possunt recte & intrepide obviam
 ire ii, quibus non absonum est, Christi cor-
 pus, præter quod in verbo & sacramentis
 oblatum & fide receptum, efficaciori modo
 per substantiam suam ex Ubiquitate Deita-
 tem exercentem medicinam cœlestem, eine
 stärckende, gerechtfertigende und erquickende
 Krafft per & e corporis substantia in animas
 inferre? Utinam vero hujus opinionis ab-
 surditatem vivis possem depingere colori-
 bus, ut adverterent modo, ipsam ne qui-
 dem coherere. Parum enim accurate di-
 citur, *aliquid* tantum humanitatis medium
 esse ad medicinam cœlestem ferendam;
 cur non tota? quidni etiam anima? siquidem
 & hanc dedit Christus in *ἀντίδοτον* quo-
 que ut Spiritus multo convenientius ani-
 mam posset immeare? quidni etiam *divini-
 tas* Christi ipsa, cujus *ἐνέργεια* corpus spi-
 rituosum exercet? quidni etiam *vibices &
 vulnera*? quibus sanati dicimur. *Est in sola,*
inquunt, revelatio persistimus, quæ tantum
 corpus

corpus & sanguinem in cœna medium esse ad medicinam ferendam dicit: Verum hic perpetuus ille Lutheranorum Parallogismus est, qui exhibitivam corporis Christi in cœna præsentiam huic omnipræsentiae ex ubiqvitate deductæ semper immiscet, cum tamen toto genere differant! & cum respondendum esset ad Reformatorum gravissima contra ubiqvitatem momenta, semper illam sacramentalem quasi Ajacis scutum telis obijciunt. Quasi vero corporis exhibitio in cœna per modum unionis personalis *ἐξ ὧν* aut exaltationis fiat, (quod tamen nec ipsi palam affirmare audent,) cum ejus *modus & fundamentum* ex sola cœnæ institutione & Testatoris voluntate, omnipotentique auctoritate dependeat, & per panem sacramentalem, ut per medium in gratiæ regno, non per modum corporis ipsius glorificati in regno gloriæ & exaltationis exhibeatur; Longe enim aliud est: Christus exhibet corpus suum omnibus ubiqve communicantibus *mediate* per panis sacramentalis in verbo medium; & aliud: Christi corporis substantia exhibet semetipsam *immediate* substantialiter æque ut divinitas omnibus ubiqve repletive præsens per omnipræsentiae hujus divini exercitium. Et si corpus per omnipræsentem divinitatis *ἐν ᾧ* essentias nostras

nostr
ut n
exhi
cran
esse,
fenti
Chri
cont
atq
corp
dici
nov
aliis
cep
phy
sub
coel
tes
salv
cor
me
exh
sui
run
run
&
dia
pla
Pr

nostras jam immeet, quid quæso opus est,
ut rursus in medium hujus immeationis se
exhibeat? aut sequeretur exhibitivam sa-
cramentalem per panem longe intiniorem
esse, quam quæ fiat per divinitatis omnipra-
sentiam: ut taceam, modum hunc per
Christi substantiam physice & essentialiter
consideratam salvandi, adversari universali
atque identico salvandi modo per unicam
corporis & sanguinis Christi expiatorii me-
dicinam in verbo & sacramentis veteris &
novi Testamenti tanquam mediis aliis atque
aliis exhibitam & fide animo & ore re-
ceptam. Nam si ipsa corporis substantia
physica spirituosa per divinam ubi-
quitatem substantias nostras immeans esset medicina
cœlestis, tum alia medicina cœlesti creden-
tes V. Testamenti, quam N. Testamenti
salvarentur, quod est ἀλλήλαφοι. Aut
corpus Christi ipsum expiatorium est illa
medicina cœlestis? Et sic corpus ipsum se
exhibens non potest esse medium corporis
sui ipsius exhibendi? aut est medium alia-
rum virium spirituosarum magis efficacio-
rum, quam sunt spirituales, quæ in verbo
& sacramentis per corpus mediatorum me-
diate exhibitum offeruntur? sed illas nobis
planius explicandas e lege & Evangelio, e
Prophetis & Apostolis legendas rogamus!
Sed

Sed tales adversantur veræ Lutheranorum
orthodoxiæ, cujus summam D. Schelwig,
Syn. Art. VIII. qv. 7. bene complexus est:
„Virtus, inquit, sanguinis & corporis
„Christi est infinita, & agit in nos, non
„tamen per emanationem immédia-
„tam (ex ubiqvitate exhibitiva) e
„Christo, sed mediante verbo & sa-
„cramentis, quibus Deus nos quoad
„capacitatem vitæ præsentis immuta-
„re incipit. Et ad Qv. 6. An sangvis
„Christi non solum meritorie, sed &
„formaliter nos a peccatis munder
„sic responder: per sanguinem Chri-
„sti, quando in scripturis a peccatis
„mundari legimur (quod medicinæ
„cœlestis est,) nihil aliud indica-
„tur, quam per & propter sanguinem
„Christi peccata nobis remitti. Ergo
non formaliter quoad essentiam in medici-
nam influit, sed meritorie, quatenus medi-
um in cruce gratiæ promerendæ fuit, cujus
gratiæ in cœna applicandæ sanguis quidem
medium quoque est, sed non immediate per
sui ubiqvitatem, sed mediate per vinum in
verbo, spirituali non spirituofo modo.
Summa, opinio hæc, quasi ipsa Christi sub-
stantia

stant
man
tum,
agat
ales
nox
ut e
sti,
desti
ut o
ta &
tatis
tam
cæ
furd
con
defe
ber
pro
Qv
Ec
tur
ber
tion
&
op
can
no

stantia divina per essentialem virtutem, humana, per divinæ exercitium communicatum, ut medicina in substantiam nostram agat ad salutem efficiendam & vires spirituales & motus in anima producendos, tam noxia est & pestilens Ecclesiæ evangelicæ, ut ex ea omnes fere lites de persona Christi, de sacramentis, de ordine salutis in prædestinationis articulo ortæ; tam perniciofa, ut omnes fidei articulos, salutis fundamenta & media & ordinem incurrat atque pietatis cultum in superstitionem pervertat: tam periculosa, ut toti Ecclesiæ evangelicæ tandem fatale exitium minetur; tam absurda & horrenda, ut a nullo homine sano conciliari, nedum a Theologo orthodoxo defendi amplius queat. Hinc id quod Liber Conc. p. 705. de simili phrasi inculcat, probe observandum esse concludo: Quare ex commemoratis causis in, Ecclesiis nostris merito hoc ratum, certum & firmum esse debet, quod *phrases hæc*, (de communicatione abstractiva naturæ Christi ad naturam & inde per ubiqvitatæ exercitium fabricata operatione salutis per modum substantiæ carnis Christi in substantiam nostram) non sint docendæ, non amplius defendendæ.

„sendendæ, pingendæ, sed penitus ex
„Ecclesiis nostris ut falsæ & non sin-
„sinceræ explodendæ & repudiandæ,
ac juxta B. Calixti votum, medio Rheno
vel Albi, imo altissimo mari, ne unquam
caput efferant, immergendæ.

§. 22. Hæc vero omnia in nullius
partis studium aut odium, neque ex dispu-
tandi temeritate, sed ex intima commiseratione
adduxi, ut scil. latens discordiæ ulcus,
quantum possem, eruerem, qvo deinde, errore
nostro cognito, de certa ad concordiam
via, nempe de commodiori communicationem
naturarum docendi methodo, Scripturæ &
Antiquitati & bono utriusque Ecclesiæ
sensui ex asse quadrante, pio ac placido
studio, sententiisqve in commune consulentibus
jugiter meditemur. Cujus pro ingenioli mei
modulo, Patriæ Ecclesiæqve interserviendi
cupido, hisce periculum faciam, ut aliis,
qvibus plus inest eruditio- nis, forte ansam
præbeam, altius rimandi, & qvodd deest,
in communem Ecclesiæ usum porro supplendi.
Id qvodd omnes, qvi concordiam amant, hisce
rogo qvasoqve. Videamus ergo nunc, qvænam
tandem sit vera, plana ac plena sententia

DE

DE

divi
ac h
natu
per
turi
stan
& p
unu
tern
inde
liter
nat
gra
Chr
ran
per
cor
sit
cor
om
ha
sen
per
D

DE COMMUNICATIONE NATURARUM.

Scilicet *una* est Filii Dei *hypostasis*, quæ divinitati ab æterno naturalis & propria est, ac humanitati e Maria assumptæ in tempore naturalis quoque & propria facta est, atque per hanc subsistentiæ communicationem naturis hisce duabus factam intimam & instantem, sed tamen inconfusam unionem & perichoresin corporalem efficit, ut has in unum ὑψίστατον seu personam Θεάνθρωπον terminet, quæ simul pro cujusvis essentiae indole, & Deus est ex divina natura naturaliter per naturam, & Homo est ex humana natura naturaliter æque, sed per unionis gratiam. Verum hic modus hypostaseos Christi in naturis hisce subsistendi & operandi, utrinque actu naturali personali, perperam a Protestantibus habetur pro communicatione naturarum, cum tantum sit *unio* naturarum *personalis*, quæ quicquid convenit alterutri vel utrique naturæ, id omne toti personæ commune est, & de hac quoque identice, realiter & essentialiter prædicatur, quia una hæc persona per Divinitatem essentialiter **DEUS** infinitus, omnipræsens est, &

& per humanitatem assumptam essentialiter quoque Homo finitus est. Et hinc Protestantium confusio videtur orta, quod divina tantum de Deo, seu divina persona & natura, humana vero tantum de humana natura prædicari, divina vero humanæ naturæ, & contra, humana divinæ sine affectione reali, vel per alloeosin abstractivam & verbalem tantum, vel per antidosin & perichoresin nudam sustentative, appropriative, imputative & relative tantum tribui velint, atque hinc, ut apparet, implicati sunt. Quia utrique *hypostasim* Christi spectant, ut *immutabiliter infinitam divinam*, de qua quidem non alia quam divina realiter prædicari possunt. Verum enim vero, hoc modo, quo in naturis *ὁ λόγος* subsistit actu personali naturali in Redemptionis opere non spectatur, sed *alter modus* in scriptura docetur e *communicatione naturarum idiomatum & operationum reciproca*, qua una illa *ὁ λόγος* subsistentia utrique naturæ per generationem naturalis subsistit, agit & patitur *opus mediatorum alterne* in naturis, ut has in promptu habeat, prout illis ipsi opus est ad salutis acquisitionem & applicationem sine confusione naturarum & divisione personæ: qui modus totus incarnationis scopus est, & minime verbalis sed *maxime realis*, non solum

qua

qua
natur
& qu
ter c
uniu
prædi
mode
cum
alter
imme
eas tr
per u
etiam
hic H
vinari
non c
humana
Sed
sua co
in alt
time
hinc
passio
hypot
dolor
tanqu
& pa
anima
audit
turaru

qua subsistentiam, inter quam & utramque naturam plane essentialis identitas est, sed & *qua naturas*, quæ quia ex æquo naturaliter de subsistentia participant, hinc etiam uniuntur, communicantur, afficiuntur & prædicantur invicem vere & realiter, (quomodo enim naturæ non afficiuntur, cum earum actus radicalis & inseparabilis alternative afficiatur?) interim quamvis *non immediate* ut subsistentia de naturis, quæ in eas transiit, & hinc uti Deus & Homo est per utramque essentiam, ita & hic Deus etiam Homo est per essentiam humanam, & hic Homo etiam Deus est per essentiam divinam; verum sic immediate divinitas se non communicat humanitati, ut fiat & sit humanitas, aut contra hæc fiat deificata; Sed tamen *mediate*, mediante subsistentia sua communi, quæ quidem non una natura in alteram transit; sed tamen una alteri intime personaliter & *omnialiter* unitur, & hinc de alterius affectionibus, actionibus & passionibus realiter participat, uti anima in hypostasi sua corpori unita vere a corporis doloribus afficitur, & per membra hujus tanquam per instrumenta sua animatæ agit & paritur, & contra corpus per animam animatur, & per hujus vires sentit, videt, audit, gaudet, dolet &c. ita per hanc naturarum communicationem personalem

H

utra-

utraqve sic reipsa afficitur, ut divina per
 præcipuum actum suum subsistendi radica-
 lem fiat & sit Homo in humanitate, & in
 hac natura etiam sic de hujus actionibus &
 passionibus *affectum* sentiat, & ipsis *effectum*
 divinum addat; & contra humana natura
 per actum subsistendi suum naturalem fiat &
 sit Deus in divinitate, & vi hujus unionis &
 communicatiouis personalis quoque viri-
 bus & perfectionibus divinitatis utatur
 etiam *σωματικῶς* per membra corporis hu-
 mani ut per instrumenta animata divinitate,
 vel ut subsistentia divina naturata, (liceat
 mihi quoque uti aliis terminos novos assu-
 mere,) naturetur quoque ab humanita-
 te, & subsistentia humana naturata
 naturetur a divinitate. E quibus distin-
 ctio illa inter actum naturalem & per-
 sonalem, melius intelligi poterit. Nempe
 Christus est Deus infinitus actu naturali
 personali per divinitatem, & actu personali
 communicato est Homo per assumptionem
 & usum humanitatis corporalem: ita pari
 modo Persona Christus est actu naturali &
 personali Homo finitus, patitur & moritur
in carne, quam habet per naturam, actu
 vero communicato personali est verus De-
 us, omnipotens, æternus, omnipræsens per
 naturam communicatam divinam ejusque
 usum

usu
 eis,
 nica
 præd
 bus
 dispa
 & u
 præc
 ctis,
 leu
 contr
 lius l
 vel l
 Deu
 ut H
 Mag
 lis c
 com
 est i
 hinc
 est,
 nativ
 com
 hæc
 tater
 Hon
 na,
 sona
 exce
 Deu

usum in suis viribus seu *Spiritu divinitatis*, quem habet per unionis & communicationis gratiam. Exinde fluunt etiam *predicationes personales communicativæ*, in quibus concretum unius naturæ prædicatur disparate, seu quæ una natura de altera & utriusque proprietates de se invicem prædicantur, sed vocabulis non abstractis, verum concretis quæ suppositum seu personalitatem in qua convenient, connotant. Suntque vel Scripturæ, ut Filius hominis est Filius Dei vivi, Matth. 16. 13. vel Ecclesiæ, Deus est Homo, & Homo est Deus. Prædicationes hæc non sunt *verbales*, ut Homo Christus Deus sit improprie, ut Magistratus, & titulotenus, sed *reales*; quæ enim est naturarum unio, talis quoque est communicatio earum. Nam vera & realis est identitas personæ & utriusque naturæ, hinc eadem hypostasis, quæ est divina Deus est, & ex humana Homo est, quando alter native per naturas agit, omnia hæc agit ex communicatione reali. Quam vere enim hæc persona habet & Deitatem & humanitatem, tam vere hic Deus est Homo, & hic Homo est Deus: & quam vere hæc persona, habens Deitatem, habet simul sibi personaliter unitam carnem, quæ immediate excepit passionem & mortem, tam vere hic Deus natus, passus & mortuus est, quamvis

non καὶ ἐαυτοῦ, secundum divinitatem, tamēν κατ' ἄλλο, secundum humanitatem communicatam: ita e contra, quam vere hic Homo habens humanitatem etiam ex subsistentiæ identitate habet essentialiter Deitatem, ita vere hic Homo est Deus infinitus omnipræsens, non quidem καὶ ἐαυτοῦ, secundum naturalem essentialē suam humanitatem, sed tamen κατ' ἄλλο, secundum alteram naturam corporaliter communicatam, per allocosin & antidosin alternativam, κατ' ἄλλο καὶ ἄλλο, secundum aliam atqve aliam naturam, itaqve non per nudam antidosin relativam imputatam & appropriatam, sed per veram & realem affectivam.

§. 23. Proinde *Exceptiones vestrae*, quas Reformatis opponere soletis, nihil hic valent. Non (1) *Allocosis* abstractiva Zwinglio sinistre tributa, qua totum personale ponitur pro una tantum natura altera penitus exclusa, ut humana de sola humanitate, & divina de sola divinitate intelligantur, v.g. Deus est passus, h. e. humana tantum natura, divinitati unita, est passa; vel, Homo Christus est omnipræsens, h. e. divina tantum natura humanitati unita est omnipræsens: sic sequeretur omnino Nestorianismus.

mus.
rum
dem
aut p
natur
pro p
tellig
velin
vina
est,
etan
nus
pria
so re
eum
impr
unt,
man
nitan
tural
mun
perfe
alic
mali
in m
vera
sola
uti

H 3

ponere,

ponere, sed & communicationem humani-
tatis reciprocam ejusque affectionem Deo
factam prorsus tollere coguntur; sic eodem,
quo Reformatos petunt, infinitæ hyposta-
seos gladio semetipsos jugulantes. Itaque
ἀτρεκα καὶ ἀθέω οὐκ sane forent, (ut argu-
rationem Responsi repetam,) si statuerem
(1) *naturam humanam* hujusque *παρυσία*
prædicari de Deo Christo saltem ut persona
quæ Deus est sine Deitate, sic, ut non re-
ipsa afficeretur divina natura, seu, ut statu-
eretur *persona tertium* quid a naturis & sub-
jectum novum, cui communicatio fieret,
sic communicatio omnino non esset realis:
aut saltem *de persona* quæ Homo est, aut hu-
manæ naturæ persona est facta, h. e. huma-
næ naturæ in hypostasi infinita spectata, sic
quidem communicatio fieret eorum, quæ
jam habet. Et vice versa, si statuerem (2)
divinam naturam & *ἀνθρώπων* ejus prædica-
ri saltem *de persona* ut subiecto tertio sine
communicatione humanitatis sic ut non re-
ipsa afficeretur humana natura, aut com-
municatio non esset realis, aut personæ,
quatenus divinæ naturæ persona est, h. e.
divinæ naturæ in hypostasi spectata, seu qua-
tenus sua hypostasi divinitatem terminat, sic
communicatio quoque fieret eorum, quæ
jam

jam h
nicati
perfor
comm
nec d
nitate
omnia
rarum
lerem
annib
thodo
nicati
recipi
ram h
quæ f
sistit,
no fu
huma
cet &
posse
tive
in e
actum
ficas
nica
vini
dior
nica

jam habet: paucis, si statuerem, communicationem *divinorum* prædicari saltem de persona *infinita*, quatenus Deus est, aut communicationem *παθημάτων* prædicari nec de persona infinita Deo, nec de divinitate sua quoad realem affectionem, sic omnino vobiscum non solum veram naturarum & idiomatum communicationem tollerem, sed & totum incarnationis pretium annihilarem. Ast sic cum scriptura & orthodoxa tota Antiquitate judico, communicationem naturarum & affectionum fieri reciprocam, atque prædicari *humanam naturam* hujusque *παθήματα* de persona divina, quæ semper actu naturali in divinitate subsistit, & manet Deus infinitus, qui ab æterno fuit, sed cum in hac natura redemptionis humanæ pretium requisitum, mortem scilicet & sanguinis fusionem persolvere non posset, ut hinc ei communicata sit alternative seu per antidosin humana natura, ut in ea subsistat corporaliter, & redemptionis *actum* seu omnes actiones & passionem physicas corporis naturalis actu personali communicato subeat, participante etiam realiter divinitate in intima perichorese de humanis affectionibus quoad *affectum* pro unionis & communicationis personalis modo, addendo quoque

infinitum passioni *effectum*, ad redemptionis opus a Deo *in carne* perficiendum, sic omnino divinæ personæ (seu divinæ naturæ in concreto) communicatio fieri debuit corporis & sanguinis humani, ut ipsi fieret propria & naturalis, quæ per se e divinitate non habet. Hinc Ebr. 10. §. Pater Filio corpus parasse dicitur, ut hoc secundum ejus voluntatem in redemptionis pretium offerre posset. E contra statuo *divinam naturam* hujusque *ἀνθρώματα* communicari Christo *Homini*, seu predicari de subsistentia humanæ naturæ, anima & corpore subsistente, seu quatenus humanæ naturæ persona est, seu de humana natura in hypostasi actu personali spectata, sed quatenus simul alternative actu personali facta est hypostasis divinæ naturæ, hujusque usum & operationem etiam per vires & membra humanæ naturæ ut per instrumenta corporalia exercet; sic utique ei ex communicationis gratia in tempore dantur ea, quæ non habet e natura sua.

§. 24. Vera communicationis hujus causa e redemptionis opere patet. Scilicet, quia ad hoc necessaria erat humana natura, quæ corpus & sanguinem haberet in victimam piacularem, ea autem sola, etiam si centies permeetur a divina, ut vitrum a sole,

sole.
nitæ
facere
sustin
dere,
natur
finita
& pra
sume
conf
um e
ve re
& me
vinit
turar
Homo
nasce
um &
utrig
for et
pater
Salve
& hi
bus
na h
catio
sui v
bili,

sole, aut inhabitetur ut Sancti a Deo, infinita tamen Dei justitiæ peccatis læsa satisfacere non posset, neque infinitos dolores sustinere, ac infinitum λύτρωσιν valorem addere, nisi & ei accederet infinita hypostasis naturata, quæ ejus actiones & passiones infinitate divinitatis suæ propria compensaret: & præterea Deus, ut ignis peccatores consumens, his immediate gratiam & salutem conferre non posset, hinc divinum consilium ejusmodi reperit modum, quo alternatimve redemptio perficeretur, ut *Deus* nascatur & moriatur *carne*, & contra *Homo* agat divinitatis *Spiritu* (quæ scripturæ vocabula naturarum Abstracta sunt,) seu ut ejusmodi *Homo infinitus* sanctus & naturaliter justus nasceretur, qui ut *Mediator* esset inter Deum & hominem simul & Deus & Homo esset, utrique parti naturalis amicus: ac ut *Redemptor* esset infinitus, ut *Deus in carne* ageret & pateretur humana redemptionis opera: ac ut *Salvator* esset fratrum peccatorum *omnipotens* & hic omnipræsens in omnibus necessitatibus Adjutor, atque hinc divina dona & bona hominibus conferret ut Homo, & applicationem salutis per corporis & sanguinis sui velum divinitati peccatoribus alias terribili, utique σωµατικῶς actu personali unitum,

H s

tum,

tum, excommunicato divinitatis *Spiritu* per-
ficeret, essetque hinc *salvandorum* omnium
Caput, Pater, Rex, Dominus, Numen, quod
solum colerent, atque per hunc solum Me-
diatorem omnem a Deo Patre gratiam ubi-
que peterent, & acciperent, ac sine quo
quisquam Deum nec posset, nec auderet
adire.

§. 25. E naturarum communicatione
fuit

III. IDIOMATUM COM- MUNICATIO.

Quæcunque enim essentialiter & adæ-
quate sunt eadem, communicato uno eo-
rum communicatur & alterum: atqui essen-
tia divina & hujus attributa essentialiter &
adæquate sunt eadem: E. communicata di-
vina natura communicantur & propria ejus
omnia, quia hæc sunt ipsa essentia divina.
Porro: Quicquid in humanæ naturæ assump-
tione venit sub unionem, illud etiam venit
sub communicationem: nulla enim natura
suis destituitur proprietatibus; inseparabiles
sunt a naturis proprietates earum: Idioma-
ta autem veniunt mediante natura sub uni-
onem. E. qualis est naturarum communi-
catio, talis quoque est idiomatum. Ita hæc
quoque *non est verbalis, sed realis, non essen-*
tialis

tialis tamen aut mutatio, aut exaevatio
 formalis, nec accidentalis subjectiva inhæ-
 sio; humanitas enim *non subsistit in se*, aut
per se, sed in personam λόγῳ assumpta, ergo
 divina ἀνχίματα non in se tanquam in sub-
 jecto habere potest; nec physica & natura-
 lis transfusio, aut novarum qualitatuum in
 carne creatio, ut per modum novi attribu-
 ti constitutivi insint; sed est *personalis* per
 συνδυασιν seu combinationem in subjecto
 unio, uti proprium ignis non sit proprium
 ferri disjuncti, sed quando συνδυάζονται,
 ignis se ita insinuat ferro, ut ipsi vim urendi
 & lucendi communicet, seu hanc vim per
 illud exerat, ita proprietates unius cujusque
 naturæ tales ei manent per essentiam for-
 maliter, tribuuntur tamen alteri naturæ in
 concreto per unionis gratiam; hinc scriptu-
 ra per particulas discretivas ad prædicatum
 pertinentes vindicat eas ad eam naturam, e
 qua resultant. Fundamentum remotum est
 identitas personæ cum utraque natura ejus-
 que propriis ex unione (ex qua τὸ posse
 communicationis resultat;) sed ea hæc pro-
 veniunt prædicationes formales, quibus at-
 tributa subjecto competunt per se, formaliter,
 v.g. hæc persona Deus est omnipotens, & ea-
 dem hæc persona est Homo mortuus &c. Fun-
 damen-

damen-

damentum vero communicationis huius
proximum est *naturarum* & proprietatum in
ipsa unione permanens *realis differentia*, inde
subjecto alternative communicantur & ei
competunt non καὶ ἐαυτὸ formaliter, sed
κατ' ἄλλο per alius communicationem.

Subjectum communicationis omnium
generum non est natura in abstracto cum
connotatione personæ, sed semper personæ
σύνθετος ἐνσάφως, cum connotatione alteri-
us naturæ essentiae & earum proprietates
per se & formaliter in æternum manent di-
stinctæ, & nihil sibi invicem de essentia &
propriis communicare possunt, ut formali-
ter alteri insint citra eutychianam conversi-
onem; sed *persona* participat ex æquo de na-
turis & earum proprietatibus, sed ex unio-
ne personali tantum καὶ ἐαυτὸ, ex com-
municatione vero alternativa κατ' ἄλλο,
quæ tamen naturas & proprietates in unio-
ne & communicatione ipsas non immutat,
sed tantum *operationem* unius per alteram exer-
cet, in quo idiomatum communicatio in
abstracto consistit.

Idioma est prædicatum, quod in una
natura proprie cognoscitur. *Communicatio*
idiomatum est, quo naturæ unius propria
alteri in concreto communicantur & de eo
prædi-

prædi-
Qva
per i
cret
eo p
stra

mun
uni
cret
ject
(i)
do
stan
ab
τῶ
nat
qva

a d
vo
div
ma
lit
in
ne
m
op

prædicantur, non vero de naturis abstractis. Quando *concretum* personæ ponitur, semper in communicatione subintelligitur concretum naturæ diversæ a proprio, quod de eo prædicatur, alias sequeretur allocosis abstractiva, prædicatio de propria natura.

Lutherani alias *tria* statuunt genera: primum ipsis est *ἰδιοποιία*, quando propria unius naturæ prædicantur de altera in concreto; & quidem prædicatum competit subiecto κατ' ἄλλο. Faciunt hujus tres species (1) ἀν' ἰδίου, seu συναμφοτέρωσιν, quando de subiecto personæ duabus naturis constante prædicantur propria; ut Christus est ab æterno, est natus &c. (2) κοινωνία τῶν Θεῶν, quando de concreto humanæ naturæ prædicantur divina; (3) ἰδιοποίησις, quando humana de Deo prædicantur.

Secundum faciunt *axiomatum* divinorum a divina natura ad humanam in abstracto; vocatur μεταποιία, βελτίωσις quæ habeat divina natura κατ' ἑαυτὸ & formaliter, humana vero κατ' ἄλλο, mediate non formaliter per naturam ex se, in se, & a se, sed in Filio Dei existens per & propter unionem & perichoresin. Omnia dicuntur communicata quoad possessionem, sic etiam non operantia, quæ mediate mediante alio attributo

buto tribui dicuntur, ut omniscientia Christi hominis est æterna: *Quædam* vero nempe *operantia* ad usum particularem in exinanitione, plenarium in exaltatione: *nulla* ad conversionem &c.

Tertium est *Apotelesmatum*, ubi persona agit opus mediatorium in, cum & secundum utramque naturam, una natura agente, quod ipsi proprium est cum communicatione alterius.

Sed talis divisio generum est *nova* & Antiquitati incognita, quæ tantum primum genus docuit; cœpta vero post certamina Lutheranorum cum Reformatis & Stankarofatente D. Bechmanno in Hutt. supra cit.

§. 26. TRIA tamen omnino communicationis IDIOMATUM GENERA e Scriptura observare licet.

Primum est ἰδιωματικῶς, quando de concreto nature divine prædicantur idiomata humana ad salutis acquisitionem efficiendam; seu quo Christus Deus subsistens naturaliter divinitate alternative per communicationis gratiam σωματικῶς, ut in propria essentia personaliter in humana carne assumpta subsistit, agit & patitur humana. *Subiectum* quod est subsistentia λόγος cum connotatione nature divinæ, quam naturaliter terminat, in eaqve essentialiter Deus, Dei Filius, proprius, naturalis unicus, ἀνὸς, Patri-μοσος semper

per
nan
pro
fess
ter
qua
hun
div
πα
πε
σω
esse
vin
ter
pal
qvi
nan
qve
me
fed
ne
par
cti
dar
pu
do
λό
Qu
cep

per manens, ac in ipso profundissimo exinanitionis statu essentiam divinam hujusque propria, non solum qvoad radicatum possessionem, sed & perpetuum ejus usum internum in perichorese humanitatis etiam quam maxime retinens. *Subiectum quo est humana natura* communicata, qua persona divina ut principio operandi proprio non παρασχητικῶς aut συμβολικῶς, πνευματικῶς, περιχαριστικῶς tantum, ut ignis ferro, sed σωματικῶς ut proprio suo corpore & anima essentiali utitur, adeoque qvoad *hypostasim divinam* immediate, vere, formaliter & realiter a carnis essentia hujusque actionibus & passionibus afficitur, qvoad *essentiam divinam* quidem non immediate, essentiam humanam hujusque imperfectiones & passiones qvoad actum recipient, sed tamen mediate mediante subsistentia de carne hujusque affectibus & effectibus in personæ connexionne & naturarum perichorese vere participans. Hinc caro & omnes humanæ affectiones de Deo vere & realiter non per nudam abstractivam antidosin relativam & imputativam sine affectione, sed per antidosin concretivam prædicantur; ut Deus λόγος factus est caro, Joh. 1. Deus benedictus est e Patribus Rom. 9. Filius Dei conceptus & natus est e Maria, Luc. 1. Dominus

nus in civitate David est infans miser, jacet
 in præsepi, Luc. 2. Deus sentit vere dolo-
 res, derelictus a Deo, patitur, moritur, Ps.
 22. effudit sanguinem proprium, Act. 20.
 1. Joh. 1. Deus conspectus in carne, palpa-
 tus 1. Joh. 1. &c. Et hic *modus Christi Dei*
 essendi & agendi in *carne* non est pro ratio-
 ne essentia divina, infinita & perso-
 na infinita infinitus, spirituosus, sed
 pro ratione essentia humanae com-
 municata, qua agit & afficitur, cor-
 poreus, localis, modificatus, & pro ratio-
 ne accidentium corporis, vel physicus vel
 hyperphysicus clarificatus, vel visibilis aut
 invisibilis &c. Illustrat hoc assertum elegans
 B. Lutheri locus F. C. cit. p. 771. Hæc
 „persona, monstrato Christo patitur,
 „moritur; hæc autem persona verus
 „Deus est: recte igitur dico:
 „Filius Dei patitur in humanitate, re-
 „vera enim Filius Dei pro nobis cru-
 „cifixus est, h. e. persona quæ Deus
 „est: ipsa enim ipsa, inquam, perso-
 „na divina crucifixa est secundum hu-
 „manitatem &c. Et p. 772. simplicif-
 „sima autem fides nostra christiana
 „docet, quod Filius Dei, qui homo
 factus

factus
 us si
 ric.
 Con
 Si q
 pass
 mor
 prim
 qvoo
 us, a

 te ut
 eunt
 state
 tas,
 resol
 bitur
 unit
 Medi
 uno,
 Et p
 tur,
 divin
 Patr
 te si

factus est, pro nobis passus & mortuus sit, nosque sanguine suo redemerit. Consentit ex asse pia Antiquitas, ut Concilium Ephesinum, Can. 12. F. C. p. 834. Si quis non confiterur *Dei verbum*, passum *carne* & crucifixum *carne*, & mortem gustasse *carne*, factumque primogenitum ex mortuis secundum, quod Vita & Vivificator est, ut Deus, anathema sit.,

Item Leo p. 836. salva proprietate utriusque naturæ, & in unam commente personam suscepta est a Majestate humilitas, a virtute infirmitas, ab æternitate mortalitas, & ad resolvendum conditionis nostræ debitum, natura inviolabilis naturæ, unita est passibili; ut unus & idem, Mediator noster & mori posset ex uno, & mori non posset ex altero &c., Et p. 837. *Filius Dei* crucifixus dicitur, & sepultus, cum hæc non in ipsa divinitate, quæ consubstantialis est, Patri, sed in *natura humana* infirmitate sit perpassus.,

§. 27. Secundum genus est, quo de concro-

concreto humanæ naturæ Christo *ἡμῖν*
 prædicantur, *ἀνθρώπινα* divina per *μετα-
 πόλιν* seu *κοινωνίαν τῶν Θεῶν*. *Subiectum*
quod est substantia λόγος, sed quatenus facta
 est substantia humanæ naturæ propria &
 naturalis, & Homo genitus nobis *ὁμοούσιος*
 caro de carne nostra, anima rationali, vo-
 luntate & intellectu humano constans, &
 corpore organico subsistens, & quoad hanc
 essentiam actu naturali per corpus & ani-
 mam, utriusque facultates sensus & mem-
 bra humanos actus agens. *Subiectum quod*
 non est humana natura naturalis, neque
 per naturales proprietates, neque per ipsi
 communicatas divinas, ut hæc æque ut di-
 vinitas essentialiter in substantia sua vel
 identice cum divina, vel *ἀλλοποιήτως*
 sit omnisca, omnipræsens &c. Sed est ipsa
 divina natura communicata, huiusque pro-
 pria quorum usus seu *ἐξουσία* Christo Ho-
 mini per *κοινωνίαν τῶν Θεῶν* datur, ut hac
 tanquam suo agendi principio proprio
σωματικῶς, ut essentiali natura sua, omni-
 busque ejus perfectionibus tum personali-
 bus, tum essentialibus ad applicationem salu-
 tis perficiendam utatur, ut ipsi nulla desit
 facultas, quæ omnibus ubique & semper ad
 salutem

salutem
 illo,
 & a
 stam
 ta in
 Hor
 med
 posu
 tate
 us u
 min
 non
 Mec
 nem
 tum
 hom
 Et
 sten
 essen
 quia
 tern
 ritus
 Dei
 idio
 ben
 perso
 iste
 uni

salutem præsto esse possit, non solum *hodie*
 illo, quo in terris præsens versabatur, sed
 & a parte *ante* retro active *heri* in veteri Te-
 stamento, imo ante jacta mundi fundamen-
 ta in prædestinationis consilio, in quo se ut
 Homo per corpus & sanguinem futurum
 mediatorium ut Sponsor iræ divinæ inter-
 posuit, sed & a parte *post* in omnem æterni-
 tatem. Causa, ut dixi, vera est, quia De-
 us ut ignis peccatores in ira consumens ho-
 minibus lapsis salutem immediate applicare
 non potest, hinc has partes, hanc gloriam
 Mediatori ut *Homini* dedit, ut hic per car-
 nem tanquam per velum igni interposi-
 tum divina dona & bona a se promerita
 hominibus distribuat ut Homo Frater.
 Et hunc modum Christi Hominis substi-
 stendi & agendi ex communicata divina
 essentia effert Scriptura una voce, *Spiritu*,
 quia natura divina, cujus viribus per al-
 ternativam communicationem agit, Spi-
 ritus est æternus, infinitus &c. Ita cum
 Deitate communicata cuncta & singula
 idiomata, quæ cum ea identitatem ha-
 bent, communicata leguntur: tum (1)
personalia, qualia sunt, quod Homo
 iste *genitus* sit *Dei Filius* 1^a 103. Rom. 8.
unigenitus, Joh. 3. *naturalis* non
adopti-

adoptivus, ab ipso *Hodie* illo, quo naturam humanam assumpsit, & in ea genitus est, Ps. 2. ubi id de Messia ut Homine æque ut Deo prædicatur. *Consequens* hujus generationis *missio* passiva hinc ei quoque tribuitur quod Filius Davidis missus Matth. 9. venerit a Patre, Luc. 9. Joh. 3. ut *Homo* una cum Patre *spiret* Spiritum S. eumque *mittat* etiam per humanam naturam a se procedentem, testans id sua *oris* spiratione in discipulos, Joh. 20. Christus secundum carnem Filius Davidis exaltatus accepit promissionem a Patre & effudit Spiritum S. Act. 2. quo ipso inprimis declaratus, quod sit Filius Dei Patri consubstantialis Deus, per quem ut Hominem, vi hujus communicationis exeat Spiritus Patris æque ut suus Rom. 1. & c. 8. & a se ipso mittatur. Nam juxta F. C. p. 782. Christo secundum carnem tota Spiritus plenitudo etiam communicata est. Tum (2) *essentialia omnia*, non sola *operantia*, sed et *non operantia*; ut immensitas, sic Filius hominis in terris existens in cœlo esse dicitur, Joh. 3. in sinu Patris immenso, Joh. 1. *æternitas*, quod hic Homo Jesus etiam ante Abraham fuerit, Joh. 8. heri, hodie, ab æterno in æternum, Ebr. 13. Summa, quod tota Deitatis plenitudo, seu omnia idiomata & axiomata divina, omnes the-
sauri

fauri
sto hu
tent,
Col. 2
tionis.
as Fili
comm
creato
Causa
placue
in cap
boni
hunc
& tan
propt
corpo
mines
atque
stum
nos p
rari,
non i
Form
urger
Chris
nam
ster e
nitati
nobis

lauri scientiæ, sapientiæ, potentiæ in Chri-
 sto hujusque humanitate corporaliter habi-
 tent, & Christus Homo iis etiam utatur,
 Col. 2. omnis divinus *cultus* fidei & adora-
 tionis, Ebr. 1. omnia divina *opera*, quæ ali-
 as Filio Dei naturaliter competunt, etiam
 communicative Filio Hominis tribuuntur, ut
creatio Col. 1. *conservatio*, Ebr. 1. Joh. 5. 17.
 Causa vera Col. 1. additur quod Deo Patri
 placuerit, ut in Christo Homine omnia ut
 in capite comprehendantur, & quicquid
 boni a Deo in homines derivetur, id per
 hunc Hominem Christum, ejusque carnem
 & sanguinem expiatorium detur, ut per &
 propter hoc redemptionis pretium omnia
 corporalia, spiritualia & æterna dona ho-
 mines ad salutem percipiant. Ut adeo etiam
 atque etiam hic repetendum duxerim, Chri-
 stum non ut Deum divina præsentia apud
 nos præsentem esse; in nobis habitare, ope-
 rari, exclusa humanitate, id quod tantum
 non in Reformatis paralogismo reprehendit
 Form. Conc. p. 783. Sed tota Scriptura id
 urgente libentissime credo & confiteor,
 Christum ut Hominem per assumptam huma-
 nam naturam, secundum quam Frater no-
 ster est, & nos de carne ejus sumus, divi-
 nitatem & plenitudinem ejus exercere, in
 nobis præsentissimum operari & efficacem
 esse

esse velle, quia sola Divinitas ut ignis consumens peccatoribus nobis miseris salutiter absque humanitate Christi non est, uti notabiliter admodum 1. Tim. 2. dicitur, *Hominem Jesum Christum esse Mediatorem*.

§. 28. Sed hic Protestantium scripta inqvirens in inexplicabilem labyrinthum te incidisse statim senseris, cum perpetuo Parallogismo misere inter se conficiuntur; & *Reformati* quidem fortissimis argumentis communicationem divinæ naturæ & majestatis abstractivam oppugnent, quasi hæc in assumptam humanitatem ita transierit, ut hæc in substantia sua æque ut divina sit omnipræsens &c. Contra ea *Lutherani* omni nullo se amoliantur abstractivam communicationem talem, quæ divina idiomata humanitati insint essentialiter, formaliter, subjective habitualiter in se, ut ipsa in substantia sua separatim a divina, aut æqualiter sicut divina per modum attributi novi constitutivi sit omnisca, omnipræsens &c. Sed se tantummodo Reformatorum incommodas phrasas improbare perhibeant, quod quidam horum dixerint, majestatem divinam in humana Christi natura esse tantum verbaliter, titulotenus, per phrasin loqvendi & alloecosis abstractivam, non realiter & revera cum affectione, sed tantum in persona Filii hominis

minis,
in di
te ven
comm
angel
ra, cr
habea
attam
omnia
nec F
cum
tum
exista
nitam
præse
neces
non
Scrip
turæ
nitat
ra s
eum
sauri
bus
men
plius
sive
inte
lum

minis, sed quatenus divina persona est, & in divinitate unita ea habeat, in humanitate vero sua minime habeat divina *ἀρχήματα* communicata, sed tantum charismata superangelica quidem, sed tamen divinis minora, creata & finita, ita ut humanitas Christi habeat scientiam creaturis excellentiorem, attamen limitibus circumscriptam, ut non omnia noverit; potentiam item limitatam, nec Filium Dei omnipotentiae suae opera in, cum & per humanitatem efficere, sed tantum aliqua, & in eo loco, ubi humanitas existat localiter; praesentiam quoque esse finitam, neque oculis humanis eum omnipraesenter nos respicere, neque auribus suis necessitates nostras audire &c. Hae vero non satis exhaurire majestatem illam, quam Scriptura & Antiquitas humanae Christi naturae adscribat; Christum scilicet tota divinitate & Spiritus S. plenitudine sine mensura secundum humanitatem unctum esse, eumque in hac cum omnibus scientiae thesauris habitare, non uti in sanctis, in quibus Spiritus S. creata dona efficit secundum mensuram, sicut vult, ita ut Sancti nihil amplius sciant & valeant, quam quae passive a Spiritu S. acceperint, sic vero inter Sanctos & carnem Christi nullum relinqui discrimen, nullam hujus esse

esse prerogativam, sed hanc omni divina
Majestate sic exui. Si humanitas Christi ea
tantum ratione sit omnipræsens & omnipo-
tens, quod divinitati est unita, quæ eam
tantum inhabitet, ut ejus potentia &
omnipræsencia nihil prorsus ad carnem per-
tineat, sic ea ratione omnes Sanctos in cœ-
lo, qui in Deo sunt, quique cum omni sua
Majestate eos inhabitat, omnipotentes &
omnipræsentes etiam dici posse; veram
scripturam de nullo alio homine, quam de
solo Christo testari, plenitudinem divinita-
ris corporaliter eum inhabitare, ipsumque
secundum humanitatem accepisse divinam
Majestatem corporaliter pro ratione hypo-
staticæ unionis, præterea ipsum ad dextram
majestatis & virtutis exaltatum esse, ut vi-
delicet præter omnes homines secundum
assumptam & exaltatam carnem sit omniscius,
omnipotens, omniprælens, ubicunque ve-
lit, non solum secundum divinitatem, sed
& humanitatem, secundum quam noster
Frater, Pontifex, Mediator & Adjutor est,
& opera officialia mediatoria non solum
quoad acquisitionem, sed etiam applicatio-
nem peragat oportet, in nobis habitet, &
efficax operetur, & inprimis in cœna se-
cundum modum & proprietatem dextræ
Dei corpus suum omnipræsens exhibeat, ut
jam

jam r
Hom
creat
lis, i
bus f
beat,
assum
liber
maje
& pe
qua a
dent
proli

cile
Elen
verit
& ut
sens
opin
hypo
comm
rum
man
rit,
ut h
buti
tiali
torn

jam non tantum ut Deus, verum etiam ut
Homo omnia noverit & possit, omnibus
creaturis præsens sit, & omnia, quæ in cœ-
lis, in terris, & sub terra sunt, sub pedi-
bus suis humanis & in manu sua humana ha-
beat, & ut in proprio corpore suo, seu in
assumpta humana natura cum ea & per eam
liberrime omnem divinam virtutem suam,
majestatem & efficaciam exerceat operetur
& perficiat, idque ea quodammodo ratione,
qua anima in corpore, & ignis in ferro can-
dente agit &c. prout Liber Concordiæ his
prolixis verbis ita disputat p. 611. 774. 779.

Sed si quis rem penitus consideret, fa-
cile perspexerit hæc omnia miserrime ex
Elenchi errore utrinque disputari, utrinque
veritatem solidissimis argumentis defendi,
& utrinque eam credi, & sic in re ipsa con-
sensum esse, neutram vero partem illam
opinionem opinari, cujus altera alteram his
hypothesibus ream agere satagit. Scilicet
communicationem divinæ naturæ & proprio-
rum ejus *in abstracto* non ita factam esse hu-
manitati, ut illa in hujus essentiam transie-
rit, & hinc caro Deitas facta sit in essentia,
ut hinc per modum novi constitutivi attri-
buti divini in & ex substantia humana essen-
tialiter sit omnipræsens, *Lutherani* cum Re-
formatis recte & vere sentiunt; contra Re-

formati Lutheranis libentissime concedunt, veram & realem majestatis divinæ communicationem carni non solum in persona, sed & in natura factam esse, sed non talem, quæ in carnem transierit essentialiter: talem enim prærogativam carni non aliam in abstracto posse tribui quam vel titularem, vel finitam creatam, quamvis creaturis cæteris excellentiorem: quibus & Lutherani adstipulantur, hac ratione ea vera esse, quæ a Reformatis de creatis donis excellentioribus carni Christi communicatis dicantur, quod hæc illa in se ipsa essentialiter habeat, quia quoad essentiam alius majestatis caro capax esse non possit, F. C. p. 775. Ut adeo res aliter se habere nequeat, quam quod neutra pars alterius sententiam recte perceptam habeat. Nam ab utraque parte conceditur, carni Christi præ aliis Sanctis & Angelis per communicationem divinitatis *prærogativam* & ἐξοχὴν plane divinam esse collatam. Videndum ergo nobis est, in qua re juxta scripturam & S. Patres illa non solum subsistentiæ sed & *essentia humana* consistat *excellentiā*.

§. 29. Scilicet docent illæ omnino carnis Christi ἐξοχὴν, quæ ut excellentius quid, quam pro conditione humanitatis cæterorum hominum imo Angelorum omnium spectanda sit, quam habet ex gratia (1) *unionis*, (2) *officii*, (3) *exaltationis*: prout *Mafsonius*

sonius
plexu
majest
perfor
& car
fabile
& co
hac,
mine
Trin
vinit
tunt.
hac
glori
nicat
poral
ne p
mori
etern
reco
ficie
huj
eff
tium
ræ
fact
Chr
solv
dito

sonius eam quoque e Patribus breviter complexus est. Nam (1) e *gratia unionis* tanta maiestate dignata est, ut Deus per unionem personalem assumptione huius *factus sit caro hæc*, & caro hæc e Maria assumpta tam arctam ineffabilemque cum divinitate habeat unionem & communicationem, ut Filius Dei illam cum hac, ut essentiis suis naturalibus, in unam terminet personam, quo ipso ad tam intimum Trinitatis consortium evecta est, ut cum divinitate essentiam personæ *ἱεανθεωπῆ* constituent. F. C. p. 607. (2) postquam Deus in hac carne Homo factus, tanta *officii* gratia & gloria donatus est, ut juxta primum communicationis genus Deus ipse *hac carne* usus *corporaliter* ad redemptionem æternam in hac carne perficiendam, ut ita *corpus hoc* humanum in mortem pro expiatione mundi traditum, & æterno divinitatis *Spiritu* Deo Patri oblatum, reconciliationis nostræ cum Deo sit causa efficiens meritoria. F. C. p. 608. Et *sanguis* huius judicialiter & pœnaliter pro hominibus effusus, infinitum *λύτρον* & redemptionis pretium sit, quod homines iustitiæ divinæ infinitæ læsæ, tanquam satisfactionem ex asse factam, ut signum certissimum mortis Christi peractæ, fideque a se apprehensæ solvant, morti & diabolo ut angelo perditori, Exod. 12, 23. opponant, ita ut sine hoc
nulla

nulla gratia, nulla salus & vita hominibus
 obtingat. In cujus medicinæ compositio-
 nem non solum ratione meriti vere & rea-
 liter, sed & ad ejus applicationem per mo-
 dum efficaciz spiritualiter corpus hoc & hic
 sanguis influunt, dum Christus ut Homo,
 ut Goel noster, passione carnis suæ hoc
 jus sibi acquisivit, & in victoriæ coronam
 (3) *ex gratia exaltationis* hanc majestatem præ
 hominibus omnibus accepit, ut omnia di-
 vinitatis dona & bona a se promerita per
 corpus & sanguinem suum tanquam per ve-
 lum Majestati divinæ tremendæ interposi-
 tum in nos deriveret, tanquam per medium
 ad medicinam cœlestem nobis ferendam, &
 hinc omnem potestatem in cœlo & terra ac-
 cepit per divinitatis usum corporalem hoc
 redemptionis pretium omnibus salvandis
 omni tempore & loco efficaciter mediate
 per verbum, & sacramenta offerendum &
 applicandum, Joh. 6. 27. cujus effectum
 spiritualement conscientia quoque spiritualiter
 affecta sentit peccata, iram Dei, & ango-
 res conscientiz a creatura alia nulla, quam
 per hoc corpus & sanguinem fide apprehen-
 sum tolli posse, & contra efficaciter se pur-
 gari justificatione & renovatione, & sic pa-
 rari ad piam vitam & placidam mortem, ac
 resurrectionis beatæ, æternæque salutis con-
 fiden-

fide
 sti p
 crea
 ēzoy
 est,
 qvi
 thes
 nen
 tia
 Etar
 mar
 esse
 mu
 jus,
 tem
 exe
 ipsi
 ta
 nor
 pra
 ten
 res
 ero
 ut
 son
 dur
 cul
 Ut
 bre

fidentiam. Quæ sane exaltatio mortis Christi prorsus divina est & honor qui nulli alii creaturæ datus est. Quam carnis Christi ^{ἐξ ὧν} & efficaciam spiritualement, tantum abest, ut Reformati inficiantur, ut eam quam qui maxime adstruant. Sed ut plenius Lutheranis satisficiamus, hanc communicationem divinæ Majestatis non de sola substantia humana sine essentiæ affectione intellectam volumus, sed concedimus iis illam humanitati Christi quoque in abstracto factum esse, cum distinctione hac tamen inter communicationem divinitatis & propriorum huius, qua transierint *subjective* in humanitatem, (id quod utrinque negatur,) & inter exercitium & *usum* divinitatis & majestatis ipsius *corporalem*, datum *Homini* Christo juxta secundum communicationis genus, ut non in sola persona per divinitatem sit omnipræsens &c. sed & *in, cum & per* humanitatem, per animam & corpus horumque vires & facultates, propria & opera divina exerceat, non nude quidem instrumentaliter, ut Moyses per baculum, sed *corporaliter & personaliter*, secundum eum essentialem modum, quo alias persona hominis animæ facultates per corpus suum animatum exercet. Uti M. Chemnitz. L. de duab. nat. c. 23. p. 330. breviter hanc Ecclesiæ doctrinam his exposuit:

suit: neque enim, inquit, ex attributorum personali communicatione humanitas Christi *in se ipsa*, aut secundum se, essentialiter, aut per essentiam proprietate aliqua natura facta est omnipræsens &c. sed quia assumpta humanitas attributa illa divinitatis λόγος *personaliter sibi unita* habet, ita ut in illa & per illam Christus *operationes* suas exercet, sicut de ferro ignito dictum est; ideo dicitur communicationem cum illis habere, vel uti B. Calixt. Disp. IX, Th. de Pers. Chr. num. 16. 17. ait: divinarum proprietates humanæ Christi *natura in abstracto* juxta Majestatis communicationem, quam vocant, sic tribuuntur, *non ac si per se intrinsece & formaliter* ei insint, sed quia *vi unionis hypostaticæ* ea possidet, & quia *in operando* Christus humanitate tanquam organo divinitati *personaliter unito* utitur, atque per eam illa exerit. In hoc enim consistit *carnis prerogativa* & diversitas unionis & communionis majestatis, ab Angelorum & Electorum unionem cum Deo & gloria ejus, quod hi quidem quoque in Deo & in luce gloriæ ejus versentur, ab ipso permeantur, eumque a facie ad faciem intueantur, non vero personaliter & corporaliter ipsi uniti sint, & exercitium majestatis divinx & potestatis habeant *activam*, ut ipsi etiam oculis suis & auribus, intellectu & voluntate per divinitatis omniscientiam

tia
stras
divi
dio
omn
tur,
Mec
illuc
nat
divi
in e
caro
tial
sibil
suas
reti
sten
om
fer
pos
tot
imp
ter
run
run
ab
ad

tia & omnipotentia usum necessitates nostras advertant & preces percipiant, ac per divinitatis vestigia in Ecclesiae & hostium medio obambulent, in Throno βαμβασιλείας omnipotenter & omnipræsenter dominentur, & inde cultum & adorationem divinam Mediatorum & Adjutorum mereantur. Hoc illud est *Axioma*, quo Christi natura supra naturam hominum omnium exaltata est, ut divinitatis Spiritus cum omni sua majestate in ejus corpore & anima personaliter sit, & caro hæc semper & ubi, ubi demum essentialiter in modificata sua hominis essentia visibiliter aut invisibiliter existit, & naturales suas vel supernaturales qualitates spirituales retinet, divinitati tamen toti ubiqve existenti personaliter sit unita, & per hanc omnisca, omnipræsens &c. sit, exemplo ferri candentis v.g. in fornace, quod in supposito localiter existens, per ignis usum totum tamen hypocaustum calore adimplet.

§. 30. Et hæc quoque est genuina veteris Ecclesiae mens in Patrum testimoniorum Catalogo prolixè in F. C. adductorum, quæ nequaquam communicationem abstractivam attributorum naturæ divinæ ad humanam adstruunt, sed tantummodo alloco-

alloeosin concretivam, qua Christus ut Homo usum & operationem divinarum proprietatum per humanitatem divinitati corporaliter unitam, ut alias homo naturalis per corpus animatum operationes suas exerceat. Ita p. 859. in hunc sensum Damasc. loquitur: Caro operantis verbi Deitati communicat ideo, quod *operationes* per organum corporis perficiebantur: ita sancta ejus mens etiam naturales suas operationes operatur, communicat autem & Deitati verbi operanti & gubernanti, ipsa etiam intelligens, cognoscens & disponens totum universum, non ut hominis mens, sed ut Deo secundum hypostasim conunita, & Dei mens constituta. Ita in specie exereet (1) divinam *omniscientiam* Col. 2. quia scilicet totam Spiritus S. plenitudinem Homo Christus accepit, ut eam non ut Sancti instrumentaliter, sed corporaliter, ut alias homo spiritu animæ suæ per corpus, sic divinas sapientiæ, scientiæ fortitudinis vires per humanitatem exerceat. De qua scite Damasc. F. C. p. 869. humana in Christo natura non *essentialiter* possidet futurorum cognitionem, sed ut *Domini anima*. Secundum *hypostasim* verbo Dei unita omnium cognitionem habebat, non ex gratia seu participative, (ut Prophetæ per revelationem Spiritus S. passivam)

fivam
scieb
7opixā
28. I
volun
non c
re &
facta
lunta
quæ
non f
tatem
Athan
ne eo
separ
pro b
huma
nam p
tem v
p. 873
& in
ritu
vim h
non i
comm
tis di
temp
poscer
uno o

fivam) sed propter hypostaticam unionem,
 sciebat per divinam omniscientiam *αὐτοκρα-
 τορικῶς* omnia. (2) *Omnipotentiam*: Matth.
 28. F. C. p. 869. e Damasc. Humana Christi
 voluntas in tempore cœpit, & naturaliter
 non quidem erat omnipotens, ut autem ve-
 re & secundum naturam voluntas verbi Dei
 facta est, est omnipotens, h. e. divina vo-
 luntas habet potentiam omnia efficiendi,
 quæ velit, humana vero Christi voluntas
 non sua natura habet omnivivificam volun-
 tatem, sed ut verbo Dei unita. p. 871. Ex
 Athanasio: Deus *λόγος* ut Homo ex unio-
 ne edit miracula & operatur non seorsim aut
 separatim a natura assumpta humana, sed
 pro bonitate sua placuit ipsi per assumptam
 humanitatem in ea & cum ea *propriam divi-
 nam potentiam operando* exercere. (3) *Virtu-
 tem vivificandi*: Joh. 5. Sed juxta Cyrill. F. C.
 p. 873. non quod naturam carnis amiserit,
 & in Spiritum mutata sit, sed quia cum *Spi-
 ritu conjuncta* est, totam ejus vivificandi
 vim hausit. Sic (4) *omnipræsentiam divinam*
 non intrinsece & formaliter ei tribuunt, sed
 communicative ad exercitium omnipræsen-
 tis divinitatis; & quidem, quæ sit omnium
 temporum & locorum & prorsus æterna,
 poscente id fundamento & ordine salutis
 uno omnium salvandorum, quo propter &
 per

K

per

per hoc corpus mediatorium tanquam suum
redemptionis pretium divinitus datum & re-
ceptum intus in conscientia coram Deo ve-
re & realiter, quotquot unquam fideles ex-
titerunt, justificati & salvati sunt, Act. 4.
& 15. Et juxta Theodoret. F. C. p. 847.
Christus ut Homo, ut semen mulieris his
dignitatis profectibus auctus est, potestatem-
que omnis carnis salvandæ, accepit obedi-
entiæ merito, ut juxta Athanas. p. 845. car-
ne ejus in iplo accipiente omnia divinitatis
dona, omnisque salus e carne ipsius in nos
firmiter possidenda traderentur. Et juxta
Cyrill. p. 879. Hinc revera quoque quatuor
orbis partes & omnes ætates ad salutem re-
ductæ, indumentum verbi, h. e. carnem
ejus impartibiliter partitæ sunt, ut hinc fir-
miter credamus, Christum ut Mediatorem
nostrum, non aliter quam ut Hominem, &
quidem per carnem ex communicata sibi di-
vinitatis plenitudine nos juvare. Et juxta
„F. C. p. 786. Omnino perniciosum er-
rorem judicamus, quando Christo
„juxta humanitatem majestas illa de-
„rogatur, & ei secundum solam divi-
„nitatem tribuitur, Christianis enim
„sic summa consolatio eripitur (quia
„sola divinitas nobis est terribilis,) &
„Christo sua gloria; qua scil. promi-

ss

fic,
no
no
ru
sci
ris
vit
tri
on
bu
ear
fra
Sci
Ho
no
ris
int
na
om
per
vur
cia
fra
difi
eti
um
e
inf

fit, se ut Regem & caput nostrum,
non modo secundum Divinitatem,
nobis terribilem, præsto nobis futu-
rum, sed ille ipse Homo, qui cum di-
scipulis locutus est, qui omnis gene-
ris tribulationes in carne sua gusta-
vit, & hinc nobis hominibus ut tra-
tribus condolere potest, promisit se in-
omnibus angustiis nostris uti Veteri-
bus sic nobiscum futurum, secundum,
eam naturam secundum quam ille,
frater noster est, & nos de carne ejus. ,
Scilicet credendum est, quod Christus ut
Homo carne subsistens intellectu suo huma-
no per plenitudinem Spiritus S. & divinita-
tis unitæ omniscientiam & sapientiam omnia
intelligat, & dijudicet, voluntate sua huma-
na per omnipotentia divinae exercitium
omnia disponat & gubernet, oculis corporis
per divinitatis omniscientia oculum intuiti-
vum solem & flammam corda etiam introspi-
ciat & renes probeat; auribus suis preces no-
stras audiat; voce humana verbum cum cor-
dificatione autoritative olim prædicaverit, &
etiamnum hodie ex ore suo ut gladi-
um ancipitem exeuntem prædicari curet,
& data divina potestate sacramenta sua
instituerit, & etiamnum iis præsens
divi-

Divinitatis Spiritu efficaciter in ea influat, & in nos, per & propter corpus mediatorium suum pro nobis traditum, & nobis per media applicatum, omnem divinam gratiam & salutem derivet, hominibus ipse quamvis in cœlo existens per homines ministros tamen ipse iis divinitatis Spiritu præsens peccata remittat & per omnipotentiae & omnipraesentiae usum ecclesiam suam protegat, pedibus per divinitatis omnipraesentiam in medio Ecclesiae & hostium obambulet, & omnipotentiae fortitudine conculcet, uti scriptura in locis sexcentis loquitur. Quam humanæ carnis Christi *ἐξ ὧν* ex communicationis divina fundamento fluentem & *omnipraesentiam exhibitivam* prorsus universalem & æternam Reformati nequaquam negant, utpote qui omni nisu contendunt, credentes veteris Testamenti Christi corpus & sanguinem æque ut credentes novi Testamenti percepisse realiter, & hinc, ut Fratres Bohemici, jam olim distinxerunt inter *existentiam* Christi Hominis *quoad esse physicum*, quo definito tempore actu carnis naturali circumscripto & locali in terris extitit, & *quoad esse spirituale*, quo actu personali & spiritali ex communicato æternæ & infinitæ Deitatis exercitio reali, ut ut subsistentia ex destinatione Dei humana ab origine mundi præsens

præfens fuit, & corpus suum licet non immediate attamen mediate per substitutionem sacrificiorum occidi passus est, & illud non sola significatione & repræsentatione, sed efficaciter ad salutem sub mediis sacramentalibus quoad substantiam licet non substantialiter, attamen spiritualiter præfens exhibuit; Qvi modus Christi Hominis subsistendi & essendi retro- & post-activus tam necessarius est ad salutem, & tam realis, ut D. Brochmand, Syst. p. 285. fateri coactus, bona spiritualia omnia, quæ patribus obtigerunt, propter corpus, Christi traditum ipsis obtigisse, a quo illa separari haud potuerint. Quod si vero tantam salvandi vim jam tum habuit, utique vere & realiter præfens fuit; a Non-Ente enim tales effectus proficisci non possunt. Unde p. 1053. iterum asserere cogitur, Christum Hominem Mediatorem in promissionibus exhibitum neutiquam Non-ens fuisse, a quo bona spiritualia in Patres effluxerint. Atqui nondum, actu naturali corporali & physico in V. T. extitit, sed actu hoc personali & spirituali communicato, non in solis promissionibus, typis & figuris, ut D. Brochm. vult, sed Christus ut persona humana sacrificiis & sacramentis

mentis suis revera præsens fuit, & Spiritu
Deitatis æterno quo corpus suum Patri in iis,
uti in cruce, sic etiam credentibus vere in
Spiritu exhibuit & applicavit. Unde B. Lu-
therus hanc Waldensium distinctionem im-
probare non ausus, aliud tamen agens in F.C.
p. 785. cit. hanc veritatem confirmat.
„Secundum alteram, inquit, huma-
„nam temporalem nativitatem etiam
„data est ei potestas æterna, sed in
„tempore & non ab æterno, humani-
„tas enim Christi non fuit ab æterno,
„ut divinitas, sed Jesus Mariæ Filius
„in tempore statò quidem natus est,
„interim ab eo momento, in quo di-
„vinitas cum humanitate unita est in
„unam personam, Homo ille, qui est
„Filius Mariæ revera est ab æterno,
„& vocatur & est æternus Deus, qui
„æternam habet potestatem, qui omnia
„creavit, & conservat, propterea
„quod cum divinitate est una persona
„& verus Deus. De ea re loquitur,
„cum inquit, data mihi est omnis
„potestas in cælo & in terra. Quis
„est ille, qui dicit, mihi? mihi videl.
„Jesu Nazareno Mariæ Filio nato in
tempore

tem
ear
hon
ran
por
ra l
cat
me
Joh
mu
De
inf
ho
ut
rec
co
Eb
in
Jo
en
re
2.
ve
cin
ce
A
gu
m

tempore homini, ab æterno quidem,
eam habebam a Patre priusquam,
homo fierem, dum autem hanc natu-
ram assumerem, accepi eam in tem-
pore secundum humanitatem. Scriptu-
ra hanc Majestatem Christo Homini comuni-
catam multoties prædicat v. g. quod sit lu-
men mundi universale omnipræsentissimum
Joh. 1. 5. 9. 10. idque ex hac unione & com-
municatione personali, qua hic Homo sit
Deus revelatus, qui usu divinitatis ut *Spiritus*
infiniti, qui cuncta implet, & in quo omnes
homines sunt, vivunt & moventur, Act. 17.
ut verbum Patris personale intimis hominum
recessibus præsentissime adsit, eorumque
cogitata dicta, facta intueatur & dijudicet
Ebr. 4. & omnes & singulos homines, qui
in hunc mundum veniunt, ita collustret,
Joh. 1. ut ad viam vitæ quærendam consci-
entias ipsorum instiget, Act. 17. 27. tum
remote per lumen naturæ, Rom. 1. &
2. tum proxime per lumen gratiæ, verbi re-
velati, cujus radiis inprimis homines ita
circumfundit, ut e tenebris diabli ad lu-
cem Dei converti possint, Act. 26. 27.
Atque hinc etiam omnes homines tum
gravissime admonet, ne radiis hujus lu-
minis se subducant ex amore tenebrarum,

sed quando inprimis illud gratum hodie
 ipsis affullerit, in quo lumine verbi revelati
 corda ipsorum pulset ad pœnitentiam & ad
 fidem moveat, ut corda huic mox patefa-
 ciant & ut præsentissimum fide apprehen-
 dant & nequiquam opinenter hunc Hominem
 ut alios vel in cœlo vel abyſſo esse abscon-
 ditum; tum etiam (vavissime credentes con-
 solatur, ut certissime confidant, hunc Me-
 diatorem & Salvatorem Fratrem ipsis ipsum
 semper & ubique invocantibus ad auxili-
 um præsto esse futurum, Rom. 10. 7. 8. 9.
 quia actu personali Deitati ubique existenti
 unita sit ipsius humanitas & ex communica-
 tione alternativa ut Homo ipsius Deitatis
 omnipræsens, omniscientis & omnipoten-
 tis usum & potestatem fratribus in subsidi-
 um acceperit.

§. 31. Summa de Majestatis divinæ
 communicatione tandem hoc redit, *Prote-
 stantes* utrosque prorsus *consentire*, illam car-
 ni quæque in abstracto sed certo modo com-
 petere, non quidem ut propria divina sub-
 jective, essentialiter & formaliter, aut ea-
 dem aut æqualia ei insint, sed tantum, quod
 Christus Homo horum usum in operationibus
 suis per carnem personaliter & corporaliter
 habeat, ita ut v. g. manus ejus humanæ
 actum tangendi ægrotos olim præstiterint,
 per

per
 tian
 ex
 per
 min
 Diff
 ma
 qu
 Re
 tra
 on
 ne
 ne
 vin
 qu
 fia
 qu
 ra,
 ide
 vin
 con
 qu
 om
 ga
 ran
 na
 per
 &
 tio

per quem carnis tactum vero omnipotentiam suam divinam carni communicatam exeruerit, ita ut manus præstiterit etiam per illum divinæ virtutis Spiritum sanationis miraculosæ effectum. Et sic porro in reliquis. *Dissentire vero in sola ubiqvitate, quam humanitati neque in substantiæ conversionem, neque in usum immediatum communicari posse* Reformati cum multis alijs Lutheranis contra ubiqvitatē defensores asserunt, ex rationibus gravissimis a D. & Prof. Theol. Jenensi Bechmanno in Hutt. p. 192, 206, bene observatis. Nam attributa, inquit, divina dupliciter possunt spectari (1) quatenus quoad rem idem sunt cum divina natura; sic nulla communicantur carni, ut ipsa quoque quoad rem eadem sit cum humana natura, & in substantiam hujus transierit, vel identice, vel ἀλλοποιήτως, ut æqualem divinitati omnipræsentiam habeat. (2) rat. connotatorum, quæ nonnulla connotant aliquid, cujus humana natura est capax v. g. *omniscientia* connotat virtutem vel actum cognitionis; *omnipotentia*, virtutem extra se operandi; quia igitur has facultates humana natura ex imagine divina jam tum exercet per participationem aliqualem, ut intelligat & extra se operetur hinc & ex communicatione personali horum divinorum attributorum

K 1

rum

rum capax est, ut per carnem possint exerceri, ut intellectus per omniscientiam communicatam omnia quoque cognoscat & voluntas per omnipotentiam omnia, quæ velit, extra se operari possit. Nonnulla vero attributa talia connotata ejusmodi virtutum & qualitatum non habent; hinc quamvis carniea ad possessionem cum ipsa divinitate ex unione personali & naturarum perichoresi sint communicata, eatamen non possint exerceri per animam & corpus, & per horum proprietates, quia humanitas eorum non est capax ob repugnantiam in ordine ad humanitatem; scil. quia eorum usus & exercitium importaret humanæ naturæ destructionem, & inferret Eutychianismum. Hinc *æternum* esse, seu carere initio & fine, hujus essentia humana non est capax ob repugnantiam, quia in tempore cœpit: idem autem simul & esse & non esse non potest, & inferret sic humanitati destructionem, de cujus essentia est, habere eum successione principium & durationem. Sic *immensum* esse, cujus consequens est *omnipresentia* & *ubiquitas* seu per essentiam indistincter adesse totam cunctis & totam singulis rebus, nec habere partes extra partes; horum natura humana non est capax exercendi ea ob repugnantiam, utpote de cujus essentia est habere partes extra partes, modificatam, finitam,

tam
tota
bet
Qv
om
re i
D.
tur
cas
no
am
ster
est
pra
una
cut
ide
Lu
hu
vin
om
cor
qv
qv
(in
le
me
bil
Ar

tam, dimensionalem hominis formam, ita ut tota non possit esse in se tota, & tota in quolibet sui parte sine ejus & partium destructione. Quod autem unam eandemque numero omnipræsentiam divinam non possit exercere in essentia sua, id facile inde intelligi posse D. Bechman in Hutt. p. 206. ait, si consideretur, quod per omnipræsentiam naturarum in casu recto denotetur existentia earum, connotet autem propinquitatem sive indistantiam ad coexistentes res omnes creatas; at existentia cujusque rei idem est revera, quod ejus est essentia & natura: Si ergo una esset omnipræsentia divinæ & humanæ Christi natura, una utriusque esset existentia, quod vero ad eutychanam hæresin prorsus accedit. Quod idem verò p. 207. §. 17. 19. refert, ut causæ Lutheranorum ubiqvificæ tamen serviat, humanitatem Christi in abstracto non per divinæ, sed suæ naturæ omnipræsentiam esse omnipræsentem, non quidem ex unionis & communicationis personalis fundamento, sed quæ nitatur *omnipotentia* & *voluntate* Christi, quæ possit, ubi velit, eam omnipræsentem (immediata scil. existentia,) sistere, is ille nodus est durissimus (Socinianis admodum serviens,) & prorsus inexplicabilis, & minime ex scriptura & pia Antiquitate probabilis, quod scil. Christus possit;

possit & velit ex omnipotentia & voluntate
sua aliam a sua divinitate, sed huic æqua-
lem carni dare omnipræsentiam divinam, seu
quod quoad rem idem est, divinitatem, id
verum esse tum concedemus, cum ab ipsis
probatum fuerit, Deum & posse & velle ali-
um a se Deum æque immensum, & omni-
præsentem & infinitum efficere. Instant
quidem Lutherani, nondum probatum esse,
implicare contradictionem, quod unum cor-
pus simul in uno tantum & simul in multis
aliis & omnibus locis esse possit, quia locus,
ut accidens, non sit de essentia corporis, as-
seruntque exempla de luce, aëre, vento, qui
sint in uno & pluribus locis simul. Verum
a particulari ad particulare: quamvis enim
Deus ejusmodi *corpus* subtile facere possit,
quod multos locos imo totum terrarum or-
bem implere possit per partes suas, attamen
ejusmodi *corpus humanum* minime facere
potest, utpote de cujus forma & essentia
est, semper modificatam & circumscriptam
habere *hominis* a Deo semel sic creati *formam*
& essentiam, sin secus, non amplius ut cor-
pus humanum concipi potest, utpote quod
hominis a Deo creati formam & essentiam
amisit. Præterea neque unio personalis,
neque communicatio naturarum, neque
clarificatio & exaltatio corporis Christi for-
mam

man
ut
qual
catu
1. C
quia
cum
tum
Chr
& o
a de
ut c
gno
tis,
acce
exal
ma
con
adsc
Beat
in g
spec
apu
ide
pra
ator
cum
nem
lis &

nam & essentiam finitam unquam mutavit,
 ut ut hæc & illa certas quasdam spiritus
 qualitates ipsi attulerit, unde corpus glorifi-
 catum corpus quidem spirituale vocatur
 1. Cor. 15. attamen *corpus* adhuc vocatur,
 quia ipsa corporis substantia materialis & cir-
 cumscripta forma non immutatur in Spiri-
 tum, aut corpus ventosum, æreum: unde
 Christus ipse post resurrectionem se carnem
 & ossa retinuisse affirmat, & in gloria Dei
 a dextris Patris stans in throno Patris semper
 ut circumscriptus Homo apparuit, & in re-
 gno gloriæ invisibili utique Angelis & Bea-
 tis, ut glorificatus & in lucem divinitatis in-
 accessam super omnes Angelos & Beatos
 exaltatus Homo sed ut circumscriptus for-
 ma hominis apparet. Interim libentissime
 concedimus, Christum quoad carnem per
 ascensionem in cœlos non ita in $\pi\epsilon$ illud
 Beatorum, uti Beati, inclusum esse tanquam
 in *gremium* Abrahamæ & *manum* Dei, ut sine
 speciali Dei permisso non possit alibi esse, &
 apud nos in terris, ubi & quando velit, sed
 ideo dicitur *exaltatus* ad dextram Patris, su-
 pra omnes cœlos & supra $\pi\epsilon$ illud etiam Be-
 atorum, cui hinc minime inclusus innuitur,
 cum supra illud etiam exaltatus prædicatur
 nempe in divinitatis lucem omnibus Ange-
 lis & Beatis inaccessam, in thronum Dei &
 plenitu-

plenitudinis divinæ, cujus possessionem in
 unione personali & naturarum communica-
 tione tempore exinanitionis habuit, jam ve-
 ro usum & exercitium in perpetuo actu ex-
 erit per carnem, & ut Homo auribus suis
 humanis preces nostras per divinam omni-
 scientiam audit, in excelsis, & infirmissimo
 altissimoque Deitatis Throno sedet & inde
 oculis suis humanis per intuitivum Dei ocu-
 lum necessitates nostras & cordium deside-
 ria respicit, & suis ubique locorum & tem-
 porum laborantibus in carne Divinitati omnia
 repletive occupanti ubique unita, vel in mil-
 le locis uno momento successive tamen im-
 mediate præsto esse, & mediate simultanea
 præsentia, verbo & omnipotenti voluntate
 sua nitente, corpus suum ubicunque promi-
 sit, in cœna nempe, exhibere potest, in
 summa, divinam *παμβασιλείαν* in coronam
 victoriæ a Patre sibi datam, non solum in
 hoc universum & in hostes pedibus suis sub-
 jectis occulte exercet, sed & inprimis ut ca-
 put corpus suum spirituale ecclesiam, non
 quidem per ubiqvitatem corporis sui essen-
 tialis per hoc universum & ecclesiam ex-
 pansi (de qua omnipræsentia corpore Christi
 repletiva ne my vel gry in Ephes. 1. 23. c. 4.
 10. extat,) sed donis Spiritus sui sancti tum
 Doctores Ecclesiæ administrantibus, tum
 cetera

cate
 de,
 amo
 bus
 lent
 alta
 qvo
 Rev
 Can
 Cor
 tur
 om
 cre
 in
 qve
 cor
 dist
 Ch
 suu
 son
 dist
 ren
 del
 sim
 Ca
 di
 qv
 qv

cætera Ecclesiæ membra sanctificantibus, fi-
de, scilicet, qva in ipsis habitat. c. 3. 17. &
amore, pace, spe, cæterisque bonis operi-
bus omnibus adimplet ex plenitudine excel-
lentiæ magnitudinis potentia divina per ex-
altationem ad hunc usum sibi collata, c. 1. 19. 33.
qvod Reformati etiam ingenue credunt, teste
Rev. D. Strimesio Entw. der Verbin. p. 83.
Candide, inquit, subscribimus verbis Form.
Conc. Itaque Christus jam non tan-
tum ut Deus, verum etiam ut Homo,
omnia novit, omnia potest, omnibus,
creaturis præsens est, sub pedibus &,
in manu sua omnia habet. Qvi qvo-
que testis est, Reformatos, ut expeditam ad
concordiam viam, approbare Lutheravorum
distinctionem, qva perhibent, humanitatem
Christi non qvidem qvoad actum naturalem
suum, inhæsi in substantia sua, sed actu per-
sonali esse omnipræsentem, dummodo hæc
distinctio dextre explicetur. citat hanc in-
rem in Ingen. Inquisit. p. 496. Fabricium Hei-
delb. Oper. Theol. p. 276. 277. & elegantis-
simum locum p. 646. adducit ex Clariss.
Cantabrigiensium Doctoris B. Sam. War-
di Determinationibus Theologicis XXIII.
qvi ita habet: Qvoad dogma de Ubi
qvitate attinet, ego plane accedendum,
esse

esse censeo quorundam doctissimo-
rum Theologorum sententiæ, intel-
ligo doctissimum Zanchium, & cla-
rissimos Theologos Hookerum &
Fieldium nostrates, qui diligenter
perpensis argumentis huc illucque in
hac controversia agitatis, existimant,
Theologos Germanos, qui assertores
sunt & fuerunt ubiqvitaris, quamvis
usitatis, duris, dubiis imo periculosis
loqvendi formulis utantur, nunquam
tamen sensisse, corpus Christi, secun-
dum *esse naturale*, esse immensum, in-
finitum, incircumscriptum, illoca-
le, sed tantum secundum *esse personale*,
qvatenus nullus dari possit locus, ubi
corpus Christi non personaliter uni-
atur verbo; cum enim natura Chri-
sti humana sit natura creata, necesse
est ut sit finita. Cumque de suo illa
natura nullam habeat subsistentiam,
sed assumpta a verbo ad ipsam verbi
subsistentiam, negari non potest, quia
habeat infinitam subsistentiam, &
subsistat modo incomprehensibili &
illimitato, & consequenter ubique.
Addi

Addi
obse-
tant
prop-
cum
versi-
que
perp-
sti in
leest
cred-
tam
com-
& ca-
sa, in
fusa
(seu
tura
essen-
si un-
quod-
seu u-
tis &
ubiqv-
quali-
unita
que

Addi etiam potest, quod clar. Hookerus,
 observavit: Humanitatem Christi non,
 tantum dici posse ubique præsentem,
 propter inseparabilem *conjunctionem*,
 cum verbo, sed etiam secundum uni-
 versalem *cooperationem* cum Verbo, at-
 que ex hisce utrisque nasci infinitam ac,
 perpetuam efficaciam corporis Chri-
 sti immolati, quod infinite applicabi-
 le est subjectis corporibus (i. e.) vere,
 credentibus. Videris viam expedi-
 tam, qua dissidium ubiquitarium,
 componi possit. Quod autem hæc via,
 & cæteris Reformatis non expedita fuit vi-
 sa, in causa est Lutheranorum opinio con-
 fusa (1) quasi Humanitas Christi duplex *esse*
 (seu essentiam) habeat, unum *naturale* e na-
 tura humanitatis, alterum *esse* personale ex
 essentia divinæ omnipræsentis personæ qua-
 si unio & communicatio hujus humanitati
 quoque afferet divinum esse omnipræsens,
 seu uno verbo essentiam quandam divinita-
 tis & ubiquitatis divinæ; hoc enim sibi vult
 ubiquitaria opinio. (2) Intricat error ille,
 quasi subsistentia Verbi, quatenus carni est,
 unita & communicata, respectu hujus quo-
 que sit *infinita*, ex quo omnino sequi posset,
 quod

L

quod & caro fieret infinita & omnipræsens, quia subsistat subsistentia infinita & omnipræsenti, adeoque esse aliquod infinitum accepisset: (3) Omnipræsencia confuse proponitur, quasi alia sit *divinitatis* ipsius, (ut pote quam carnem exercere Reformatis concedere nolunt) alia vero sit *Humanitatis* omnipræsencia & ubiqvitas, quasi ipsa in suo novo divinitatis personali esse in se ipsa esset omnipræsens. (4) implicat hanc opinionem, quod connexionem personalem (die *Persönliche Fassung* uti Dn. D. Lœscherus loquitur) non recte concipit, unde humanitas connexionem cum divinitate huiusque ubiqvitate & operationem per eam habere possit, quasi ea fluat ex ipsarum naturarum unione & perichorese & inhabitatione Nestoriana, qua divinitas suum esse & suum attributum humanitati communicet, ut ipsa quoque sit omnipræsens: quæ cuncta sunt confusa & intricata. Quod si vero hæc res, ut supra explicata, dextre proponatur, (1) quod hanc connexionem carnis cum divinitate huiusque omnipræsencia, seu actum carnis personalem, quo subsistit ubiqve per divinitatis omnipræsenciam, non efficiat ipsa naturarum perichoresis, sed unio &

&
qv
in a
inf
tæ h
huj
pot
ut j
finit
(2)
man
finit
sed
tere
toru
inha
ut a
pro
non
unita
ut c
dem
ra ex
para
actu
fit u
aut
ab a

& communicatio subsistentiæ verbi, quæ
quidem a divinitate inseparabilis est, ut ea
in æternum subsistat secundum esse hujus ut
infinita, at tamen in incarnatione ita assum-
ptæ humanitati uniatur & communicetur, ut
hujus quidem esse finitum non mutet, sed
potius carni ita naturalis & propria facta sit,
ut juxta esse hujus in æternum sit & maneat
finita humanitatis subsistentia. Quia vero
(2) hæc verbi hypostasis tantum una est &
manet, quæ simul subsistit infinita Deitate &
finita humanitate, non tamen disjunctim
sed conjunctim, ut in uno subjecto, & præ-
terea non juxta modum accidentaliter uni-
torum, v. g. ferri candentis, aut spiritualis
inhabitationis, sed corporaliter unitorum,
ut animæ & corporis, & utrique naturæ
prorsus essentialis & inseparabilis est, hinc
non potest non *intimam* harum personaliter
unitarum naturarum *perichoresin* efficere, ita
ut caro nunquam & nusquam, ubicunque
demum locorum finita, in coelo aut in ter-
ra existat, a divinitate omnipræsenti sit se-
parata, sed per hunc personalem suum
actum Deitati ubique existenti indistanter
sit unita corporaliter, ut nulla creatura
aut locorum distantia, quæ alias carnem
ab aliis locis distantem faciunt, hanc
L 2. perso-

personalem divinitatis & carnis unionem
intimam possint impedire, aut carnem a di-
vinitate separare, ut verbum non ubique in
hac sua divinitate & carne subsistat: E qui-
bus (3) sponte sua fluit *alternativa subsisten-
tia* naturarum & attributorum *communicatio*
& *operatio*. Quia enim subsistentia utriusque
naturæ essentialis est, facile potest ut Deus
subsistere in carne, & per hujus naturales
proprietas nasci, pati, mori &c. & con-
tra ut Homo per propriam carni & natura-
lem factam subsistentiam seu actum perso-
nalem subsistere divinitate, & agere & ope-
rari per ejus propria: v. g. ut Homo & Fra-
ter noster per divinitatis omnipræsentiam,
esse in medio Ecclesiæ &c. Idque (4) non
sola *immediata* affectione quoad *subsistentiam*
& naturas, sed & *mediata* affectione corpo-
rali quoad naturas inter se ipsas, secundum
personalem corporis & animæ connexionis
modum, uti anima per corporis animati sen-
sus affective agit, videt, audit &c. & cor-
pus animatum per animæ vitam vivit, & per
hujus affectus dolet, gaudet &c. ita pari
modo Homo Christus corporali modo &
personali actu per carnem mediate median-
te subsistentia, potest divinitatis omni-
præsentiam exercere & per oculos suos in ex-
celso divinitatis throno per divinitatis omni-
scien-

scientiam cuncta intueri præsentissime. At
& hoc, (5) & ut probe notandum, per se
patet, carnem non per suæ naturæ omni-
præsentiam & ubiuitatem omnipræsentem
esse, sed mediate, per eandem *divinitatis*
unitæ *omnipræsentiam* ex connexione & actu
personali exercitam. His probe observatis
unusquisque facile concedet hanc viam ad
Ubiuitisticum dissidium componendum ex-
peditam esse, si Lutheranis a Reformatis id
detur, Hominem Christum ex connexione
& actu personali per humanitatem etiam su-
am exercere ipsam *divinam omnipræsentiam*, uti
& reliquas virtutes omnes, & per eas effi-
cacissime & præsentissime operari.

§. 32. Difficultatibus ingentibus feli-
citer superatis læti & alacres pergimus nunc
ad **TERTIUM COMMUNICATIO-**
NIS GENUS. In hoc Persona *Θεός*
Ιεσους ad *operationes* mediatorias naturis
promiscue utitur, prout his opus habet
cum communicatione tamen. In prioribus
Christo competeabant prædicata secundum
alterutram naturam, in hoc vero secundum
utramque simul. Persona enim juxta Reg.
Chalced. in utraque natura agit cum com-
municatione alterius, quod cujusque propri-
um est. Ita ut hoc e duobus prioribus com-
positum videri possit, ut inde Apotelesma

exurgat, quod ad utramque naturam refertur per *κοινωνίᾳς*, juxta communem regulam: nomina officii Christo competunt secundum utramque naturam. *Subiectura* quod agens non est natura abstracta, sed *Hypostasis* utraque natura subsistens. *Subiectum* quo est natura non tantum ex unione personali hypostasi propria, sed & ex communicatione alterius, e qua emergit tandem *Θεωλογικὴ ἐνέργεια*. Dei virilis actio. Hoc modo dicitur, *Deum* divinitate infinita subsistentem esse *Redemptorem* mundi, adeoque ex infinita divinitatis virtute; quia homo hominem non poterat redimere; non tamen ut nudus Deus, sed in communicata humanitate simul in primo genere, ut *Redemptor* sanguinem ad τὸ ἀντὶ λυτροῦ habere proprium. Sic *Homo* Jesus pati & mori dicitur in carne propria; verum ut hoc fiat ad redemptionem, id habet ex communicatione divinitatis infinitae in secundo genere. Ex quibus simul differentia patescit quae sit inter unionem personalem & inde fluentem operationem, ubi persona agit in sola natura naturali Deus in Deitate, & Homo in humanitate: & inter communicationem naturarum & idiomatum primi generis, ubi persons

per
agi
in c
natu
per
in c
qv
turi
Me
Sed
varu
nal
uni
ra
sub
fla
me
Ch
tran
per
mun
re.
has
fun
eto
ip
Den

persona divina in communicata humanitate
 agit; & *secundi generis*, ubi persona verbi sed
 in carne Homo facta reciproce agit in divina
 natura huiusque viribus; & *tertiū generis*, ubi
 persona agit simul in natura naturali & etiam
 in communicata propria. Ex quibus omnino se-
 quitur, personam agere *non divisim* in na-
 turis, sed *unitivē & communicativē*; uti D.
 Menz. Disp. Giesl. T. I. p. 57, inquit.
 Sed hoc non provenit ex *identitate natu-
 rarum*, quod duæ hæ naturæ perso-
 naliter unitæ unus sint Christus, &,
 unus Christus sit illæ duæ natu-
 ræ sic *unitæ*, sed propter *identitatem*,
 substantiæ, quod hæc una λόγος hypo-
 stasis in duabus naturis personaliter inti-
 me & in perichorese unitis unus est
 Christus, & hinc non solum per alteru-
 tram naturam, sed & per utramque,
 per unam naturaliter, per alteram com-
 municative propriam facile potest age-
 re. Ubi quidem recte negat, propositiones
 has, v. g. sanguinem Christi pro nobis effu-
 sum &c. esse abstractivas, seu dici in abstra-
 cto de sola humanitate, sed id neutiquam
 ipsi concedi potest, *sanguinis effusionem ad
 Deum* seu ad Deitatem referendam esse
 L 4 per

per solam relationem ac reputationem sine affectione, sic enim communicatio vera quovque everteretur. Nam Mediatorem nostrum oportuit simul esse Deum naturalem, & Hominem naturalem, ut in utrosque diffidentes jus haberet naturale ipsos reconciliandi & naturalem amorem & facultatem, ac utraqve pars ex æquo naturaliter de Mediatore participaret. Deinde qui tantum nudus Homo est, & a cujus passione Deus non vere afficitur, is infinitum redemptionis pretium solvere non potest: Relinquitur ergo, ut Mediator & Deus & Homo sit, & quidem, ut Deus ille verus & naturalis sit Homo, carnem & sanguinem habens naturalem, qui non relative & reputative, sed realiter & affective patiatur, & propriam naturalem effundat sanguinem; & ut Homo iste Deus sit verus & naturalis, non relativus, adoptivus, imputativus, verbalis, factitius, consecratus, sed ut Deus in divinitate sua æque propria tam vere & corporaliter insit, uti alias homo est in corpore & animo, ac in his & per harum naturarum partes & virtutes operationes suas mediatorias æque exerat.

§. 33. Mediatorium hocce opus perficit triplici officio I. *Sacerdotali*. Cujus pars prima est *Satisfactio* morte piaculari præstita.

Subiectum

Subj
cum
Act.
jus
i. T
um,
& a
cum
gen
Chr
pon
vina
& v
& h
passi
titur
qui
in v
sit a
mor
nisi
uni
Sac
cus
per
acti
pass
ara

Subiectum agens quod, est persona σύνθετος, cum præcipue qva Deus, tum qva Homo. Act. 20. Ebr. 4. *quo*, est humana natura, cuius animam ponit, Joh. 10. in ἀνθρώπου 1. Tim. 2. sangvinem & corpus in sacrificium, gustat mortis dolores exquisitissimos, & angores infernales, derelictus a Deo, qui cum averlatur ut anathema, & peccatorem generis humani universalem; ast ut Homo Christus in passione sua non deficiat, sed ei pondus infinitum addat, ad iræ infinitæ divinæ reconciliationem & æternam iustitiam & vitam promerendam, divinitatis Spiritu & huius viribus in humanis actionibus & passionibus se sustinet & ut Deus agit & patitur in carne. Non alius Sacerdos ergo, qui Homo sit & corpus & sangvinem habeat in victimam piacularem, & qui simul Deus sit ad sufficiens λύτρον, adeoque ut Homo mori & ut Deus se rursus vivificare possit, nisi Christus Θεάνθρωπος inveniri potuit, & unicum ejus sacrificium expiatorium. Hinc Sacerdos est summus & N. Test. monadicus. Quæ *Satisfactio* spectatur in *tota sola ac* perfectissima ipsius *obedientia* spontanea, tum actionibus secundum legis Spiritum, tum passionibus, inprimis in cruce tamquam in ara pro nobis Deo præstita, ut ea per verbum

L 5

bun

bum & sacramenta nobis applicata & fide apprehensa ad iustitiam nostram nobis imputaretur, & per Spiritum sanctum suum tum inchoative in regeneratione & renovatione Spiritus, tum consummative in regeneratione carnis in nobis restauraretur. Verum in hunc effectum, iustitiam nempe & mundi vitam, influunt corpus & sanguis Christi & divinitas huiusque vires immediate quidem ad illius acquisitionem per mortem corporis & fusionem sanguinis, sed ad applicationem non immediate per modum medicinæ universalis physicæ, sed tantum mediate per verbum & sacramenta & fidem. Secunda pars est *Intercessio*, cuius fundamentum est satisfactio, unde per hanc non solum *virtualiter* per carnem ut velum Divinitati peccatoribus iratæ ubique personaliter interpositum, in æternum pro nobis intercedit, sed & *formaliter*, ut Advocatus noster in necessitatibus nostris, dum non solum *qua Deus vocat* sua humana fortes clamores & preces, cum lacrymis in ara crucis pro reconciliatione mundi Deo obtulit, sed & *qua Homo exaltatus* secundum modum dextræ Dei & glorificati status apud Patrem, uti in genere pro ecclesia, sic in specie

spec
inter
miti
cred
ria
tion
prop
dera
bus
faci
sacr
clam
ut f
ficio
ant,
repr
effe
tia
esse
mur
por
tes
quo
piat
bun
hon
solu
tern

specie pro hoc vel illo electo laborante
 interpellat, inprimis etiam ineffabilibus ge-
 mitibus per Spiritum S. a se ut Homine in-
 credentium corda emissum, Rom. 8. Ter-
 tia pars est *Benedictio Sacerdotalis* ad satisfac-
 tionis *applicationem*: quæ etiam fit per &
 propter corpus piacularæ & sanguinem so-
 cderalem in redemptionis pretium pro omni-
 bus & singulis ad conversionis aditum pate-
 faciendum, Deo solutum, & ut medium
 sacramentale ad justificationem impetran-
 dam verbo oblatum & fide apprehensum:
 ut sic vere & realiter ad justificationem ef-
 ficiendam corpus & sanguis Christi influ-
 ant, *non* quidem *nude moraliter*, per solam
 representationem & figuram, sed *realiter* &
effective: verum non per contactum essen-
 tiæ corporis vel physicum vel spirituosum
 essentiæ divinitatis vel naturalis vel com-
 municatæ, seu per vires spirituosas e cor-
 pore deificato in essentiam nostram agen-
 tes; sed per vim & *influxum spiritusalem*,
 quo per & propter illud corpus ex-
 piatorium in foro divino coram tri-
 bunali conscientiæ spiritualiter affectæ
 homo judicialiter & imputative non
 solum, sed & affective & effective in-
 terne per fidem applicative justificatur,
 vivifica-

vivificatur, anima & corpus ejus regeneratur, sanctificatur, & ad beatam resurrectionem preparatur: dum Christus ut Homo exaltatus a se & ex se procedentem Spiritum S. mittit, per verbum & Sacramenta, quæ corpus suum offerunt & applicant, in corda salvandorum: qui Spiritus suas novæ qualitates indolis Christi ex sensu justificationis & adoptionis per & propter hoc corpus expiatorium factæ, præcipue in animum inducit, ut homo de justitia & salute sua certus efficaciter exinde motus, moriatur cum Christo mundo, & justitiæ vivat, qui novus animæ Spiritus deinde in resurrectione carnis, seu reduntione corporis & animæ per Christi Spiritum, per & propter corpus sacramentaliter etiam communicatum in resurrectione facta integritatem pristinam benedictam plene restituet.

S. 34. II. Officio prophetico, revelando nobis Dei voluntatem de salute nostra, Cujus Subiectum quod itidem in scripturis inducitur ut *Filius Dei* Joh. 1. Ebr. 1. & ut *Filius Hominis* e fratribus excitatur, Deut. 18. & *Ἰεσὺς Χριστός*, Matth. 3. ubi *Homo Jesus* a Deo Patre, ut Propheta magnus & solus audiendus, in mundum introducit, & Spiritu S. ad propheticum munus inunctus, dicitur *Filius Dei Patris dilectus*. Subiectum quo

quæ est humana mens, lingua &c. quæ per
communicationem plenitudinis divinæ est
omnisapiens, omniscaia ut verbi Dei mens,
quamvis ex se & sua natura animal sit ratio-
nale, quod sapientia crescit. Homo itaque
ille, qui cum discipulis locutus est, itidem
Patribus & Antediluvianis 1. Pet. 3. 10. Joh. 8.
in Spiritu locutus perhibetur. Imo cum ne-
mo ab origine mundi Deum unquam vide-
rit, hic Jesus, ut λέγος Joh. 1. ut Angelus
Jehovæ, Gen. 48. seu Legatus Dei Patris ad
genus humanum, voluntatem Dei Patris reve-
lavit hominibus ab origine mundi concione
pœnitentiæ, & Evangelii de semine Gen. 3. &
institutiis sacrificiis, quæ certe Abel & Noah
minime ex cerebello suo adinvenerunt. Egis-
ergo retroactive per communicationem Spi-
ritus divinitatis & hujus potestatem, institu-
endo salutis œconomiam: & quidem per car-
nem non immediata existentia, sed medi-
ata spirituali, cum typis representatam, tum
mediis sacramentalibus realiter exhibitam,
adhibitis interdum etiam Angelis, qui for-
mam carnis assumerant, per quos tanquam
per ministros suos locutus quoque dicitur
ad Patres. Majestatem hanc & gloriam
divinam invisibilem spiritualem, quam ut
Homo per humanitatem exercuit, accepit
ex *unctione Spiritus S.* quæ unctus est ad offi-
cium

cium exercendum donis infinitis sapientiæ
& infallibilitatis fortitudinis seu irrefragabi-
lis autoritatis, sanctitatis, veritatis, iustitiæ,
misericordiæ, mansuetudinis &c. manifesta-
vit eam in statu exinanitionis limitate, par-
tialiter & testibus suis inprimis, secundum
beneplacitum & præscriptum Patris, quan-
tum ad revelationem hanc, ipsum esse ve-
rum Messiam, opus ipsi visum fuit, cum au-
toritate interdum docendo, miraculis di-
vinis doctrinam confirmando, peccata au-
tem remittendo, totum salutis con-
siliū patefaciendo & hunc in finem mini-
sterium verbi & Sacramentorum e divina
potestate data instituendo, Matth. 28. ab
initio mundi ad finem usque id conservan-
do, autoritatem & efficaciam conscientias
convincendi per Spiritum S. suum ipsi im-
pertiendo, utpote qui etiamnum in scriptu-
ræ inspiratæ lectione, meditatione & præ-
dicatione respirat.

§. 35. *Officio Regio* quo ut Deus
nos regit uti hoc universum, ita inprimis ut
Caput & Dominus ecclesiam suam. Cujus
Subiectum quod est tota persona, qua Filius Dei,
Ps. 2. Matth. 1. Ebr. 1. qua Filius Hominis,
Rex natus, Filius Davidis, Luc. 2. Joh. 18.
37. Subiectum quo, est utraqve natura, tum
juxta

juxta
finit
nis g
nitat
max
hujus
catle
hoc
ter
qvo
con
de o
nun
alite
liter
pos
na i
sona
& h
cuat
qva
sit,
tia
tiam
inin
vel
co
qua
Fili

juxta proprietates naturales, agens humana
finite & circumscriptive in cunctis exaltatio-
nis gradibus, divina vero infinite per divi-
nitatem; tum juxta communicatas, divina
maxime per humanitatem operans, prout
hujus existentia id patitur juxta communi-
cationem primi & secundi generis. Et ad
hoc officium maxime pertinet distinctio in-
ter *Statum exinanitionis & exaltationis*. In
quo quia Protestantes quam qui maxime
confusi sunt, notemus confusionem eam in-
de ortam, quod *Lutherani subjecti* loco po-
nunt *humanitatem in abstracto*, (neque enim
aliter possunt, cum personam ut immutabi-
liter infinitam opinentur, quæ hinc non
possit exinaniri & exaltari,) quæ in perso-
na infinita subsistens exinanita sit, seu se per-
sonæ infinitate & communicata divinitate
& hujus propriis omnipræsentia, &c. eva-
cuaverit, ut potuerit finite nasci, pati, mori,
quæ per exaltationem rursus vero meliorata
sit, seu divinitatis & imprimis omnipræsen-
tiæ usum receperit, ita ut æque per substan-
tiam suam repletive omnipræsens in medio
inimicorum dominetur & operetur. At
vel puer videt, nudam carnem subjecti lo-
co stare haud posse, sed hypostasim verbi,
quatenus propria facta est humanitati, seu
Filius Hominis factus est in humanitate
propria

propria naturali assumpta, qui nullam divinam virtutem & gloriam ex hac essentia sua per se habet, adeoque a Deo Patre ex dispensationis gratia ea donandus fuit. Hinc Antiquitatis Régula, (quæ Christo data sunt in tempore secundum humanitatem ei data sunt,) male de sola humanitate in abstracto vel per alloeosin, vel per nudam antidosin relativam & perichoresin intelligitur, cum personæ in humanitate subsistenti seu concreto Filio hominis data sint. Is enim qui de cœlo descendit, Eph. 4. 10. e sinu Patris in carnem, Joh. 1. seu caro factus est, & in hoc descensu gloria divina, quam ab æterno ut Dei Filius apud Patrem habuit, Joh. 17. in carne, ut homo se ea evacuavit quoad usum, is procul dubio idem est, qui adscendit in cœlos, rediit ad Patrem in gloriam, qua se glorificandum rursus petiit, quam ante descensum habuit & ad eam re ipsa rursus exaltatus est: jam vel cœcus videt, solam humanitatem in abstracto non ab æterno immediata existentia apud Patrem fuisse, & de cœlo descendisse, atque hominem factum esse; ergo solam humanitatem exinanitionis & exaltationis subjectum esse non posse, sed procul dubio *personam* Hominem factum, uti Reformati volunt. Personam, inquam, non *quidem*

dem
est,
altat
qv
est i
nus i
facta
unio
dore
tura
univ
in ca
vero
Ita C
tris;
ater
Deus
tante
pit
Hon
nam

dum
tur,
colla
celle
Beat
Id q
caro
roga

dem quatenus per essentiam divinam Deus est, (sic enim nunquam fuit exinanita & exaltata; sic excelsus non est exaltatus;) sed quatenus vel in primo genere Deus est in carne communicata, aut quatenus in secundo genere persona λογος carni facta est propria humana & naturalis per unionem seu Homo facta est. Sic Theodoretus in Ps. 2. Christus, inquit, cum natura Dominus sit, ut Deus, etiam ut Homo universum imperium accepit. Exaltatus est *in carne*, seu *resp. carnis*, Patres dicunt, non vero, caro sola in abstracto exaltata est. Ita Oecumenius in Ebr. 1. consedit a dextris; hoc *humanitas* dictum est; ut Deus in æternum habet thronum; neque enim ut Deus post crucem & passionem primum tanto honore dignus habitus est: sed accipit *ut Homo*, quod habuit ut Deus. Ut Homo igitur audit: sede a dextris meis! nam ut Deus æternam habet potestatem.

Deinde confusio augetur e *Prædicato*: dum *Reformati* a Lutheranis reprehenduntur, quasi opinentur Christo in exaltatione collata esse tantum *Charismata* habitualia, excellentiora quidem, quam quibus Angeli & Beati donantur, sed tamen finita & creata. Id quod quidem eatenus verum est, quod caro Christi excellentioribus omnino prærogativis in exaltatione præ omnibus creaturis

M

turis

turis ornata sit, sed tamen finitis, quia non aliorum, quæ in essentiam subjective transire possint, propter connotata capax est. Veruntamen per Charismata non intelliguntur dona habitualia, quæ Christus pro se subjective acceperit, sed dona & bona pro hominibus aliis, ipsis distribuenda, Eph. 4. quæ sunt juxta mensuram: Dona vero Christo pro se data sunt sine mensura adeoque infinita. Deinde talis Charismatum donatio non exhaurit majestatem illam, quam scriptura Christo tribuit, scilicet gloriam, quam apud Patrem ab æterno habuit, sessionem a dextris omnipotentiae & omnipresentiae Dei, in throno Dei seu *παρὰ-σιν*, imperium Dei: hoc vero non per dona finita & creata adæquate posse administrari, sed ad ejusmodi divinum regimen divina dona omnisapientiae, omniscentiae, omnipresentiae, omnipotentiae &c. requiri, per se patet. Lutherani vero ipsa *idiomata* divina, & consequenter essentiam divinam, quæ identice quoad rem cum attributis eadem est, intelligunt, Christumque in exanitione juxta quosdam se prorsus his evacuasse, juxta alios, ea occultasse, juxta alios retinuisse quidem radicam illorum possessionem, usu tamen se abdicasse, in exaltatione vero plenarium usum reassumisse. Sed &

& h
ind
P. 8
κρ.
tan
pot
piat
con
qua
eri
ram
sic
alta
que
fuit
& i
pru
ne
om
bui
culi
riur
max
rit,
mal
pria
fica
in c

& hæc asserta veritati non esse congrua, ex
inde patet, quod juxta Scherzeri Breviar.
P. 80. depositio *μορφῆς τῆς θεῆς* non in nuda
κρυψῇ seu occultatione (hæc enim cum sit
tantum exinanitio coram hominibus, non
potest esse rapinæ Adami Deiformitatis ex-
piatoria,) sed in reali *κενώσει* evacuatione
consistit, Phil. 2. 7. quia est coram Deo,
quæ per solam externam dissimulationem fi-
eri nequit, jam si *μορφῆς τῆς θεῆς* ipsam *natu-*
ram divinam hujusque attributa significaret,
sic Christus in exinanitione Deitatem, in ex-
altatione humanitatem deposuisset, adeo-
que, in solo unionis momento *θεάνθρωπος*
fuisset. Neque circa *usum* divinitatis ipse
& idiomatum versatur exaltatio, quia scri-
ptura testatur, Christum in ipsa exinanitio-
ne non solam possessionem divinitatis & idi-
omatam, sed & ipsorum usum internum ha-
buisse, & identidem eum manifestasse mira-
culis, Joh. 2. Denique, quia opus mediato-
rium in exinanitione peractum, quam quod
maxime infinitorum idiomatum usum requi-
rit, ad pondus passioni addendum. Itaque for-
ma Dei, non ipsam divinitatis essentiam & pro-
pria hujus, atque usum eorum internum signi-
ficat, sed *gloriosum divinum majesticum statum*
in ordine ad creaturas externe apparentem &

M 2

Deita-

Deitatem palam præ se ferentem, (qui sa^{va}
 naturarum unione & communicatione ad-
 esse & abesse potest;) qvo tam in regno glo-
 riæ *invisibili* Filius Dei Angelis & Beatis in
 gloria Dei Patris apparet, uti Jes. 6. & visi-
 biliter etiam in apparitionibus quibusdam
 V. Testamenti, ut in rubo ardente, in mon-
 te Sinai, in nube & flamma, in templo Sa-
 lomonis ostendit. Qvam formam Dei scri-
 ptura vocat *gloriam Dei* die Herrlichkeit des
 Herrn: qvæ in gloria Christus in monte
 Thabor & in Apocalypsi Paulo, Stephano
 aliisque testibus suis electis, in certam eo-
 rum confirmationem, se esse verum Messia-
 am Deiqve Filium, apparuit. Hoc glorioso
 Regiæ Majestatis divinx externo statu, qvo
 Archangelis etiam dominatur, & ab omni-
 bus creaturis cum tremore adoratur, Chri-
 stus *Deus*, qvamvis in carne æqve Patri usu
 divinitatis & idiomatum interno esset æqua-
 lis, in exinanitione tamen se vere & reali-
 ter coram Deo usu externo evacuavit, nec
 majestatem illam divinam per carnem exe-
 ruit; qvia ejusmodi splendor & gloria Dei
 passionem & mortem ad salutis acquisitio-
 nem absolute necessariam impedivisset. Sic
 ex eodem passionis & obedientiæ funda-
 mento usum divinitatis & majestatis exter-
 num tanquam prædam triumphatoris super-
 bi

bi m
 ex
 qvia
 Dei
 leth
 na
 mu
 pere
 non
 & p
 in a
 præ
 tore
 & c
 pier
 Chu
 laue
 tis
 & c
 stim
 diat
 han
 firm
 cor
 mar
 est,
 jest
 vi f
 min

bi more ostentare noluit *mundo*, nec etiam
 ex consilio & ordine salutis divino potuit,
 quia Deus nec vult, nec potest ex influxu
 Deitatis hominibus peccatoribus terribilis &
 lethifera, aut ex apparitione gloriosa exter-
 na miraculosa homines salvare, utpote, qui
 mundo per fidem in Christum ad salutem
 perducere destinavit: quam tamen fidem
 non ex absoluta divinitatis & attributorum
 & per hujus gloriam miraculorum editorum
 in animis hominum vi necessitante, sed per
 præconium verbi de Christo mundi Salva-
 tore, voluntatem ad spontaneam fiduciam
 & obedientiam disponentis, excitare, sa-
 pientissimo consilio constituit. Id quod
 Christus Matth. 11. & Joh. 17. multis effert
 laudibus, quod *mundo* Pater suam divinita-
 tis gloriam passioni obstantem absconderit,
 & e contra discipulis suis simplicibus, in te-
 stimonium & præconium de officio suo me-
 diatoris ad *mundi* conversionem destinatis,
hanc suam divinam gloriam in ipsorum con-
 firmationem, & ad Evangelii revelationem
 corroborandam ex ipsorum illius *ἀπαφί-
 α* manifestaverit, 2. Pet. 1. 1. Joh. 1. &c. Hinc
 est, quod ipse Christus in diebus carnis ma-
 jestate divina deposita e contra formam ser-
 vi seu statum externum infimi & plebeji ho-
 minis, ut servus fervorum assumsit & ut

M ; agnum

aghum patientissimum & infirmissimum hostibus suis se interficiendum permisit, ut mors ejus mundi esset vita: Atque ipsemet ut Propheta magnus Evangelii *revelationem* suam per miracula, ut divinæ gloriæ radios confirmavit quidem, sed tamen non hisce hominum conversionem & fidem, sed hanc sola Evangelii prædicatione efficere intendit, ut sic divinæ hominum tentationi & horum fidei exercitio locus relinqueretur. Hinc est, quod nec ipsi sancti Angeli, ne dum diaboli ipsum semper ut Dei Filium agnoverint, siquidem illi magna cum admiratione quasi se incurvantes incarnationis & passionis mysteria intuiti exitum expectarunt: hi vero semper dubitarunt, hunc Jesum esse Filium Dei, quippe quibus æque incredibile, absurdum, imo hæreticum fuit, Deum infinitum gloriosumque fieri posse hominem finitum vilemque; donec tandem in exaltatione tremendum hoc & omnium confessione magnum mysterium cum Testibus suis plenissime, tum sanctis Angelis & Beatis in ascensu apparuit, quo cum totius Angelorum chori exaltatione & electorum beatorum plausu in gloriam divinam ut Homo introiit, & ut Deus gloriose illis manifestatus est in carne: atque in descensu ad inferos ut gloriosum Triumphatorem se quoque diabolis & damnatis incre,

inc
pra
nol
the
Dei
mu
per
rem
ipsu
ut
Dei
um
ran
vium
est,
qvo
circ
exa
test
salv
per
ver
nec
nar
us
pot
qvo
sic
cur
ti n

incredulis inprimis antediluvianis id Noë
 prædicationi de semine benedicto credere
 nolentibus ostendit, (demus quæso hoc Lu-
 theranis!) quod ipse Jesus incarnatus sit
 Dei Filius, & verus Messias ab origine
 mundi promissus, atque redemptionis opus
 perfecit, & cum ipsum non ut Redemto-
 rem suum fide agnoscere voluerint, nunc
 ipsum ut severissimum judicem expectent,
 ut hominem talem, qui habeat divinam
 Dei Patris gloriam, & ut Numen celesti-
 um, terrestrium & inferorum in carne ado-
 randum. 1. Tim. 3. 16. Et hoc illud *prima-*
rium est, quod Christo in exaltatione datum
 est, nempe *imperium plane divinum*, ut hoc
 quoque ut Homo exerceat in forma Dei,
 circa quod ut *objectum* status exinanitionis &
 exaltationis inprimis versatur; quod in po-
 testate extra se operandi consistit, adeoque
 salva unione & communicatione naturarum
 personali deponi & reassumi potuit: naturas
 vero earumque proprietates uterque status
 neque sustulit, neque immutavit. Sic in exi-
 nanitione Filius Dei permansit, quod fuit, De-
 us in Deitate infinitus, omnipræsens, omni-
 potens, per quem Pater & ipse cum Patre us-
 que operatur, Joh. 5. per deitatem communem;
 sic in exaltatione retinuit carnem finitam, cir-
 cumscriptam & materialem, eamque divinita-
 ti minime adæquavit, Ast quando Christus

ex communicatione naturarum reciproca
consideratur, ut Deus in carnis, aut ut Ho-
mo in Deitatis propriæ usu, tum imperium
illud regium externum e Patris voluntate
& spontanea obedientia deposuit, & quam-
vis Rex esset natus, Joh. 18. 37. factus ta-
men est servus diaboli servorum infimus, ut
nos per crucis mortem redimeret, & divi-
nam majestatem non nisi ex speciali Patris
præcepto, limitate, ad Evangelii confirma-
tionem usurpavit: quam ob causam etiam
in obedientiæ & victoriæ coronam a Deo
Patre accepit imperium divinum, ut illud
ut Deus in carne, & ut Homo in forma Dei
administraret. Quæ porro adhuc circa
hanc materiam probe distingvenda sint,
Clariss. Massonius Anat. p. IV. c. 28. pro-
lixè annotavit, quæ paucis lubet hic repetere.
Dextra Dei significat (1) omnipotentiam Dei
essentialem. (2) πρὸ illud Beatorum, in quo
Deus a facie ad faciem cum ipsorum ineffa-
bili beatitudine in divina gloria apparet.
(3) gloriosum divinitatis ipsius statum &
majestatem in luce omnibus creaturis inac-
cessa & incomprehensibili, in qua sola Tri-
nitas habitat, & tanquam ex throno excel-
sissimo per divinitatis essentiam & proprietates
in hoc universum operatur. Id quod
templum Dei præfiguravit, ubi erat (1) Atri-
um,

um, in quo Deus quasi late per essentiae infinitatem cunctis praesens erat. (2) Sanctuarium Sacerdotum & Israelitarum selectorum, quibus Deus speciali gratia aderat; & tandem (4) Sanctum Sanctorum, in quo solus Deus habitabat, in quod etiam solus Pontifex semel tantum in anno admittebatur, uti solus Pontifex & Rex noster Christus ad consortium Trinitatis exaltatus est, ut perpetuus per carnem apud Deum noster esset Intercessor, & plenissimam haberet potestatem ut caput, & Rex Regum peculium suum a Patre sibi datum ad salutem a se promeritam perducendi. *Sessio* ad dextram duo importat. *Sessio* est proprium corporis, quae *locum* gloriae seu illud πρὸς beatorum, den *Freuden- & Sitz der Herrlichkeit Gottes* pro se ut donum corporis habituale, praecipue vero Electorum bono occupavit in gloria suae & ipsorum regni *sedem regiam* ejectis exinde devictis morte & resurrectione hostibus cunctis. *Sessio* videtur etiam opposita Pontifici V. Testamenti, qui peracto officio iterum ē Sanctissimo exhibet. Christus vero ut summus coeli Pontifex in eo aeternam habet sessionem & cum suis mansionem. Deinde cum sessio haec vocatur a *Dextris* Dei Patris, indigitatur praecipue gloriosus majestatis divinae status ejusque per carnem usus.

M 5

Filius

Filius Dei habet a Patre divinam majestatem omni modo, sed tamen diverse: (1) modo *essentia* divinæ & idiomatum naturali habet eam per se & sui causa ex generatione æterna: (2) modo *gratia*, donata est ei nostri causa, tum ratione unionis & communicationis personalis (zu persönlicher Vereinigung,) tum ratione officii, (zu unser Seligmachung,) tum ratione singularis prærogativæ (zu seiner Verherrlichung,) ut ipsum populus suus ut Redemptorem, Dominum, Regem & Numen suum veneretur. Cautissime vero distinguendum esse, pluribus monet, inter communicationem divinæ majestatis & propriorum ejus, scilicet omniscientiæ, omnipræsentiæ &c. talem, quæ ex unione personali & exaltatione caro ejusmodi proprietates acceperit subjective in se & formaliter; id quod prorsus ab utraque parte orthodoxa negatur; & inter communicationem quoad *operationem*, ut divinitas quidem maneat hujus causa principalis, ex qua proprie promanant, caro vero sit causa instrumentalis, per quam ut per instrumentum non quidem nudum *ἄψυχον*, ut per Moïsi baculum, sed per efficax instrumentum *ἡμψυχον* per unionem personalem *σωματικῶς* divinitati unitum Christus, tum in

in statu exinanitionis limitate, tum præcipue
in statu exaltationis operationes officii me-
diatorii ex singulari Dei dispensatione exe-
rat. Potestas itaque illa officialis regia Chri-
sti quoad rem eadem est divina omnipoten-
tia, omnipræsentia &c. quam per divinitatem
ut Deus habet a natura, ut homo vero per
humanitatem exerit e dispensationis & præ-
rogativæ exaltationis gratia.

In hunc sensum cuncta tendunt in F.C.
Patrum testimonia adducta. Ut Oecumen.
in Eph. 4. Etenim nuda divinitate olim im-
plebat omnia, sed *incarnatus* ut omnia im-
pleret, descendit & ascendit. Theoph.
Ut omnia impleret *dominatione & operatione*,
idque *in carne*, quandoquidem jam cuncta
implebat divinitate. Chrylost. Ascendit su-
pra omnes cœlos, ultra quos nihil est aliud:
hoc videlicet est *dominationis & potentia*.
Primas. Elevatus est ad confessum paternæ
majestatis, ubi nunc sedet in plenitudine
honoris & gloriæ. Ut scil. eadem numero
divina omnipotentia, omnipræsentia &c.
utatur, & eodem cultu divino, quo ut De-
us in humanitate, sic etiam ut Homo
in Deitate adoretur. Apoc. 4. & 5. *Ma-
jestas* hæc Christi Hominis divina regia
pro ratione hujus & venturi seculi *duplex*
est.

est. Nunc durante hoc, quod superest, tempore, *invisibilis* nobis est hæc gloria, in cælo, in quod introiit, atque in Deo occultata, Col. 3. in πρὸ illo Angelorum & Beatorum in quod cum ipsorum jubilo introductus est, Ebr. 1. & Ps. 68. quibus etiam ut Deus incarnatus in gloria divina apparet, & ab iis sic colitur. Quoad corpus vero manens in hoc loco, usque ad visibilem redditum, occultata interim in Deo gloria per divinitatis huiusque proprietatum usum in medio inimicorum per Spiritum suum sanctum spiritali efficacia in verbo & sacramentis operantem, Ecclesiæ complementum colligit, & per crucem ad lucem occulta providentia perducit: quæ exaltatio dici potest *inchoata*, quia hostes supersunt, & nondum videmus ipsi omnia esse subiecta, 1. Cor. 15. Altera vero regni Christi gloria *futuri seculi per carnem erit visibilis & consummata*. 1. Cor. 15. quæ non tantum ut Deus in carne, in gloria Dei Patris Matth. 25. sed etiam ut *Filius Hominis* in forma Dei vel mille solibus splendidior in potestate divina & gloria, ut omnipotens & omniscius iudex in completam de cunctis hostibus victoriam apparebit; cui Pater regnum gloriæ electorum tradet, Dan. 7. ut hos in illud cum gloria introducat, Matth. 25. & sic

fic
rie
au
1. C
hin
est.
Ag
cto
me
glo
hu
hyp
cto
De
hu
tis
De
pro
om
gul

qui
ore
stin
in
exp
De
ad
De

sic ut Homo cum electis suis spontaneo spiritu juxta primævam integritatem restitutam auctamque in æternum ei subiectus serviat. 1. Cor. 15. (quod lucifer detrectabat, & hinc ex ἀρχῇ sua in tartarum præcipitatus est.) Ipse vero ut Deus in carne, ut Agnus in throno Dei Patris, ut Sol electorum conspicuus, Apoc. 21. & 22. ut Numen eorum, & Deus Pater in eo in æternum glorificabitur. Apoc. 4. & 5. & 21. Non vero humanitatem, imo ne divinitatem solam ab hypostasi subtilibus cogitationibus in abstracto conceptam (Damasceno iudice) sed unum Dei Filium & Hominem verum, divinitate & humanitate personaliter & corporaliter unitis subsistentem adoramus. Quem si quis ut Deum in carne, & Hominem in deitate, ut propitiatorem suum adorare contemserit, omnino æternaliter morietur. juxta Augustinum, F. C. p. 867.

§. 36. Sed & hanc orthodoxam Antiquitatis & scripturæ doctrinam Reformatos ore & re candide credere & profiteri, testimonii loco omnium instar *Liquidatio* Lips. in A. C. Artic. III. num 14. ingenue nobis exponit, se lubentissime confiteri, quod, Deitas Christi ipsa, vel Christus quo, ad suam Deitatem (seu Christus, quia, Deus est in Deitate) proprie non exaltata

„altata sit & quod nulla nova propria
 „divina intrinseca gloriam, potentiam,
 „majestatem & cultum juxta divinita-
 „tem ipsam acceperit: nam juxta
 „hanc est & manet in æternum Deus
 „altissimus, omnipotentissimus & per-
 „fectissimus: attamen quod etiam non
 „sola humana natura per se sola & se-
 „orsim (in abstracto sine hypostasi ver-
 „bi) exaltata sit, sicut non sola in ab-
 „stracto & seorsim passa est, sed, quod
 „*persona Filii Dei in carne* ad mortem
 „usque crucis exinanita, & *in carne* per
 „suam in carne resurrectionem, ad-
 „scensionem & sessionem a dextris Dei
 „exaltata sit; per quam exaltationem
 „humanitas per se (in abstracto etiam)
 „glorificata & supra omnes creaturas
 „omnino exaltata est (uti veteres lo-
 „quuntur, caro excelsi est exaltata.)
 „divinitas vero non in se ipsa aut per
 „se, sed tantum propter nos homines
 „plenius clarificata & manifestata est,
 „quod scilicet *officium mediatorium* &
 „tota officii potestas & gloria non uni
 „aut alteri naturæ tantum, sed *toti per-*
sonæ

sona, Filio nempe Dei, in carne data,
 sit, ut hoc officium juxta *utramque*,
naturam simul (cum unione eorum in-
 tima & communicatione alternativa),
 peragat atque administret, (ad quam,
 excellentiam nulla ullius hominis caro exal-
 tata est, ut per eam in corporali unione &
 communicatione cum divinitate Deus mun-
 do reconciliaretur & per eam divinitatis no-
 bis peccatoribus alias terribilis & abscondi-
 tæ, bona & dona in nos deriventur.)
 Confitentur porro, quod Christus,,
 quidem non quoad divinitatem so-
 lam (in abstracto divina attributa,
 & opera exerceat) sed & per hu-
 manitatem (in abstracto) divinas,
 suas operationes exerat, atque hinc,,
 etiam juxta humanitatem per divi-
 nitatis *revelationem* (non quidem pas-
 sivam ex gratia & participatione uti Pro-
 phetis factam, sed ex omniscientiæ divi-
 næ usu personali & corporali activam,
 uti antea in exinanitione juxta possessio-
 nem, sic nunc in exaltatione juxta *ἐν ἐξουσίᾳ*
 erga creaturas externam, qua mens ejus
 humana ex omniscientiæ revelatione
 omnia

omniscia est, & oculi corporis per flammam
intuitivi Deitatis oculi cuncta, renes etiam
& corda hominum introspiciunt, Ebr. 4.
„Apoc. 1.) omnia sciat & per coope-
„rationem divinitatis omnia efficere
„valeat, quæcunque demum ullo
„modo ad officium mediatorium per-
„tinent: Et quod etiam non juxta di-
„vinitatem solum, sed & juxta huma-
„nitatem ecclesiæ suæ in terris efficaci
„operatione, gratia & auxilio semper
„& ubique præsens adsit, (ex actu per-
sonali Deitati ubique præsentis ubique uni-
tam & ex exercitio unius numero divinita-
tis omnipræsentis & omnipotentis perso-
„nali & corporali,) eam potentissime tu-
„eatur, servet & regat medios inter
„hostes, juxta promissionem suam:
„Ego vobiscum sum &c. Tantummo-
„do hoc solum negant & pernegant
„firmissime, & scripturæ sacræ adver-
„sum esse sentiunt, quod Christus
„juxta humanitatem, aut humana na-
„tura in abstracto, aut corpus Christi
„quoad substantiam & essentiam suam,
„invisibili modo, in omnibus locis
omni-

Om
ad
ex
len
ne
con
for
rep
dan
def
fia
unt
par
pra
con
aut
the
gar
om
ma
ha
pot
nac
ten
ad
den
men

Omnibus creaturis ubique præfens,
 adsit, neque in statu exinanitionis aut,
 exaltationis, neque propter persona-
 lem unionem, neque propter sessio-
 nem ad dextram Dei. (En tibi verum,
 controversiæ statum inter Lutheranos & Re-
 formatos! solam hi *carnis Christi Ubiquitatem*
 repletivam, omni scripturæ & rationis fun-
 damento, atque veteris Ecclesiæ testimonio
 destitutam, sed contra unanimi totius eccle-
 siæ christianæ consensu improbatam, refugi-
 unt. Qui universalis ecclesiarum omnium
 particularium consensus utique magnum est
 præjudicium, solos ubiquitariæ opinioni per
 concordiaæ librum, nescio num ex incuria,
 aut hujus autoritate violenta implicitos Lu-
 theranos minime recte sapere.) Perne-
 gant etiam cæteras *divinas proprietates*,
 omniscientiæ aut omnipotentiaæ hu-
 manæ naturæ ita *communicatas* esse, ut,
 hæc per similem divinam infinitam,
 potentiam & scientiam cum divina,
 natura simul omniscaia aut omni-
 tens facta sit, & illi hoc in abstracto,
 adscribi possit. (Id quod alterum pu-
 dendum dogma tanquam ubiquitatis funda-
 mentum est, contra veteris ecclesiæ, Græ-

N

ez, Romanæ, Reformatae, coeterorumque
Lutheranorum consensum ab orthodoxio-
ribus Tubingensibus traditum, cui hodie
proh dolor! Lutherani maximam partem
ex male intellecta carnis Christi in coena
exhibitiva Lutheri *omnipraesentia* alio prorsus
modo & fundamento quam naturarum
communicatione nitente, per Fallac. Com-
posit. implicati sunt.) Qua propter se
hoc optimum ad unionem medium
existimare, ut utrique in hoc altissi-
mo mysterio in phrasibus scripturae
oecumenicorum Conciliorum & Au-
gustanae Confessionis solummodo
(seposito concordiae libro huiusque Ubiqui-
tate & abstractiva communicatione seque-
strata,) permaneant. Quam pacis condi-
tionem æqvissimam Saxones quidem im-
probare haud ausi, sed amplius tamen cen-
sendum esse causati sunt.

§. 37. Nos interim per brevem sum-
mam Evangelicorum consensum repetamus.
Credimus ergo & confitemur unanimiter
(1) *Dei Filium* a Patre æterno ab æterno in
Deitate coæterna genitum, Patri ὁμοούσιον
& ὁμότιον, hypostasi sua divinitatem, Patri
& Spiritui S. æque numero unam commu-
nem, ut secundam personam in Deum ter-
minantem (2) *Hominem* quoque verum factum
esse

esse in tempore: hoc est, hanc unam verbi
 hypostasim in divinitate divinam & infinitam
 permanentem, humanitati veræ & perfectæ e
 Maria virgine per Spiritus S. vim creatricem
 assumptæ, ita factam esse propriam & natura-
 lem humanam, ut & hanc carnem in homi-
 nem individuum per se ultimato, finite & di-
 mensionaliter subsistentem modificaverit, seu
 actu personali humano animam & corpus su-
 um humanum, ut partes essentielles corpora-
 liter unitas in Hominem Jesum individuum,
 per se his essentialibus partibus subsistentem
 terminaverit. (3) Et sic communicatione hu-
 jus suæ hypostaseos affectisse, ut hæc duæ natu-
 ræ non quidem essentialiter in unam essenti-
 am sint conversæ, nec accidentaliter tantum,
 ut ignis & ferrum ad unum suppositum acci-
 dentale separabile, sed *personaliter* ad unum
 ὁφιστάμενον, ut essentielles hujus personæ par-
 tes, & corporaliter quidem, per perichoresin
 talem, quæ alias in homine anima & corpus in
 unitate personæ inseparabiliter, indivisim &
 indistanter, sed tamen inconfuse in utriusque
 essentia & essentialibus earum proprietati-
 bus, sint unitæ, ita, ut idem Dei Fi-
 lius *una sit persona* subsistens summa
 divinitate, ut summus & infinitus Deus,
 & perfecta humanitate, & perfectus
 & finitus Homo, ut Θεὸς ὁρθρὸς & unus
 N 2 Media:

Mediator Dei & hominum, a Deo, distans
ut Homo, & ab homine distans ut Deus,
utriusque tamen parti naturalis amicus. Hinc
(4) credimus uni huic personæ duas naturas
intime unitas habenti, & ab iis naturaliter
affecto, utriusque essentiam & essentielles
proprietas secundum hanc atque illam
naturam, cujus sunt proprietas, non ver-
baliter, titulotenus, & putative, sed vere,
realiter, & essentialiter competere pariter
ac tribui; quod scilicet Christus Deus sit infi-
nitus, & omnipræfens in divinitate, & Ho-
mo factus, finitus, passus, mortuus, in fini-
ta humanitate, utrinque actu naturali per-
sonali unitivo. Verum credimus (5) Per-
sonam hanc Christum sic naturali personali
actu secundum unionis personalis rationem
tantum opus suum mediatorium non pere-
gisse, sed per *communicationem* naturarum &
priorum *alternativam*, κατ' ἄλλο καὶ ἄλλο,
secundum aliam atque aliam naturam per-
sonæ communicatam, sine naturarum ta-
men confusione & personæ divisione adeo-
que per allocosin seu antidosin non nudam
abstractivam, relativam, imputativam,
adoptivam & appropriativam, sed per ve-
ram concretivam & realem affectivam;
ut (6) juxta *primum* communicationis genus,
ὁ Θεὸς ὁ λόγος, naturaliter subsistens divinitate
essentia-

essentialem, adeoque ab hypostasi sua inseparabili, ex hac *communicationis gratia personaliter* subsistat & agat actu personali in communicata sibi *carne*, & hinc Deus verus vere, realiter & corporaliter cum sua divinitate actu hoc personali communicato subsistat finite in finita humanitate hoc tantummodo personaliter & affective *patiatur humana*, nec nuda humanitas in persona infinita, seu in permeatione divinitatis passiva sit, quæ solummodo illius passionem per relationem nudam & imputativam sibi appropriaverit, sed realiter divinitatis subsistentia secunda immediate, & divinitas ejus mediate, mediante subsistentia, actu personali ab humanis affectionem habuerit corporaliter, ut vere dicatur Filium Dei in divinitatis cum carne corporali connexionem, virginem esse natum, passum esse carne, Deum fuisse sanguinem proprium Act. 20. 1. Joh. 1. Et (7) ut juxta *secundum communicationis genus* eadem hæc persona Filii Dei, sed caro facta, seu humanitati assumptæ essentialiter competens, in eaque naturaliter subsistens ut *Homo* per communicationem reciprocam realem, actu personali humanitati proprio, sed divinitati communicato, vice versa subsistat & agat in divinitate corporaliter, ejusque propria & opera sic exerceat, Col. 2.

N 3

omnem

omnem divinitatis plenitudinem ejusdem
omnisapientiam, omnipotentiam, omniprae-
sentiam &c. æque quoque non nude relative
& imaginarie, sed per realem affectionem,
tum immediate quoad hypostasim, seu actum
humanitatis radicalem, qui vere & realiter sic
in divinitate infinita omnipraesenter subsistit
ut Homo, & infinite agit *Spiritu divinitatis*;
cum mediate etiam quoad carnem, median-
te hypostasi sua, divinitati ubique existenti
personaliter & corporaliter unitam, ut in-
primis in exaltatione opera sua divinitatis
exercitio per carnem, non nude instrumen-
taliter, ut Moses per baculum, nec in nu-
da gratiosa inhabitatione, ut connexione
verbi cum carne, juxta Nestorium, sed in
vera personali & corporali connexionem jux-
ta morem animæ & corporis personaliter
unitorum peregerit; Scriptura id toties te-
stante, Jesum Hominem voce humana, ta-
ctu manus, exercitio divinitatis Spiritus,
miracula sua patrasse, Matth. 12. 28. *Spiritu*
divinitatis in carne resurrexisset propria vi,
Rom. 1. 4. 1. Petr. 3. 18. descendisset in infer-
num v. 19. in carne ascendisset in coelum &
consedisset a dextris Dei, Eph. 4. 9-10. ut
Agnum Dei in throno Dei, Apoc. 5. 6. unde
effudit Spiritum S. ut Spiritum oris sui, Act. 2.
29. atque hoc ipso corporali Spiritus Deita-
tis

is usu se justificasse, se non nudum hominem aut impostorem fuisse, 1. Tim. 3. 16. sed ipsissimum Dei Filium. Rom. 1. 4. qui non imputativam Deitatem habeat, sed ipsius essentialis divinitatis personalem usum. (Occurrit hic mihi distinctio, qua Græcorum difficultati circa processionem Spiritus S. satisfieri possit; scil. recte dici, Spiritum S. procedere & mitti *per Filium* scil. qua Hominem factum, huiusque carnem divinitati personaliter unitam tanquam per instrumentum; dummodo concedatur etiam ipsum procedere *a & ex Filio* qua Deo, ut uno cum Deo Patre Spiritus S. personæ principio.) Ac (8) juxta *tertium* communicationis *genus* credimus, Mediatorem hunc opus Iuum Mediatorium *secundum utramque naturam simul*, non solum juxta identitatem personæ & communicationem alternativam ipsi in concreto factam, sed & cum *communicatione naturarum* in abstracto perficere: non tamen *eodem modo*; quia in *primo genere* persona divina humanitatis suæ communicatæ passionem in divinitate sua *quoad actum* non potest excipere, ob repugnantiam huius, quæ omnis passionis expers est, & hoc modo quiescit, & se tantum perfecte habet,

habet, dum humanitatem in ipsa passione personaliter & intime unitam inseparabiliter & incessanter ut anima corpus in suis passionibus & vulnerationibus permeans sustinet, interim tamen, uti anima corporis dolorem sentit, sic divinitas humanitatis patientis affectum participat, & effectum divinum sanctitate sua, infinitate, justitia æterna &c. passionibus ejus, seu pondus infinitum mediante persona addit. In secundo genere autem vi unionis & communicationis personalis humana naturæ subsistentia propria facta per divinitatem communicatam agens, juxta Βελίωσιν humanitatis seu exaltationem supra omnium hominum carnem, divinarum operationem exerit per humanam essentiam suam, hac tamen ratione, ut divina essentia, hujusque propria, non in humanitatis essentiam ita intrinsece transeant, ut huic quoad essentiam quasi deificatæ aut essentialiter, habitualiter, subjective aut exæqvative, aut multiplicative insint, ita ut hæc, tali, quasi divina, modo, æque sit omniscia, omnipræfens &c. sed ut humana subsistentia per humanæ essentiæ partes & facultates operationem divinarum αὐχημάτων σωματικῶς exerceat: quorum tamen in ordine ad humanitatem alia sunt ἐνεργητικά, quorum connotata non repugnant per humanitatem

tem exerceri, alia ἀνεργασία, quæ ob destructionem humanitatis repugnant per substantiam hujus immediate exerceri, ut æternitas, omnipræsentia &c. nihilominus tamen de Christo Homine prædicantur, quia actus humanitati radicalis subsistentia ea exerceat, & carnem suam ab origine mundi, licet non immediate per substantiam hujus naturaliter, mediate tamen sub mediis divinitus ordinatis, semper & ubique suis ad salutem per divinitatis spiritum & voluntatem exhibuit, ut adeo caro excelsi ita exaltata sit, ut excelsus divinitatis suæ dona & bona omnia, non nude organice ut per canalem & Moysis baculum, sed σωματικῶς affective & effective per eam in nos homines retro- & post-activè deriveret, & eundem divinitatis cultum in carne subsistens quoque recipiat, non solum nunc in luce inaccessiblei invisibiliter in cælis, sed & olim visibiliter in gloria divina externa rediturus. Hanc vero divinam majestatem ex unione, communicatione & exaltatione credimus (9) Christo Redemptori ex summo Dei erga nos homines amore propter salutem nostram esse collatam, ut scilicet officium hocce suum mediatorium perfectissime obire posset, & quæ Deus ex humanitate sanguinem haberet proprium in ἀντίλυτρον pretiosissimum

mum pro totius mundi peccatis fundendum,
 & qua *Homo Spiritum* divinitatis aeternum &
 infinitum Ebr. 9. 14. haberet, quo carnem
 suam Deo offerret in victimam in aeternum
 ante & post ad satisfactionem valentem.
 Eamque divinam gloriam credimus (10)
 Christum ex amore nostri diversimode jux-
 ta *exinanitionis & exaltationis statum* exeruisse.
 In illo ipsum ex amore & obedientia erga
 Patrem, ne passionis opus impediretur, qua
 Deum omnem in carne Deiformitatem glo-
 riosam externam prorsus deposuisse, hanc-
 que non, nisi in Messiani officii sui confir-
 mationem testibus suis in hanc rem electis
 ex singulari Dei Patris beneplacito & prae-
 cepto manifestasse; qua *Hominem* vero in
 obsequii & victoriae praemium, ad exerci-
 tium divinitatis absolutum nunc exaltatum
 esse, ut tanquam *Mediator* noster apud De-
 um Patrem, & Redemptor noster omnem
 divinitatis potestatem semper & ubique in
 promptu habeat, qua ut *Pontifex* aeternus &
 Caput Ecclesiae hanc omni divinorum do-
 norum plenitudine efficaciter implere, &
 ἀνίστασθαι suum per media verbi & sacra-
 mentorum exhibere & per fidem in Spiritu
 applicare, & sic electos suos sufficientissime
 ad salutem perducere possit; ut *Rex* vero
 aeternus hanc suam ecclesiam medios inter
 hostes

host
 cult
 dem
 dicit
 etor
 va
 poss
 S
 orth
 huj
 con
 bre
 atq
 ger
 par
 qua
 fun
 In
 mu
 Lu
 su
 fid
 ras
 fil
 &
 na

hostes ut regnum suum admirando & occulto Consilio colligere, & tueri, ac tandem deletis cunctis hostibus in reditu ad iudicium manifesto cum divina gloria & electorum ineffabili salute in novo caelo & nova terra in secula seculorum occupare possit.

§. 38. Hæc ergo est vera scripturæ f. & orthodoxæ Antiquitatis de *Persona Christi*, huiusque naturarum duarum unione & communicatione, officio & statu, doctrina, breviter quidem sed perspicue & ingenue, atque sine latebris exposita; cui omnes ingenui pacis Filii ab utraque Evangelicorum parte lubentissime consentiunt, utpote quæ, quam quæ maxime, dominum nostrum Jesum Christum vere magnum magnificat. In quem articulum, ut cum recte percipiamus, totum Evangelium tendit, juxta B. Lutheri Catech. maj. p. 495. In cuius Jesu Christi nostri amantissimi agnitione vera, fide, cultu & obsequio, omnis nostra felicitas, ecclesiæ pax, & totius religionis christianæ summa sita est: cui cum Deo Patre & Spiritu S. sit laus & honor & gloria divina in secula seculorum, Amen.

CON.